

4.3
Birgit Andersen
Blæsbjergvej 5
7500 Holstebro

Dato: 30-09-2010
Sagsnr.: 015030-2010
Henv. til: Vibeke Andresen
Tlf.: 96117815

§ 11 MILJØGODKENDELSE

af kvægbruget på
Blæsbjergvej 5
7500 Holstebro

Beliggende på matr. nr. 16a Stenum Hgd., Råsted

Miljøgodkendelse er meddelt i henhold til lov nr. 1486 af 4/12 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Indholdsfortegnelse

STAMBLAD FOR HUSDYRBRUGET	4
IKKE TEKNISK RESUMÉ	5
MEDDELELSE OM GODKENDELSE	7
MILJØGODKENDELSENS VILKÅR	8
GENERELLE FORHOLD	8
HUSDYRBRUGETS ANLÆG	8
FØRENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG	10
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER	13
OFFENTLIGHED OG GENERELLE FORHOLD	15
KLAGEVEJLEDNING	15
OFFENTLIGGØRELSE	15
RETSBESKYTTELSE	17
UDNYTTELSE AF GODKENDELSEN	17
OPLYSNINGER OM GRUNDLAG FOR MILJØGODKENDELSEN	18
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	20
GENERELLE FORHOLD	20
<i>Ansøger og ejerforhold</i>	<i>21</i>
<i>Lokalisering og planmæssige forhold</i>	<i>21</i>
<i>Landskabelige og kulturhistoriske områder</i>	<i>23</i>
<i>Ophør af husdyrbruget</i>	<i>24</i>
BAT – BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK	24
HUSDYRBRUGETS ANLÆG	25
<i>Drift</i>	<i>25</i>
<i>Det ansøgte husdyrhold</i>	<i>26</i>
<i>Produktionsniveau</i>	<i>26</i>
<i>Stalde</i>	<i>27</i>
<i>Ventilation</i>	<i>30</i>
<i>Rengøring af staldanlæg</i>	<i>31</i>
<i>Foder</i>	<i>31</i>
<i>Ensilageopbevaring og håndtering</i>	<i>32</i>
<i>Fyringsanlæg</i>	<i>32</i>
<i>Håndtering og opbevaring af olie og brændstof</i>	<i>32</i>
<i>Sprøjtemidler, kemikalier og medicin</i>	<i>33</i>
<i>Affald og kemikalierester</i>	<i>34</i>
<i>Døde dyr</i>	<i>35</i>
GØDNINGSPRODUKTION OG HÅNDBETING	36
<i>Opbevaring af flydende husdyrgødning</i>	<i>36</i>
<i>Påfyldning af gyllevogne</i>	<i>38</i>
<i>Opbevaring af dybstrøelse og fast gødning</i>	<i>39</i>
FØRENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG	40
<i>Ammoniak</i>	<i>40</i>
<i>Lugt</i>	<i>42</i>
<i>Transport</i>	<i>43</i>
<i>Støj</i>	<i>45</i>
<i>Støv</i>	<i>46</i>
<i>Lys</i>	<i>47</i>

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

<i>Spildevand</i>	47
<i>Skadedyr</i>	48
<i>Driftsforstyrrelser eller uheld</i>	49
<i>Renere teknologi og ressourcestyring</i>	51
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER	54
<i>Drift af husdyrbrugets arealer</i>	54
<i>Udskiftning af udbringningsarealer</i>	57
<i>Udbringning af husdyrgødning</i>	57
<i>Sædskifte</i>	59
<i>Grundvand</i>	60
<i>Generelle betragtninger</i>	61
<i>Bilag IV-arter</i>	62
<i>Ammoniakbelastningen ved udbringning af husdyrgødning</i>	62
<i>Beskrivelse af Natur 2000-vandopland Nissum Fjord og udpegningsgrundlag</i>	65
<i>Holstebro Kommunes vurdering af påvirkningen af Nissum Fjord</i>	75
<i>Grundlaget for vurderingen</i>	76
HOLSTEBRO KOMMUNES SAMLEDE VURDERING AF HUSDYRBRUGET	77
BILAG	78
BILAG 1 – HUSDYRBRUGETS PLACERING	78
BILAG 2 – HUSDYRBRUGETS INDRETNING	79
BILAG 3 – HUSDYRBRUGETS AFLØBSSKITSE	80
BILAG 4 – TRANSPORTRUTER	81
BILAG 5 – UDSPREDNINGSAREALER	82
BILAG 6 – PLAN- OG LANDSKABSINTERESSER - DEL 1/2	83
BILAG 6 – PLAN- OG LANDSKABSINTERESSER - DEL 2/2	84
BILAG 7 – GRUNDVANDSINTERESSER	85
BILAG 8 – NATURA 2000-OMRÅDER OG §§ 3 OG 7 BESKYTTET NATUR - DEL 1/2	86
BILAG 8 – NATURA 2000-OMRÅDER OG §§ 3 OG 7 BESKYTTET NATUR - DEL 2/2	87
BILAG 9 – JORDBUNDSTYPER, AFVANDINGSFORHOLD OG FOSFORKLASSER – DEL 1/2	88
BILAG 9 – JORDBUNDSTYPER, AFVANDINGSFORHOLD OG FOSFORKLASSER – DEL 2/2	89
BILAG 10 – RISIKOAREALER	90
BILAG 11 – DRIFTSJOURNAL - DEL 1/2	91
BILAG 11 – DRIFTSJOURNAL - DEL 2/2	92
BILAG 12 – SÆDSKIFTER	93
BILAG 13 – BEREDSKABSPLAN	94

Stamblad for husdyrbruget

Godkendelsesdato:	30.09.2010
Godkendelse hjemmel, lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug	§ 11 Miljøgodkendelse
Husdyrbrugets ejer, jvf. CVR	BIRGIT ANDERSEN
CVR-nr. / P-nr.	27611249/1010413512
Husdyrbrugets adresse	Blæsbjergvej 5, 7500 Holstebro
Husdyrbrugets telefonnumre	97485505 /40185605
Husdyrbrugets kontaktperson	Jakob Andersen
Matr. nr. og ejerlav	16 a Stenum Hgd, Råsted
CHR	57114
Ejendomsnr.	661-0006110
Husdyrbrugets konsulent	Slagtekalve Rådgivningen Thomas B. Jacobsen, Herningvej 23, 7300 Jelling Tlf.76801252/21441252 E-mail: tbj@slagtekalve.dk
Godkendelses- og tilsynsmyndighed	Holstebro Kommune, Natur og Miljø, Nupark 51, 7500 Holstebro Tlf. 9611 7557 E-mail: naturogmiljo@holstebro.dk

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Ikke teknisk resumé

Holstebro Kommune har den 13.04.2010 modtaget ansøgning om udvidelse af husdyrbruget på Blæsbjergvej 5, 7500 Holstebro. Husdyrbruget bliver større end 75 DE og mindre end 250 dyreenheder (DE) og er derfor omfattet af § 11 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug¹. Husdyrbruget er *ikke* omfattet af reglerne for IPPC, jf. IPPC-direktivet².

Husdyrbruget er ikke tidligere miljøgodkendt. Husdyrbruget er screenet for VVM-pligt i forbindelse med en tidligere ændring, hvor Ringkøbing Amt afgjorde sagen som ikke-VVM pligtig den 31. marts 2004. Ændringen var fra 147,7 dyreenheder (DE) i kvæg til 147,7 DE i kvæg og svin.

Ejer Birgit Andersen ønsker at omlægge produktionen der i nudriften består af en blandet produktion af slagtesvin og slagtekalve der pt. foregår i et I/S samarbejde med anden drift. Nudrift produktionen er 3.500 slagtesvin fra 25 til 100 kg, 115,62 DE og slagtekalve produktionen er på 100 stk. slagtekalve fra 200 kg til 380 kg, 19,49 DE, sammenlagt i nudrift 135,11 DE.

Den ansøgte produktion ønskes specialiseret med opfedning af 950 stk. slagtekalve fra 100 kg til 385 kg. i alt 237,37 DE.

Produktionsomlægningen indebærer en ombygning af 2 stalde fra et fuldspaltegulv og et spaltegulv med spaltebokse, til dybstrøelsesstalde, nr. 6 og 8 på situationsplanen. Silohus nr. 5 indrettes ligeledes til dybstrøelsestald, mens den sidste stald nr. 7 indrettes til et vejecenter. Der foretages ikke nybyggeri udenfor bestående bygningsrammer.

Konsekvenser af omlægningen:

Transport: Transporten stiger med ca. 91 stk. en stigning på 21 %. Omlægningen af husdyrgødningstype fra gylle til dybstrøelse giver en samlet transportforøgelse på 47 transporter af husdyrgødning. Andre markante ændringer er et fald i afhentning af døde dyr på 33 transporter og en stigning i modtagelse af kalve på 28 transporter og sidst det øgede halmforbrug pga. af omlægningen til dybstrøelse 41 transporter.

Støj og støv: Omlægningen vil give øget støj fra øget anvendelse af kornvalser, men da denne er placeret indendørs i maskinhus nr. 3 og afstanden til naboer skønnes forøgelsen ikke at give gener for naboerne. Der vil også kunne forekomme mere støv på grund af anvendelse af halm til udstrøning i staldene, også dette foregår indendørs og forventes ikke at give støvgener for omkringboende. Fodersiloerne har samme placering indendørs og de øgede leverancer forventes ikke at give gener, da der er cykloner på indblæsningsrørene. Fra og tilkørselsveje er asfalterede, som ikke er støvafgivende.

Skadedyr og fluer: Rottebekæmpelse varetages af autoriseret bekæmpelses firma. Fluerne bekæmpes med et påsmørgsmiddel, ligeledes varetages retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium og den udvidede kalveproduktion forventes ikke at give øgede gener for omgivelserne.

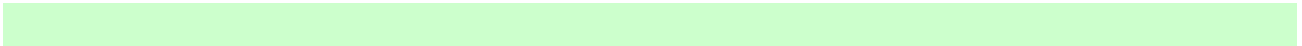
¹ Lov nr. 1486 af 4/12-2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

² Dir. om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IPPC-direktivet). Rådets direktiv 2008/1/EF.

Håndtering af husdyrgødning: omlægning fra gylle til dybstrøelsen, vil kun give meget lille opsamling fra vejstald og opsamlet vand fra plads nr. 9 dette kvantum suges med sugeskran fra gyllevogn fra tank, og nedfældes på mark. Dybstrøelsen vil blive opbevaret i dybstrøelsesmåtten i staldene og 87 % spredes direkte herfra på mark og nedpløjes straks, resterende mængde opbevares i markstak under varetagelse af gældende regler for opbevaring i markstakke.

Marker

Der er 37,4 ha ejede arealer og 112,3 ha fra I/S samarbejdet fra Estrupvej 5, 7500 Holstebro indgår i bedriftsarealerne. Derudover er der 34,2 ha forpagtede arealer. I alt 183,9 ha, heraf 168,35 ha udbringningsarealer.

Meddelelse om godkendelse

Miljøgodkendelsen fastlægger de vilkår, der gælder for udvidelse af kvægbruget på Blæsbjergvej 5, 7500 Holstebro.

Husdyrbruget er mindre end 250 DE og er derfor omfattet af § 11 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug³. Husdyrbruget er dermed ikke omfattet af reglerne for IPPC, jvf. IPPC-direktivet. Godkendelsen omfatter alle aktiviteter på ejendommen, der hører under husdyrbruget. Der drives ikke bivirksomhed på husdyrbruget. Hele husdyrbruget er godkendelsespligtig, og Holstebro Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed for husdyrbrugets forhold til det eksterne miljø.

Baseret på de givne oplysninger i ansøgningen, suppleret med kommunens vilkår og vurderinger, meddeles godkendelse af den ansøgte produktion af 326 stk. slagtekalve fra 100 til 385 kg, 86,69 DE. Slagtekalvestald nr. 6 ombygges til dybstrøelsesstald med en produktion på 157 stk. slagtekalve, 41,75 DE. Silohus nr. 5 med et tilhørende staldafsnit laves til en dybstrøelsesstald, med en produktion på 467 stk. slagtekalve fra 150 kg til 385 kg, 108,93 DE. I alt sammenlagt en produktion på 950 stk. tyrekalve svarende til 237,37 DE på ejendommen matr. nr. 16a Stenum Hgd., Råsted, beliggende Blæsbjergvej 5, 7500 Holstebro.

Godkendelsen indeholder vilkår og vurderinger af de forhold, som er fastsat i § 11 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. Godkendelsen bygger på husdyrbrugets ansøgning, tilsyn på husdyrbruget og supplerende oplysninger samt kommunens konkrete vurdering støttet af miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer.

Miljøgodkendelsen er delt op i en særlig godkendelse af anlægget (bygninger, gødningsanlæg, ensilagepladser og andre faste installationer) og en særlig godkendelse af udbringningsarealerne. Godkendelsen af arealerne omfatter alle ejede og forpagtede udbringningsarealer under husdyrbruget samt aftaler om afsætning af husdyrgødning til tredjemand. De to godkendelser kan reguleres uafhængigt af hinanden.

På Holstebro Kommunes vegne

Vibeke Andresen
Civilingeniør

---

³ Lov nr. 1486 af 04/12 2000 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Miljøgodkendelsens vilkår

Generelle forhold

Dokumentation

---

1. Husdyrbruget skal etableres og drives, som det er beskrevet i ansøgningen og de supplerende oplysninger, og som det er sammenfattet i godkendelsens miljøtekniske beskrivelse og vurdering, medmindre vilkårene i denne godkendelse eller senere afgørelser foreskriver andet.
2. På tilsynsmyndighedens forlangende skal husdyrbruget dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår. Opgørelse af husdyrholdets størrelse, affaldsregistrering og -bortskaffelse samt mark- og gødningsplaner m.v., samt driftsjournal (jvf. bilag 11), skal efter anmodning kunne fremlægges for tilsynsmyndigheden. Der skal på forlangende fremvises dokumentation herfor for de seneste fem år.

Frist for udnyttelse af godkendelse

---

3. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra godkendelsesdatoen

Ansøger og ejerforhold

---

4. Ændringer i ejerforhold, eller ændringer i, hvem der er ansvarlig for driften, skal meddeles til kommunen senest 14 dage efter at ændringen har fundet sted.

Ophør af husdyrbruget

---

5. Ved ophør af husdyrbruget skal stalde rengøres, gyllebeholdere og gyllekanaler/kummer m.v. tømmes, ensilagemarkstakke og kompostmarkstakke fjernes og bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Eventuelle oplag af olier, sprøjtemidler, kemikalier etc. skal bortskaffes til godkendt modtager. Såfremt driftsbygninger ikke er nødvendige eller brugbare til landbrugsformål, kan Holstebro Kommune kræve, at bygningerne rives ned, og materialet bortskaffes til genanvendelse eller lignende. Omkostninger i forbindelse hermed påhviler husdyrbruget.

Husdyrbrugets anlæg

Det ansøgte husdyrhold

Den godkendte produktion gælder antallet af dyr (indenfor de angivne alders- eller vægtintervaller) fordelt på dyretyper. Antallet af dyreenheder er således kun retningsgivende for godkendelsestypen.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

6. Husdyrbruget har pr. planår (01/08-31/07) maksimalt godkendelse til følgende dyrehold, med tilladelse til en variation i vægtintervallet på maksimalt 2 DE:

Dyreart og dyretype	Dyrehold	
	Antal	DE
Slagtekalve (100-385 kg)	326	86,69
Slagtekalve (100-385 kg)	157	41,75
Slagtekalve (150-385 kg)	467	108,93
I alt		237,37

Dyreholdet skal etableres i de staldanlæg, der er angivet i tabel 3. Dyreholdet skal opgøres for hvert planår.

Stalde

---

7. I dybstrøelsesstaldene skal der strøs halm eller andet tørstof i mængder, der sikrer, at dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen.

Rengøring af staldanlæg

---

8. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres at staldene og fodringsanlæg holdes rene.

Foder

---

9. Der skal foretages én-dags foderkontrol (EFK) mindst fire gange årligt, hvor fodertildelingen optimeres og foderplanen justeres på baggrund heraf.

Foderplanen skal udarbejdes i samarbejde med fodringskonsulent og med anvendelse af den nyeste viden indenfor kvægfodring.

Opbevaring af flydende husdyrgødning

---

10. Gyllebeholdere skal minimum én gang om året, eksempelvis i forbindelse med forårstømning, inspiceres for revner/utætheder m.v. og vedligeholdes. Inspektion og eventuel vedligeholdelse skal noteres i driftsjournal, jvf. bilag 11.
11. Husdyrbruget skal have mindst 9 måneders opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning.

Påfyldning af gyllevogne

---

12. Der skal anvendes gyllevogne med egen påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås.

Såfremt Holstebro Kommune skønner, at der opstår spild fra påfyldning af gyllevogne og lignende, kan der stilles krav om, at påfyldning og lignende skal foregå på en plads, med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Opbevaring af dybstrøelse og fast husdyrgødning

---

13. Fast husdyrgødning og dybstrøelse må tilføres gyllebeholdere direkte fra stald, eller opbevares i stalden indtil udbringning direkte på mark. 87 % af dybstrøelsen skal køres fra stald og direkte ud på mark og nedpløjes, både tidspunkt og mængde skal noteres i driftsjournalen.

Komposteret dybstrøelse må placeres i markstakke, såfremt markstakkene er overdækkede og placeres, så de overholder kravene for ensilagestakke i vilkår 14.

I de tilfælde, hvor kompost placeres i markstak, skal tidspunkt og placering noteres og indtegnes på et målefast kortbilag i driftsjournalen, jvf. bilag 11.

14. Markstak må ikke placeres på arealer, der skrâner mod vandløb og søer. Der skal minimum gå 5 år imellem, der placeres markstakke på et givent areal. Markstakke må ikke placeres på drænede eller lavbundsjord uden okkerklasse, jf. bilag 9.

I de tilfælde, hvor ensilage placeres i markstak, skal tidspunkt og placering noteres og indtegnes på et målefast kortbilag i driftsjournalen.

Placeringen af ensilagemarkstakke skal overholde nedenstående afstandskrav:

Anlæg	Afstandskrav
Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter
Naboskel	30 meter
Enkelt vandindvindingsanlæg, herunder markvandingboringer	25 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer, offentlig vej og privat fællesvej	15 meter
Nabobeboelse uden landbrugspligt	150 meter

Spild fra markstakke skal fjernes løbende (minimum en gang om ugen og altid før varslet regn) og opbevares overdækket med plast eller lignende på møddingsplads, gyllebeholder eller ensilagesilo for at forhindre lugtgener eller anden forurening.

Overdækningsmateriale fra markstakke, eller siloer skal løbende fjernes og opbevares i en container eller tom køresilo.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

Lugt

---

15. Tilsynsmyndigheden kan kræve, at husdyrbruget foretager undersøgelser af lugtkilder, hvis det skønnes, at eventuelle klager over lugt fra husdyrbruget er velbegrundede. Hvis der er væsentlige gener, kan tilsynsmyndigheden kræve, at der udtages en måling af lugt. Målingerne skal udføres efter gældende retningslinjer fra miljøstyrelsen (referencelaboratoriet). Udgifter i forbindelse med undersøgelser og målinger afholdes af husdyrbruget. Med mindre tilsynsmyndigheden skønner, at generne er væsentlige, vil der højst blive krævet én måling pr. år.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener fra stalde, gødningsoplag m.v., der vurderes at være væsentligt større end der kan forventes, ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen kræve, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger. Alle udgifter i forbindelse med et sådant projekt afholdes af husdyrbruget.

Transport

---

16. Transport til og fra husdyrbruget skal af hensyn til støj- og støvgener foregå ved hensynsfuld kørsel. Af hensyn til omboende må den daglige transport kun finde sted i tidsrummet mellem klokken 07.00 og 18.00. Sæsonbetonet transport samt enkeltstående transporter kan i rimeligt omfang foregå udenfor dette tidsrum.
17. Transport med husdyrgødning skal, så vidt det er muligt, ske udenom bymæssig bebyggelse.

Støj

---

18. Støjbidraget fra staldene, sammenlagt med bidraget fra husdyrbrugets øvrige aktiviteter, til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt udendørs i dB(A), må ved nabo-beboelse* ikke overstige nedenfor anførte værdier.

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdage kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

*) Ved nabobeboelse defineres som opholdsarealer ved nærmeste nabo. Ved tvivlsspørgsmål er det tilsynsmyndigheden, der definerer, hvor støjgrænsen gælder. Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tidsintervallerne i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.

19. Ved klage over støj fra husdyrbruget, kan kommunen anmode om, at der indsendes dokumentation for overholdelse af støjkrav. Husdyrbruget skal, for egen regning, dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i husdyrbrugets omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjklender kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industri-støj.

Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes én gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at vilkår 18 ikke kan overholdes. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjbergningsvejledning, og foretages i punkter som forinden aftales med tilsynsmyndigheden. Støj-måling skal udføres af et akkrediteret firma.

Støv

---

20. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for husdyrbrugets eget areal.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Spildevand

---

21. Befæstede arealer omkring husdyrbrugets bygninger skal altid holdes rene for affald, foderrester, gødningspild m.v., således at der ikke er risiko for udvaskning af organisk materiale og næringsstoffer til vandløb, grøfter og dræn ved overfladeafstrømning.

Skadedyr

---

22. Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium.

Hvis Holstebro Kommune finder det nødvendigt, kan det forlanges, at der føres journal over fluebekæmpelsen/skadedyrsbekæmpelsen på husdyrbruget. Journalen skal føres efter kommunens anvisninger.

Driftsforstyrrelser eller uheld

---

23. Beredskabsplanen skal være kendt af alle personer, der arbejder på husdyrbruget og skal ophænges synligt, hvor den er let at komme til. Beredskabsplanen skal løbende og minimum én gang årligt opdateres. Seneste dato for opdatering skal fremgå af beredskabsplanen.

Miljø- og ressourcestyring

---

24. Husdyrbruget skal minimum én gang i kvartalet føre journal/opgørelse over forbrug af el, vand og brændstof, samt andre relevante ressourcer.
25. Husdyrbruget skal arbejde på at nedbringe ressourceforbruget og affaldsmængden samt udledning af forurenende stoffer til omgivelserne, så der på en økonomisk forsvarelig måde opnås en reduktion i miljøbelastningen.

Husdyrbruget skal i forbindelse med tilsyn redegøre for muligheden for at indføre rener teknologi i form af ændrede råvarer, nyt materiel, ny management eller besparelser på materialer og ressourcer, som kan nedsætte miljøbelastningen. Følgende områder forventes at indgå i redegørelsen:

- Metoder/management til reducere af fordampningen af kvælstof fra stalde og opbevaringsanlæg samt i forbindelse med udbringning.
- Tiltag til reducere af kvælstofudledning og fosforoverskud.
- Redegørelse for ressourceforbrug og tiltag til minimering heraf.
- Reparations- og vedligeholdelsesplaner.
- Affaldsreducerede tiltag.

26. Hele husdyrbruget skal indenfor 1 år efter meddelelse af godkendelsen være gennemgået af en energifaglig konsulent med det formål at sikre, at lønsomme ressourcebesparende teknologier løbende indføres på husdyrbruget. Gennemgangen skal som minimum indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold, samt mulighederne for anvendelse af energibesparende teknologi vedrørende belysning, ma-

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

skinel og lignende samt de heraf afledte forhold, såsom eksempelvis varmegenvindingspotentialer, pumpetyper etc.

Husdyrbruget skal efter ovenstående gennemgang gennemgås minimum hvert 5. år. Som udgangspunkt skal 5-års lønsomme teknologier indføres. Kontroller inklusiv rapport skal vedlægges driftsjournalen.

Husdyrbrugets udbringningsarealer

Drift af husdyrbrugets arealer

---

27. Godkendelsen omfatter kun de ansøgte udbringningsarealer, der fremgår af tabel 14 og bilag 5.
28. Der må maksimalt tilføres husdyrgødning på bedriftens udbringningsarealer (ejede og forpagtede) svarende til 276,37 DE pr. planår (01/08-31/07) med den husdyrgødningssammensætning og næringsstofmængde, der fremgår af tabel 13, og således at der på husdyrbrugets udbringningsareal ikke udbringes mere end 1,65 DE/ha.

Udbringning af husdyrgødning

---

29. Udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener, ammoniakfordampning og støj begrænses. Udbringning skal så vidt muligt ske på hverdage indenfor normal arbejdstid.

Såfremt god landmandspraksis ikke efterleves, kan tilsynsmyndigheden meddele påbud med henblik på at sikre, at god landmandspraksis overholdes.
30. På mark 24-0, 13,0, 14-0, 9-0 og 10-0 skal flydende husdyrgødning nedfældes på sort jord og græsmarker på den del af markerne, der ligger indenfor en afstand af 20 meter fra naturområderne i eller op til EF-habitatområde nr. 40 jf. figur 1 (s. 66).
31. Markerne 7-0, 8-1, 9-0, 10-0, 11-0, 12-0 og 12-1 skal flydende husdyrgødning nedfældes på sort jord og græsmarker på den del af markerne der er beliggende indenfor Natura 2000-området Idom Å og Ormstrup Hede jf. bilag 8.
32. Såfremt der konstateres en bestand af padder (stor vandsalamander, spidssnudet frø, løgfrø og strandtudse), i vandhuller ved udbringningsarealerne, gøres gældende at der skal udlægges 10 meter udyrkede bræmmer omkring disse.

Fosfor

---

33. På udspretningsarealerne 8-1, 14-2, 42-0, 42-1, 44-0 og 62-0, skal der skal ved sædskifte opretholdes fosforbalance på ejede og forpagtede arealer uden ledig fosforbindingskapacitet. Fosforbalancen opgøres som forskellen mellem den tilførte mængde fosfor og den mængde fosfor, som fraføres med afgrøderne efter plantedirektoratets retningsgivende normer for fosfor for de respektive år. Vilkåret gælder enhver femårs periode efter 30.09.2012.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

For lavbundsjarde gælder, at der er ledig fosforbindingskapacitet, når forholdet mellem bikarbonat-dithionite ekstarherbart jern og fosfor er større end 20. For ikke lavbundsjarde er der ledig fosforbindingskapacitet, når det gennemsnitlige fosfortal for marken er større end 4.

34. Der skal senest 30.09.2012 foreligge fosfortal, der er maksimalt fem år gamle, for ejede og forpagtede udbringningsarealer. Jordprøver til analyse for fosfortal skal udtages for hver 5 hektar markareal. Fosfortallene skal fremgå af markplan (kortbilag over marker) og anføres for hvert delareal. Kortbilag over markplan, med analyser for fosfortal, skal indsendes som dokumentation til Holstebro Kommune, når analyserne foreligger.
35. Udbringning af gødning m.m. må ikke foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen eller dækket af sne, samt på skrånende arealer, hvor der er risiko for afstrømning.
36. Der må ikke etableres afvandingsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lignende.

Grundvand

---

37. På markerne 63-0 og 63-1 skal der etableres grundvandssædskifte med 80 % miljøgræs (G8). I forbindelse med etablering af miljøgræs skal følgende være opfyldt:
  - Der skal hvert dyrkningsår etableres mindst den angivne andel miljøgræs på arealer med det pågældende sædskifte.
  - Tilsynsmyndigheden skal hvert år kunne konstatere, at efterafgrøderne er etableret korrekt på hele det pågældende areal med miljøgræs fra høst og frem til 1. februar det følgende år.
  - Det er ansøgers ansvar at etableringen er vellykket.
  - Udlæg af græs skal ske i forbindelse med etablering af dækafgrøden. Dvs. miljøgræs må ikke etableres som udlæg af græs om foråret i vintersæd og udlæg efter høst af hovedafgrøden.
  - Der må ikke anvendes gødning eller græssende dyr på arealet fra høst og frem til 1. februar.
  - Sædskiftet på arealerne må ikke indeholde bælgeplanter.
  - Efterafgrøder må ikke erstattes af 100 % vintersæd, da udvaskningsindekset herfor er højere end det, der er forudsat i vurderingen.
38. Udspretningsarealerne (med undtagelse af 63-0 og 63-1) skal drives i overensstemmelse med et K2-sædskifte. Det er tilladt at anvende et andet sædskifte end K2 for arealerne, såfremt dette sædskifte har en mindre N-udvaskning ifølge udvaskningsindekset, jvf. bilag 12, og vilkår efterleves.

Offentlighed og generelle forhold

Klagevejledning

Afgørelsen om godkendelse er truffet i medfør af § 11 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1486 af 4. december 2009.

Afgørelsen om godkendelse kan inden 4 uger efter afgørelsens annoncering, det vil sige inden den 03.11.2010 påklages til Miljøklagenævnet. Ved klage over godkendelsen kan Miljøklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning.

Klageberettigede er ansøger, Miljøministeren og enhver, der har individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Klageberettigede er orienteret ved annonce i Holstebro Onsdag 06.10.2010.

Eventuel klage over miljøgodkendelsen, skal indgives skriftligt og skal stiles til Miljøklagenævnet, Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, men skal indsendes til Holstebro Kommune, Natur og Miljø, Nupark 51, 7500 Holstebro eller pr. mail til tek-nik.miljoe@holstebro.dk. Klagen videresendes derefter til Miljøklagenævnet sammen med sagens akter og kommunens bemærkninger til sagen.

Der gøres opmærksom på, at en klage ikke har opsættende virkning for udnyttelsen af godkendelsen, med mindre Miljøklagenævnet bestemmer andet, jvf. lovens § 81. Udnyttelse af godkendelsen sker dog på eget ansvar, og indskrænker ikke klagemyndighedens ret til at ændre eller ophæve afgørelsen.

Søgsmål til domstolsprøvelse af afgørelser efter loven eller de regler, der fastsættes i medfør af loven, skal i henhold til § 90 være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes søgsmålsfristen dog altid fra bekendtgørelsestidspunktet. I tilfælde af at afgørelsen påklages, regnes fristen først fra det tidspunkt, hvor der foreligger en endelig afgørelse.

Offentliggørelse

Afgørelsen er sendt til:

- Birgit Andersen, Blæsbjergvej 5, 7500 Holstebro (ansøger).

Orientering om meddelelse af miljøgodkendelse er sendt til:

- Birgit Andresen, Blæsbjergvej 5, 7500 Holstebro (ansøger).
- Thomas B Jacobsen, Herningvej 23, 7300 Jelling (ansøgers rådgiver). E-post: tbj@slagtekalve.dk
- Jørn Stjernholm Olesen, Estrupvej 5, 7500 Holstebro (bortforpagter)
- Gert Larsen, Ormstrupvej 11, 7500 Holstebro (bortforpagter)
- Marius Barslund Maarbjerg, Ormstrupvej 16, 7500 Holstebro (bortforpagter)
- Poul Bank Pettersson, Estrupvej 14, 7500 Holstebro (bortforpagter)
- Chr. Stens Christensen, Borrisvej 2, 7500 Holstebro (bortforpagter)
- Bodil Marie Jensen & Svend Erik Vad Jensen, Blæsbjergvej 3, 7500 Holstebro (nabo)

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

- Lene Andersen, Blæsbjergvej 4, 7500 Holstebro (nabo)
- Poul Erik Vestergård Andersen, Blæsbjergvej 6, 7500 Holstebro (nabo)
- Diana Filsø, Blæsbjergvej 7, 7500 Holstebro (nabo)
- Harry Thomsen, Blæsbjergvej 8, 7500 Holstebro (nabo)

Orientering om meddelelse af miljøgodkendelse samt miljøgodkendelse er sendt til:

- Danmarks Naturfredningsforening – Holstebro – v/ Ole Primdahl, Vindelevgård 192, 7830 Vinderup
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-post: dn@dn.dk
- Miljøcenter Ringkøbing, Holstebrovej 31, 6950 Ringkøbing. E-post: post@rin.mim.dk
- Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. E-post: midt@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia. E-post: mail@dkfisk.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Erik Schou Nielsen, Rosenvej 18, 8240 Risskov. E-post: enie@akademiaarhus.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Jens K. Thygesen. E-post: jkt@sportsfiskerforbundet.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen v/ Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V. E-post: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening (DOF-Vestjylland). E-post: holstebro@dof.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N. E-post: husdyr@ecocouncil.dk
- Holstebro Museum. E-post: niels.terkildsen@holstebro-museum.dk

I perioden 03-09-2010 til 24-09-2010 har forslag til afgørelse om miljøgodkendelse har været sendt i partshøring til nedenstående. Der er i høringsperioden ikke indkommet bemærkninger til forslag til miljøgodkendelse.

- Birgit Andresen, Blæsbjergvej 5, 7500 Holstebro (ansøger).
- Thomas B Jacobsen, Herningvej 23, 7300 Jelling (ansøgers rådgiver). E-post: tbj@slagtekalve.dk
- Jørn Stjernholm Olesen, Estrupvej 5, 7500 Holstebro (bortforpagter)
- Gert Larsen, Ormstrupvej 11, 7500 Holstebro (bortforpagter)
- Marius Barslund Maarbjerg, Ormstrupvej 16, 7500 Holstebro (bortforpagter)
- Poul Bank Pettersson, Estrupvej 14, 7500 Holstebro (bortforpagter)
- Chr. Stens Christensen, Borrisvej 2, 7500 Holstebro (bortforpagter)
- Bodil Marie Jensen & Svend Erik Vad Jensen, Blæsbjergvej 3, 7500 Holstebro (nabo)
- Lene Andersen, Blæsbjergvej 4, 7500 Holstebro (nabo)
- Poul Erik Vestergård Andersen, Blæsbjergvej 6, 7500 Holstebro (nabo)
- Diana Filsø, Blæsbjergvej 7, 7500 Holstebro (nabo)
- Harry Thomsen, Blæsbjergvej 8, 7500 Holstebro (nabo)

Retsbeskyttelse

Godkendelsen omfatter hele husdyrbruget på adressen Blæsbjergvej 5, 7500 Holstebro samt de udspretningsarealer (ejede og forpagtede), der er nævnt og behandlet i ansøgningen.

Godkendelsen skal, jf. § 17 i bekendtgørelse nr. 294 af 31.03.2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år - dvs. i år 2018. I 8 år efter godkendelsens offentliggørelse, er godkendelsen således omfattet af retsbeskyttelse. Holstebro Kommune kan derfor ikke uden væsentlig grundlag jf. nedenstående tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år.

Holstebro Kommune kan dog tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, jf. husdyrloven § 40, stk. 2, hvis der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Det skal bemærkes, at tilsynsmyndigheden altid kan revidere vilkårene i en godkendelse, jf. lovens § 53 stk. 2, for at forbedre husdyrbrugets egenkontrol eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Godkendelsen træder i kraft den 30.09.2010. Opmærksomheden henledes på, at såfremt afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i godkendelsen eller helt at ophæve godkendelsen.

Udnyttelse af godkendelsen

Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af godkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Oplysninger om grundlag for miljøgodkendelsen

Godkendelsens vilkår er meddelt med baggrund i kommunens vurderinger og bl.a. følgende af Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer:

- Vejledning nr. 2/2001 Luftvejledningen,
- Vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder,
- Vejledning nr. 6/1984 Måling af ekstern støj fra virksomheder,
- Vejledning nr. 4/1997 om miljøgodkendelse af husdyrbrug,
- Vejledning nr. 9795/2005 om rotter,
- Vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug,

samt

- Miljøcenter Fyn/Trekantområdets "Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde". 2. udgave udarbejdet maj 2002.
- IPPC Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs, juli 2003.
- Statens Skadedyrslaboratorium rapport nr. 3 / 2002. Retningslinier for fluebekæmpelse på gårde med husdyr.

Udover vilkårene i nærværende miljøgodkendelse er husdyrbruget underlagt bestemmelserne i gældende lovgivning – også selvom disse regler er skærpede i forhold til vilkårene i denne godkendelse.

Udover naturbeskyttelsesloven, vandløbsloven, museumsloven og miljømålsloven kan blandt andet følgende love og heraf afledte bekendtgørelser, regulativer og forskrifter være relevante for husdyrbruget:

- Lov nr. 1757 af 22. december 2006 om miljøbeskyttelse (miljøbeskyttelsesloven).
- Lov nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (herefter benævnt *husdyrloven*).
- Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.
- Bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. (herefter benævnt *husdyrgødningsbekendtgørelsen*).
- Bekendtgørelse nr. 751 af 15. juli 2009 om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække i planperioden 2009/2010.
- Bekendtgørelse nr. 533 af 18. juni 2003 om bekæmpelsesmidler.
- Bekendtgørelse nr. 1666 af 14. december 2006 om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer.
- Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.
- Bekendtgørelse nr. 1152 af 23. november 2006 om husdyrhold og arealkrav m.v.
- Bekendtgørelse nr. 1634 af 13. december 2006 om affald.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

- Bekendtgørelse nr. 723 af 12/09 1997 om kontrol af beholdere for flydende husdyrgødning, ensilagesaft eller spildevand.
- Bekendtgørelse nr. 724 af 1. juli 2008 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines.
- Bekendtgørelse nr. 439 af 11. maj 2007 om opbevaring af døde dyr.
- Holstebro Kommunes regulativ for erhvervsaffald.

Det skal understreges, at det kun er et uddrag af reglerne, og at der i fremtiden kan vedtages nye bestemmelser, som vil kunne medføre andre regler for husdyrbrugets aktiviteter. Husdyrbruget har pligt til at kende og overholde gældende lovgivning, samt eventuelle revisioner og ændringer i den gældende lovgivning. Gældende love og regler kan blandt andet findes på www.retsinfo.dk.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Generelle forhold

Den miljøtekniske beskrivelse er fra den fremsendte ansøgning herunder fremsendte supplerende oplysninger. Den miljøtekniske vurdering er Holstebro Kommunes redegørelse for, og vurdering af, om forudsætningerne for at meddele miljøgodkendelsen er opfyldt, dvs. at godkendelsen er ledsaget af sådanne vilkår, at risikoen for forurening eller ikke-uvæsentlige gener for omgivelserne begrænses.

Godkendelsesmyndigheden kan meddele miljøgodkendelse efter lovens § 11, hvis den finder det godtgjort, at husdyrbruget

- har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og
- i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Ved vurderingen af, om husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen, skal det blandt andet sikres, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde,

- at beskyttelsen af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning, finder sted,
- at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til begrænsning af eventuelle gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.),
- at hensynet til de landskabelige værdier er varetaget,
- at energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt,
- at mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet,
- at produktionsprocesserne er optimeret i det omfang det er muligt,
- at affaldsfrembringelse undgås, og hvor dette ikke kan lade sig gøre, at mulighederne for genanvendelse og recirkulation er udnyttet,
- at der i det omfang forureningen ikke kan undgås, er anvendt bedste tilgængelige renseteknik,
- at der er truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge uheld og begrænse konsekvenserne heraf,
- at til- og frakørsel til husdyrbruget vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende.

Nedenstående vil bedriftens aktiviteter blive vurderet i henhold til ovenstående i det omfang det er relevant.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

ANSØGER OG EJERFORHOLD

Birgit Andersen ejer og Jacob Andersen driver husdyrbruget Blæsbjergvej 5, 7500 Holstebro, under CVR nr. 27611249. Husdyrbruget drives som I/S i samarbejdet med anden ejendom på Estrupvej 5, 7500 Holstebro ved Jørn Olesen. Den drifts- og miljøansvarlige på husdyrbruget er Jacob Andersen. Den drifts- og miljøansvarlige har pligt til at informere personer og virksomheder, der arbejder på husdyrbruget, om godkendelsens vilkår for den del af driften, som de arbejder med.

Der stilles vilkår om, at hvis der sker ændringer af ejerforhold, eller hvem, der er ansvarlig for husdyrbruget, skal dette meddeles til Holstebro Kommune inden for 14 dage.

LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

Husdyrbruget ligger ca. 2,2 km syd øst for Råsted og ca 3,4 km syd vest for ldom. Husdyrbrugets beliggenhed fremgår af bilag 1.

Zonestatus: Husdyrbruget er beliggende i landzone.
 Lokalplan: Der er ikke udarbejdet lokalplan for landzoneområdet.
 Kommuneplan: Husdyrbruget er beliggende i jordbrugsområde.

Markerne 1-0, 2-0, 3-0, 4-0, 18-0, 19-0, 22-0, 76-0 og 75-0 er delvist beliggende indenfor 200 meter af område udlagt til boligområde jf. lokalplan nr. 371, for boligområder Kofeltvej, ldom, om er dermed omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsens § 24, hvilket medfører at der i weekender og på helligdage ikke må udbringes husdyrgødning.

Diverse afstandsangivelser fra stalde, gyllebeholder og siloanlæg, i henhold til husdyrloven, fremgår af tabel 1.

Tabel 1. Afstandsangivelse til naboer, anlæg og naturområder.

Afstand fra husdyrbrugets anlæg til nærmeste naboer/områder:	
Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt (krav 50 meter) - Blæsbjergvej 8 (vest) - Blæsbjergvej 4 (155 m mod nordvest)	ca.154 meter
Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde (krav 50 meter) - Byzonen til ldom Kirkeby - Kommuneplanens rammedel til fremtidigt boligområder - Råsted	ca. 4,3 kilometer ca. 2,3 kilometer
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende (krav 50 meter) - blandet bolig, rekreativ og sommerhusområde	ca. 2,3 kilometer
En beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzone, og som har en anden ejer end driftsherren, (300 meter) - Landsbyafgræsning til Råsted	ca. 2,3 kilometer
Afstand fra husdyrbrugets anlæg til naturområder:	
Højmose	> 10 kilometer
Lobeliesø (Skånsø)	> 10 kilometer

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Hede større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder.	ca. 900 meter
Overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder.	ca. 8 kilometer
Hede, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.	ca. 900 meter
Overdrev, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.	ca. 8 kilometer
Ammoniakfølsomme søer*, herunder kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger og brunvandede søer og vandhuller, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.	ca. 1,5 kilometer

*Denne søtype er endnu ikke kortlagt, hvorfor den nærmeste § 3-sø indenfor internationalt beskyttelsesområde er angivet.

Afstand fra anlæg	
Ikke almene vandforsyningsanlæg, inkl. markvandingsboringer (krav 25 meter) - Bygning 8	Ca. 25 meter
Almene vandforsyningsanlæg (krav 50 meter) - Idom Vandværk	4 kilometer
Vandløb, grøft, dræn og søer (krav 15 meter) - Bygning 5 og 8 (markdræn)	ca. 25 meter
Offentlig vej og privat fællesvej (krav 15 meter) - Bygning (Ormstrupvej)	ca. 2-8 meter
Levnedsmiddelvirksomhed (krav 25 meter) - husdyrbrugets anlæg	> 25 meter
Beboelse på samme ejendom (krav 15 meter) - eksisterende bygning 6	ca. 6 meter
Naboskel (krav 30 meter) - bygningen 5	ca. 34 meter

På baggrund af ovenstående vurderes det, at husdyrbrugets anlæg, herunder stalde, gyllebeholdere og plansiloer, opfylder afstandskravene i husdyrloven:

- §§ 6 og 20: Afstande til nabobebyggelse, byzone- eller sommerhusområde, samlet bebyggelse og blandet bolig og erhverv m.v.
- § 7: Afstande til beskyttede naturtyper (højmoser, lobeliesø, heder større 10 ha, overdrev større end 10 ha, heder, overdrev og ammoniakfølsomme søer beliggende indenfor internationale naturbeskyttelsesområder).

Husdyrbruget er omfattet af kravene for husdyrbrug beliggende indenfor bufferzone II, hvilket er behandlet nærmere i afsnit "Ammoniak" s. 43

- § 8: Afstandskrav til vandløb, vandindvindingsanlæg offentlig og privat fællesvej samt egen beboelse.

Afstandskravene er ikke overholdt til offentlig vej. Der foretages ikke udvidelse af bygningsmassen. Der er tidligere givet dispensation for afstandskrav til vej, senest med tilbygningen af kalvestald til silohuset i 1996. Men da silohuset inddrages til

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

dyr, skal der søges dispensation for denne, da den ikke kan opfylde 15 m kravet, der er indsendt særskilt ansøgning til dispensation til vej fra silohus. Holstebro Kommune har meddelt dispensation for afstandskravet fra offentlig vej, jf. politisk beslutning vedtaget den 06.09.2010 i Udvalget for Natur, Miljø og Klima.

LANDSKABELIGE OG KULTURHISTORISKE OMRÅDER

Inden for 300 m findes 2 registrerede mergelgrave, den nærmeste ligger 108 m sydøst for anlægget, den anden 284 m mod vest.

Udenfor 1.000 m findes flere hede og naturområder. Dog forventes der ikke øget påvirkning af disse, da den samlede ammoniakfordampning falder, som følge af omlægningen.

Nærmeste afstand til Lilleå er ca. 762 m mod sydvest.

Der ses kun en bygge- og beskyttelseslinje indenfor 300 m, det er en skovbyggelinje 230 m mod sydøst.

Ejendommen ligger ikke i kulturmiljøer, uforstyrrede landskaber, værdifulde landskaber og område med særlig geologisk værdi.

Husdyrbrugets anlæg ligger ikke indenfor kulturhistoriske interesseområder, kystnærhedszone, kirkezoner, øvrige bygge- og beskyttelseslinier eller fredede områder. Der er ingen beskyttede diger, fortidsmindeanlæg eller -fund i anlæggets umiddelbare nærhed. Der sker ingen bygningsmæssig udvidelse idet alle ombygninger bliver foretaget indenfor bestående bygningsrammer.

Husdyrbrugets arealer er helt eller delvist beliggende i områder udpeget til landskabelige interesseområde, fredede områder, indenfor skovbyggelinien, kirkezone III samt områder hvor skovrejsning er uønsket.

Fem gravhøje er beliggende på mark 12-1, 19-0 og 24-0. Der gøres opmærksom på, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af disse, samt at der jf. museumslovens § 29f ikke må foretages jordbearbejdning, gødes eller plantes i en afstand af 2 meter fra højens fod.

Langs kanten af mark nr.1-0, 18-0, 19-0, 21-0, 24-0, 63-0 og 63-1, løber et beskyttet dige, jf. bilag 6, som er omfattet af museumsloven § 29a. Der må ikke foretages ændring i tilstanden af diget, inden for 2 m må der heller ikke jordbearbejdes, gødes og/eller plantes. Digets placering vurderes ikke at være af betydning for arealanvendelsen i nærværende arealgodkendelse. Holstebro Kommune påtænker derfor ikke at anføre yderligere vilkår herom.

Holstebro Kommune vurderer samlet at ændringen af dyreholdet samt arealdriften ikke vil medføre forringelser af de landskabelige eller kulturhistoriske værdier i området.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

OPHØR AF HUSDYRBRUGET

Ved overdragelse eller ved ophør af husdyrbrugets aktiviteter skal tilsynsmyndigheden orienteres indenfor 14 dage.

Ved husdyrbrugets ophør skal der udføres følgende forureningsbegrænsende foranstaltninger:

- Alle staldafsnit skal tømmes for husdyrgødning, der bortskaffes efter regler om udbringning af husdyrgødning, hvorefter staldene rengøres.
- Gyllebeholdere, fortank med rørsystemer, gyllekanaler/kummer m.v. skal tømmes og rengøres.
- Alle olietanke skal tømmes.
- Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald m.v. skal bortskaffes i henhold til Holstebro Kommunes affaldsregulativ.

Der stilles vilkår til sikring af, at der ved eventuelt ophør af produktionen skal sikres, at der ikke sker forurening af natur eller miljø. Der stilles desuden vilkår om, at Holstebro Kommune kan kræve bygningsmassen fjernet, hvis produktionen ophører, og bygningerne ikke anvendes til landbrugsformål. Omkostninger i forbindelse hermed påhviler husdyrbruget.

BAT – bedste tilgængelige teknik

Ifølge § 1 i husdyrloven skal forurening fra husdyrbrug først og fremmest forebygges ved anvendelse af 'bedste tilgængelige teknik', herunder renere teknologi. Ved godkendelse af husdyrbrug efter loven skal husdyrbruget og godkendelsesmyndigheden i forbindelse med godkendelsen foretage en vurdering af husdyrbrugets teknologi i forhold til det, som beskrives som 'bedste tilgængelige teknik', herefter BAT (Best Available Technique).

Selvom der ikke er lavet et specifikt BAT-notat (BREF-dokument) indenfor kvægdrift, er det Holstebro Kommunes opfattelse, at mange af BAT-elementerne fra BREF-dokumentet for svin og fjerkræ er universelle, og derfor kan overføres til kvægbrug. Der findes imidlertid en række BAT-byggeblade for kvægstalde, og disse er inddraget i vurderingen af staldene, under afsnittet 'Stalde'.

Husdyrbruget benytter sig til stadighed af professionel landbrugsrådgivning, og driften af husdyrbruget bliver derfor tilrettelagt efter den nyeste viden indenfor området. I husdyrgødningsbekendtgørelsen er der fastsat en række krav til anlæg, indretning og drift af husdyrbrug, som gælder for alle husdyrbrug. En del af disse krav bygger på anvendelse af renere teknologi eller BAT. Det er Holstebro Kommunes opfattelse, at kravet om BAT til dels er overholdt igennem godt landmandskab, overholdelse af husdyrgødningsbekendtgørelsen og overholdelse af øvrig lovgivning.

BAT indenfor områderne management, foder, staldindretning, forbrug af vand og energi, opbevaring, behandling og udbringning af husdyrgødning samt øvrige relevante områder, beskrives og vurderes under de pågældende afsnit. Det er Holstebro Kommunes overordnede vurdering, at husdyrbruget overholder kravet om BAT.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Husdyrbrugets anlæg

DRIFT

For at ansøger og medarbejdere kan bevare overblikket over produktionen, både med hensyn til dyrene, drift af anlæg og miljøforhold, er der i den nuværende drift og ansøgte drift indført visse rutiner og egenkontrol. BAT, som anvendes i forbindelse med egenkontrol og management, er blandt andet:

- Personalet uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.
- Der er tilknyttet en række fagkonsulenter, der gennemgår bedriften med ejer og medarbejdere efter behov.
- Der er fast dyrlægeaftale.
- Kvælstoftilførslen korrigeres årligt i forbindelse med kvælstofprognosen, der offentliggøres omkring 1. april (N-prognosen afhænger af klimaet de enkelte år).
- Fodersammensætning og fodringsstrategi (f.eks. fasefodring) evalueres og tilpasses løbende, således at nyeste viden anvendes.
- Jævnlig kontrol af produktionsomfang.
- Råvareforbrug registreres løbende via indlægssedler og fakturaer.
- Hvert år udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab, hvor forbrug af husdyrgødning og handelsgødning dokumenteres.
- Hvert år udarbejdes en markplan i samarbejde med planteavlskonsulent, hvor sædskiftet og hensigtsmæssig placering af efterafgrøder fastlægges.
- Der holdes løbende kontrol med vand- og energiforbruget, og der følges op på ændringer i forbruget. Det totale forbrug opgøres årligt i forbindelse med driftsregnskabet.
- Affaldsmængder opgøres årligt i forbindelse med driftsregnskabet.
- Der føres sprøjtejournal og medecinjournal.
- Der føres logbog over flydelag på gyllebeholderen.
- Der er udarbejdet handlingsplan for håndtering af gylleudslip samt beredskabsplan for husdyrbruget.
- For at undgå uheld ved overpumpning af gylle holdes anlægget under observation.
- Vandkopper og drikkekar kontrolleres og vedligeholdes løbende. Eventuelle utætheder og lækager repareres hurtigst muligt.
- Der foretages løbende vedligeholdelse og rengøring af bygninger og maskiner.

Egen kontrol:

- Der udarbejdes mark- og gødningsplan i henhold til lovkrav.
- Besætningen gennemgås sammen med dyrlæge hver 4. uge, hvor besætningens behandlingsbehov konstateres.
- Der føres løbende kontrol med produktionsresultaterne i stalden via E-kontroller.
- Ved påfyldning af marksprøjte sikres at der ikke sker overløb. Påfyldningen sker under opsyn.
- For at kunne dokumentere et lavere fosforindhold i foderet i forhold til normen opbevares foderplaner og indlægssedler på ejendommen.
- Hvis f.eks. elforbruget stiger tages der kontakt til energiselskabet, hvorefter der udarbejdes en handlingsplan for at nedsætte forbruget.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

- Der føres logbog for samtlige beholdere af husdyrgødning. Flydelaget kontrolleres jævnligt, hvilket sikrer at der altid er minimal emission af ammoniak.
- Ejer fører medicinjournal i henhold til gældende lov.
- Der føres sprøjtejournal over anvendelsen af pesticider.
- Ejer opbevarer skriftlige forpagtningskontrakter, således at råderetten over udspretningsarealet kan fastslås. Ejer opbevarer endvidere skriftlige overførselsaftaler.
- Energiforbrug opgøres årligt via årsrapporten

Der vil kun være 1-2 ansatte i produktionen, som angivet i arbejdspladsvurderingen APV. APV'en udarbejdes efter gængse retningslinjer. Det er ledelsens opfattelse, at de ansatte løbende skal være under uddannelse, og dygtiggøre sig på alle relevante områder, så virksomheden i det daglige drives efter moderne retningslinjer og i overensstemmelse med godt landmandskab.

Der stilles desuden vilkår om egenkontrol i form af driftsjournal (bilag 11).

Det vurderes, at BAT indenfor management og egenkontrol anvendes i driften, på baggrund af ansøgningen og de stillede vilkår.

DET ANSØGTE HUSDYRHOLD

Husdyrbruget drives konventionelt med en produktionsstørrelse som opstillet i tabel 2.

Tabel 2. Nuværende produktion og ansøgt produktion.

Dyretype	Eksisterende produktion		Ansøgt produktion	
	Antal	DE	Antal	DE
Slagtesvin (25-100 kg)	3.500	115,62		
Slagtekalve, tung race (200-380 kg)	100	19,49		
Slagtekalve, tung race (100-385 kg)			326	86,69
Slagtekalve, tung race (100-385 kg)			157	41,75
Slagtekalve, tung race (150-385 kg)			467	108,93
I alt (DE)		135,11		237,37

PRODUKTIONSLEVEL

Produktionsniveauet ligger stabilt hen over året, og der forventes ikke varierende belastning fra husdyrproduktionen i løbet af året. Almindelige sæsonudsving, naturlige produktionsudsving samt tilpasninger pga. sygdom og lignende kan ske og accepteres.

Det vurderes, at det er hensigtsmæssigt, at tage udgangspunkt i et fleksibelt produktionsniveau for husdyrbruget, da ejendommen kun har kvæg, og da produktionens lønsomhed skønnes, at kunne maksimeres ved at have et fleksibelt produktionsniveau.

Det vurderes, at det er hensigtsmæssigt, at tage udgangspunkt i et fleksibelt produktionsniveau for husdyrbruget, da husdyrbruget kun har kalve, og da produktionens lønsomhed skønnes at kunne maksimeres. Holstebro Kommune finder, at en fleksibel produktionsform ikke er i konflikt med beskyttelsen af den omkringliggende natur eller nabobeboelser. Der

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

stilles vilkår om, at der maksimalt må produceres det ansøgte dyrehold, som fremgår af tabel 2 med en tilladt variation på 2 DE indenfor hvert planår (1. august – 31. juli).

På husdyrbruget skal der føres egenkontrol med den godkendte produktion, samt foreligge en opgørelse over produktionens størrelse, i henhold til husdyrgodkendelsens bilag 1, for de seneste fem planperioder (01/08-31/07). Disse med tilhørende bilag skal kunne forelægges for tilsynsmyndigheden på forlangende, til dokumentation for overholdelse af vilkår om husdyrproduktionens størrelse.

Udnyttelse af produktionsniveau

Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af godkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

STALDE

Husdyrbrugets staldafsnit fremgår af bilag 1 og bilag 2 og nedenstående tabel 3.

Staldnummer henviser til nummerering af staldanlæg som angivet i ansøgningskemaet.

Tabel 3. Placering af dyrearter og typer i relation til husdyrbrugets indretning af staldanlæg.

Staldbygning	Dyreart / dyretype	Nudrift		Ansøgt drift		Staldsystem
		Antal	DE	Antal	DE	
Eksisterende slagtesvine-stald -> Tyrekalve og ungtyre (1.1.1)	Svin, (25-100 kg)	3500	89,93	0	0	Fuldspaltegulv
	Tyrekalve og ungtyre, tung race (100-385 kg)	0	0	326	86,69	Dybstrøelse (hele arealet)
Spaltegulv-stald -> dybstrøel-sessstald (1.1.2)	Ungtyre, tung race (200-380 kg)	100	19,49	0	0	Spaltegulvsbokse
	Ungtyre, tung race (100-385 kg)	0	0	157	41,75	Dybstrøelse (hele arealet)
Dybstrøel-sessstald (1.1.3)	Ungtyre, tung race (150- 385 kg)	0	0	467	108,93	Dybstrøelse (hele arealet)
Slagtesvine-stald 2 (1.1.4)	Slagtesvin, (25-100 kg)	1000	25,69	0	0	Fuldspaltegulv
I alt			135,11		237,37	

Staldafsnit 5 (IT ansøgning 1.1.3)

Eksisterende køresilo og staldafsnit

Bygningen er en sammensat bygning på ca. 1.058 m². Bygningen indeholder et silohus og et tidligere roehus fra gårdens malkekvægstid, roehus er omdannet til foderlade med siloer. Bygningen er fra 1975 væsentlig ombygget eller tilbygget i 1990, i 1997 er der tilbygget et staldafsnit som halvtag til bygningens sydvestside. Anvendelse i nudrift, køresiloerne

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

har været anvendt til halmopbevaring, ligesom staldafsnittet. I den østlige 1/3 er der 4 fodersiloer, der anvendes til indkøbt foder. Anvendelse i ansøgt, det tidligere staldafsnit og køresiloerne tages i anvendelse til en produktion af slagtekalve på dybstrøelse. Foderladen med de 4 siloer forbliver uændret.

Ansøgers valg og fravalg af BAT i staldafsnit 5

Bedriftens ansvarlige har konstant fokus på, hvilke staldsystemer der er bedst anvendelig i relation til miljø og dermed ammoniak til omgivelserne. Der følges løbende op på udviklingen på staldsystemer der giver den mindst mulige miljøbelastning. Ansøgningen og det tilhørende produktionsanlæg bygger på principper der tilgodeser miljøet i det omfang loven tilsigter, og der vil løbende blive indhentet opdateret viden, med henblik på forbedringer der lever op til nutidens miljøkrav. Sigtet med anlægget er, at der ud fra et proportionalitetssynspunkt konstant vil blive indhentet ny og bedste viden, der gør anlægget til en fremtidssikret virksomhed. Ved hvert miljøtilsyn vil der blive orienteret om hvilke overvejelser der er foretaget med henblik på bedriftens fremtid i relation til den teknologi der giver det største miljøhensyn

Med naturlig ventilation i stalden er der sikret et stort luftskifte. Det store luftskifte betyder en lavere koncentration af ammoniak og lugt i stalden. Ved det større luftskifte vil der være mindre fugt i staldene, samtidigt med at energiforbruget er lavt.

Afsnittet er indrettet med dybstrøelse omfattet af BAT-teknik. I ansøgt produktion er der regnet med at størstedelen af dybstrøelsen udspreddes direkte fra stald og på marken, hvilket giver et lavere ammoniakfordampning. Der vil blive strøet rigeligt så overfladen holdes tørt og rent. Ejer har lagt vægt på det dyrevelfærdsmæssige aspekt, samt de proportionelle omkostninger ved at inddrage det tidligere silohus og et staldafsnit der har spaltegulvbokse, til et samlet dybstrøelses afsnit.

Holstebro Kommunes vurdering af BAT i staldafsnit 5

Der er aktuelt ingen BAT-blade for kalvestalde som alternativ til dybstrøelse. Holstebro Kommune vurderer, at den overordnede staldtype 'dybstrøelse' principielt godt kan karakteriseres som BAT, såfremt der strøs halm i tilstrækkelige mængder, der sikre at dybstrøelsesmåtten og strøelsen altid er tør i overfladen. På denne måde vil ammoniakemissionen i staldtypen være lavest mulig. Der stilles vilkår til sikring heraf.

Staldafsnit 6 (IT ansøgning 1.1.2)

Eksisterende ungdyrstald

Ungdyrstald opført i 1973, væsentlig om og tilbygget i 1990, arealet er ca. 300 m². Stalden har i nudrift været anvendt til produktion af slagtekalve på spaltegulvbokse. Det fremgår af ansøgningen at spaltegulvet brydes op, ny bund bevares i samme niveau til dybstrøelses måtte, således at slagtekalvene går på dybstrøelse. Bygningen har mekanisk ventilation som bibeholdes.

Ansøgers valg og fravalg af BAT i staldafsnit 6

Bedriftens ansvarlige har konstant fokus på, hvilke staldsystemer der er bedst anvendelig i relation til miljø og dermed ammoniak til omgivelserne. Der følges løbende op på udviklingen på staldsystemer, der giver den mindst mulige miljøbelastning. Ansøgningen og det tilhørende produktionsanlæg bygger på principper der tilgodeser miljøet i det omfang loven

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

tilsigter, og der vil løbende blive indhentet opdateret viden, med henblik på forbedringer der lever op til nutidens miljøkrav. Sigtet med anlægget er at der ud fra et proportionalitetssynspunkt konstant vil blive indhentet ny og bedste viden, der gør anlægget til en fremtidssikret virksomhed. Ved hvert miljøtilsyn vil der blive orienteret om hvilke overvejelser der er foretaget med henblik på bedriftens fremtid i relation til den teknologi der giver det største miljøhensyn. Der er installeret vertikale ventilatorer der har et lavere energiforbrug end en horisontale ventilatorer.

Dette afsnit der er indrettet med dybstrøelse er naturligvis omfattet af BAT-teknik. I ansøgt produktion er der regnet med at størstedelen af dybstrøelsen udspreddes direkte fra stald på marken, hvilket giver en lavere ammoniakfordampning. Der vil blive strøet rigeligt så overfladen holdes tør og ren.

Denne stald er i nudrift anvendt til opfodning af slagtekalve på spaltegulvbokse. Denne gulvtype står til ved lovgivning at blive udfaset og har en stor ammoniak fordampning. Ejer har ønsket at renovere denne stald til dybstrøelse for at tilgodese det dyrevelfærdsmæssige. Idet rumfanget fra gyllekanalerne bibeholdes vil der være et godt grundlag for en gødningsmåde.

Holstebro Kommunes vurdering af BAT i staldafsnit 6

Der er aktuelt ingen BAT-blade for kalvestalde som alternativ til dybstrøelse. Holstebro Kommune vurderer, at den overordnede staldtype 'dybstrøelse' principielt godt kan karakteriseres som BAT, såfremt der strøs halm i tilstrækkelige mængder, der sikrer at dybstrøelsesmåtten og strøelsen altid er tør i overfladen. På denne måde vil ammoniakemissionen i staldtypen være lavest mulig. Der stilles vilkår til sikring heraf.

Staldafsnit 7/vejerum (IT ansøgning 1.1.4)

Eksisterende afsnit til slagtesvin ændres til vejerum

Det eksisterende staldafsnit til slagtesvin er opført i 1973 og væsentlig om eller tilbygget i 1990. Afsnittet på 120 m² ændres til vejerum. Dette afsnit anvendes til en produktion af slagtesvin på fuldspalter i nudriften. Der skal ikke være slagtekalve i dette afsnit, fuldspalttegulvene bevares idet dette staldafsnit vil blive brugt til vejerum, så gødning der lægges her opsamles til gyllesystemet.

Staldafsnit 8 (IT ansøgning 1.1.1)

Eksisterende slagtesvinestald

Slagtesvinestald, bygningen er opført i 1989, areal ca. 648 m². Bygningen har mekanisk ventilation som bibeholdes. Indvendig er bygningen i 3 afsnit, i nudrift er anvendelse slagtesvine produktion på fuldspalter. Anvendelse i ansøgt, fuldspalterne brydes op, bundniveau bevares til dybstrøelses måtte og der skal være en produktion af slagtekalve på dybstrøelse.

Ansøgers valg og fravalg af BAT i staldafsnit 8

Bedriftens ansvarlige har konstant fokus på hvilke staldsystemer der er bedst anvendelig i relation til miljø og dermed ammoniak til omgivelserne. Der følges løbende op på udviklingen på staldsystemer der giver den mindst mulige miljøbelastning. Ansøgningen og det tilhørende produktionsanlæg bygger på principper der tilgodeser miljøet i det omfang loven tilsigter, og der vil løbende blive indhentet opdateret viden, med henblik på forbedringer

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

der lever op til nutidens miljøkrav. Sigtet med anlægget er at der ud fra et proportionalitetssynspunkt konstant vil blive indhentet ny og bedste viden, der gør anlægget til en fremtidssikret virksomhed. Ved hvert miljøtilsyn vil der blive orienteret om hvilke overvejelser der er foretaget med henblik på bedriftens fremtid i relation til den teknologi der giver det største miljøhensyn

Der er installeret vertikale ventilator der har et lavere energiforbrug end en horisontale ventilator. Dette afsnit der vil blive indrettet med dybstrøelse er naturligvis omfattet af BAT-teknik. I ansøgt produktion er der regnet med at størstedelen af dybstrøelsen udsprede direkte fra stald og på marken hvilket giver et lavere ammoniakfordampning. Der vil blive strøet rigeligt så overfladen holdes tør og ren.

Stalden er nudrift anvendt til slagtesvin på fuldspalter. I ansøgt drift har ejer ved renoveringen valg at tilgodese dyrevelfærden for slagtekalvene, ved at rumfanget fra gyllekanalerne bibeholdes og dermed være med til at sikre et godt grundlag for en dybstrøelsesmåtte.

Holstebro Kommunes vurdering af BAT i staldafsnit 8

Der er aktuelt ingen BAT-blade for kalvestalde som alternativ til dybstrøelse. Holstebro Kommune vurderer, at den overordnede staldtype 'dybstrøelse' principielt godt kan karakteriseres som BAT, såfremt der strøs halm i tilstrækkelige mængder, der sikre at dybstrøelsesmåtten og strøelsen altid er tør i overfladen. På denne måde vil ammoniakemissionen i staldtypen være lavest mulig. Der stilles vilkår til sikring heraf.

Samlet vurdering for bedste tilgængelige staldteknologi

Hovedparten af staldene er fra slutningen af 1970'erne starten af 1980'erne, hvoraf nogle er renoveret løbende, dog ikke med hensyn til gulvtype. Holstebro Kommune vurderer, at etablering dybstrøelsesstalde, hvor der stilles krav om at der strøs halm i rigelige mængder, så dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen, er BAT.

Der stilles vilkår til sikring af de ammoniakreducerende tiltag i staldene, og Holstebro Kommune vurderer på baggrund heraf, at husdyrbrugets staldindretning opfylder kravene til implementering af BAT.

Overordnet vurderer Holstebro Kommune, at en landmand gennem godt landmandspraksis, via uddannelse og dygtiggørelse indenfor landbrugsdriften m.m. kan overholde kravet om BAT med hensyn til husdyrbrugets indretning og drift. Såfremt der på et senere tidspunkt ønskes ændringer i husdyrbrugets indretning og/eller drift herunder byggeri og/eller renovering af staldanlæg eller lignende, skal dette vurderes i henhold til BAT.

På baggrund af det ansøgte og de stillede vilkår vurderer Holstebro Kommune, at husdyrbrugets staldindretning opfylder kravet til implementering af BAT.

VENTILATION

Ventilation i stald 6,7,8 foregår ved mekanisk ventilation. Ventilationssystemerne på husdyrbruget forventes derfor ikke at kunne give anledning til væsentlige gener for omboende.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Såfremt der senere ønskes ændring i ventilationsformen på husdyrbruget, skal dette forinden vurderes i henhold til principperne for BAT, og forhold omkring blandt andet støj og energiforbrug m.v. skal gennemgås.

RENGØRING AF STALDANLÆG

Erfaring viser, at en god hygiejne i form af rene og tørre stalde, fodringsanlæg m.v. ofte har en gunstig indflydelse på staldlugtemissionen.

Ansøger oplyser at der foretages 1 til 2 årlige rengøringer af staldene med højtryksrensere med vand, der anvendes ikke desinficeringsmidler.

Der stilles vilkår om, at der opretholdes en god staldhygiejne.

FODER

På bedriften er der en stor egenproduktion af foder, men der suppleres med indkøbt tilskudsfoder. Korn og tilskudsfoder opbevares i foderlade og udfodres gennem et automatisk fudfosdringsanlæg.

Halm som indgår i foder opbevares i stak syd for Ormstrupvej. Der produceres en mindre mængde hø på græsarealerne, dette opbevares som Wrapballe, der placeres ved halmstakken. Der produceres ikke ensilage på ejendommen.

Foderplanen udarbejdes i samarbejde med fodringskonsulent på baggrund af grovfoderanalyser, således at foderplanen afpasses grovfoderets sammensætning og kvalitet, og den nyeste viden indenfor kvægfodring, med henblik på at opnå den mest optimale fodring med hensyn til mælkeproduktion, køernes sundhed, foderomkostninger, størst mulig grad af selvforsyning med foder og brug af færrest mulige ressourcer.

Vurdering af foder og BAT

Det står ansøger frit for at vælge teknikker eller teknologier indenfor fodring, staldindretning eller i forbindelse med opbevaring af husdyrgødning, herunder i hvilke dele af staldanlægget, det vil være mest hensigtsmæssigt, når blot den fastlagte emissionsgrænseværdi for ammoniak nås med andre ammoniakreducerende virkemidler. Ansøger har valgt teknologier indenfor staldindretning.

Husdyrbruget producerer grovfoderet til kreaturerne på egen jord. Der udtages foderprøver og foderplan udarbejdes i samarbejde med fodringskonsulent og med anvendelse af den nyeste viden indenfor kvægfodring. For at kunne optimere mest muligt, stilles der vilkår om, at der skal foretages én-dagsfoderkontrol (EFK) mindst fire gange årligt. Ved EFK registreres vægt af alle fodermidler, der tages analyser af alt grovfoder og for kraftfoder og råvarer anvendes følgesedler, således at rationens indhold af blandt andet råprotein, AAT og PBV kan beregnes. Med udgangspunkt i EFK kan fodertildeling optimeres og foderplanen justeres ud fra rationens indhold af foderemner og sammensætning.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Holstebro Kommune vurderer, at fodringen på husdyrbruget, med det stillede vilkår, lever op til BAT og ikke forårsager væsentlige miljøpåvirkninger.

ENSILAGEOPBEVARING OG HÅNDTERING

Der produceres ikke ensilage på ejendommen. Gårdens kornhøst opbevares i et løslager i bygning nr. 3 (maskinhuset), hvor det vales og køres over i foderladen bygning nr. 5. I foderladen er der 4 siloer med en kapacitet på 52 tons til indkøbte færdigblandinger og tilskudsfoder. Gårdens eget korn blandes sammen med tilskudsfoderet og udfodres gennem et automatisk udfodringsanlæg. Halm som indgår i foder opbevares i stak syd for Ormstrupvej. Der produceres en mindre mængde hør på græsarealerne, som opbevares som wrapballe, der placeret ved halmstakken.

FYRINGSANLÆG

Ejendommen har ikke fyringsanlæg >1MW og er ikke omfattet af miljøgodkendelsespligtigt efter miljøbeskyttelsesloven. Der stilles ingen vilkår vedr. ejendommens fyringsanlæg.

HÅNDTERING OG OPBEVARING AF OLIE OG BRÆNDSTOF

På husdyrbruget har Holstebro Kommune registreret én dieseltank, som fremgår af tabel 5.

Tabel 5. Husdyrbrugets olietank.

Type	Placering	Etableret år	Indhold
Overjordisk ståltank	I maskinhus på betongulv uden afløb	1999	1800 liter dieselolie

Husdyrbrugets eneste dieseltank (nr. 16, jf. bilag 2) er placeret i maskinhuset på betongulv uden afløb. Påfyldning foretages udendørs.

Ansøger har oplyst, at hvis der sker spild eller dieselolietanken springer læk, flyder olien ud i maskinhuset. Betongulvet har ikke fald og er uden afløb. I værksted og i kemikalierummet findes savsmuldspakker og kattegrus, der kan benyttes til opsugning af eventuelt spild.

Olie, som ikke opbevares i tank, der er omfattet af olietankbekendtgørelsen, skal opbevares i egnede beholdere, der er placeret under tag og beskyttet mod vejrlig på en oplagsplads med impermeabel belægning. Oplagspladsen skal være indrettet således, at spild af de pågældende stoffer kan holdes indenfor et afgrænset område og uden mulighed for afløb til jord, grundvand, overfladevand og kloak. Oplagspladsen skal kunne rumme indholdet af den største opbevaringsbeholder i området. Hermed mindskes risikoen for, at olie eller spildolie forurener grundvand, jord, undergrund, vandløb, søer eller havet.

Ansøger har oplyst, at olie opbevares i maskinhus i lukkede tromler på fast bund uden fald og uden afløb. I værksted og i kemikalierummet findes savsmuldspakker og kattegrus, der kan benyttes til opsugning af eventuelt spild.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

På baggrund af ovenstående vurderes det, at risikoen for forurening af jord, undergrund, grundvand eller vandmiljø er minimal, samt at krav om BAT og gældende lovgivning er overholdt. Området er reguleret af gældende lovgivning, og der stilles ikke yderligere vilkår til husdyrbrugets opbevaring og håndtering af olie og brændstof.

SPRØJTEMIDLER, KEMIKALIER OG MEDICIN

Opbevaring

Bekæmpelsesmidler, herunder rester samt tom emballage, skal opbevares miljø- og sundhedsmæssigt forsvarligt, i den oprindelige emballage, uden mulighed for afløb til overfladevand, jord, grundvand eller kloak m.v., utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer, lægemidler eller lignende. Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal desuden opbevares under lås.

Pesticider opbevares i kemirum nr. 15 i maskinhus (jf. bilag 2), rengøring og påfyldning af sprøjte foregår på plads nr. 9, hvor der er opsamling af spildevand til gyllesystemet.

Håndtering

Kemikalier påfyldes marksprøjten på plads nr. 9, hvor der er opsamling af spildevand til gyllebeholder, hvor rengøringen ligeledes foregår.

Spild under påfyldning og rengøring af marksprøjter er en væsentlig punktkildeforurening, som forårsager pesticider i overfladevand samt forurening af grundvand. Forurening fra punktkilder kan med få enkle tiltag minimeres.

Der er generelt lovkrav om, at tapstedet, hvor sprøjten fyldes med vand, skal være forsynet med kontraventil, der sikrer mod tilbagesugning af væske fra sprøjtetanken. Påfyldningen af vand skal være styret med vandur eller lignende, der forhindrer overløb af sprøjtetanken. I forbindelse med påfyldning af sprøjter må der ikke være direkte kontakt mellem vandslange monteret på tapstedet og væsken i sprøjten. Påfyldning af bekæmpelsesmidler i marksprøjter skal ske på en vaskeplads med opsamling af vaskevand, eller på det markareal, der skal behandles. Påfyldning i marken må ikke ske mindre end 300 meter fra vandforsyning til drikkevandsformål, eller mindre end 50 meter fra henholdsvis overfladevande, drænsystemers rense- og samlebrønde eller § 3-beskyttet natur.

Vask skal ske på vaskeplads, eller på det markareal, der er blevet behandlet. Vaskevand fra en vaskeplads skal opsamles i gyllebeholder eller anden beholder, og udbringes i henhold til bestemmelserne i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Vaskepladser må ikke etableres nærmere end 50 meter fra henholdsvis overfladevande, § 3-beskyttet natur eller almen vandforsyning. Afstandskravet til ikke almen vandforsyning (herunder markvandingsboringer) er 25 meter.

Nedbør kan afvaske plantebeskyttelsesmidler, der er afsat på ydersiden af sprøjte og traktor. En uvasket sprøjte eller traktor, som er anvendt til udbringning af plantebeskyttelsesmidler, skal derfor placeres på det behandlede areal, vaskeplads med opsamling til gyllebeholder eller anden beholder, eller under tag, så der ikke sker utilsigtet afstrømning af vand med indhold af plantebeskyttelsesmidler til vandmiljø, jord m.v.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Al vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester, foregår på ensilageplads, som er støbt, tæt plads med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder eller gyllesystemet. Udbringning skal ske jvf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for udbringning af husdyrgødning.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at opbevaring og håndtering af kemikalier ikke udgør en væsentlig risiko for forurening af jord, undergrund, grundvand eller overfladevand, samt at krav om BAT og øvrig gældende lovgivning er overholdt. Området er reguleret af gældende lovgivning, og der stilles ikke yderligere vilkår til husdyrbrugets håndtering og opbevaring af kemikalier.

AFFALD OG KEMIKALIERESTER

Holstebro Kommune har udarbejdet et affaldsregulativ for erhvervsaffald, som er gældende for husdyrbruget. Affald fra produktionen skal opsamles, sorteres, bortskaffes og registreres i henhold til affaldsbekendtgørelsen og det til enhver tid gældende regulativ for erhvervsaffald i kommunen. Kemikalieaffald, herunder produkter til rengøring og neutralisering af malkeanlæg m.v. samt sprøjtemidler i markbruget m.v., skal opbevares i egnede, lukkede beholdere under tag (tydeligt mærket med indhold) med tætsluttende låg på fast, tæt underlag, med opkant eller således, at eventuelt spild kan opsamles i eksempelvis en spildbakke, og uden mulighed for afløb til kloak, jord, afløb, dræn, vandløb, borerer eller brønde. Brugte kanyler skal behandles som klinisk risikoaffald i henhold til affaldsbekendtgørelsen og regulativ for erhvervsaffald, herunder skal det opbevares i en egnet brudsikker beholder, og den anvendte emballage skal lukkes forsvarligt og mærkes, før affaldet forlader husdyrbruget. Bortskaffelse af affald skal ske i henhold til affaldsregulativet, herunder skal transport af farligt affald foregå med godkendt transportør, til godkendt modtager, og der skal foreligge kvitteringer for aflevering af farligt affald. Derudover skal husdyrbruget registrere affaldsproduktionen efter de gældende regler. Affald må ikke afbrændes eller nedgraves.

Inden for affaldsområdet er BAT, blandt andet, at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over eventuelle indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen. Affald skal registreres og håndteres i henhold til gældende lovgivning, og affaldet skal løbende bortskaffes i henhold til ovenstående uden der sker ophobning.

Tabel 6. Oversigt over affaldsproduktion opbevaringssted og bortskaffelse.

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder pr. år
Pap og papir, husholdning	Bygning nr. 2 i 250 l. container	Renovation Holstebro Kommune		Ca. 300 kg
Dagrenovation	Bygning nr. 2 i 250 l. container	Renovation Holstebro Kommune		Ca. 2000 kg
Pap og papir, erhverv	Bygning nr. 2 i en 500 l. container.	Ejler Kristensen	Måbjergværket til forbrændning	Ca. 800 kg
Plastik, erhverv	Bygning nr. 2 i en 500 l. container.	Ejler Kristensen	Måbjergværket til forbrændning	Ca. 800 kg
Tom emballage (plast)	Bygning nr. 2.	Ejer v. Jakob Andersen	Kommunal modtagerstation v. Måbjergværket	15 til 20 stk.
Blyakkumulatorer	Bygning nr. 2.	Midt Vest Skrot	Midt Vest Skrot	2 til 3 stk. pr. år.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Olie og brændstoffiltre	Bygning nr. 2.	Ejer v. Jakob Andersen	Kommunal modtagerstation v. Måbjergværket	5 til 10 stk. pr. år
Lystofrør og elsparepærer	Bygning nr. 2 i kasse.	Ejer v. Jakob Andersen	Kommunal modtagerstation v. Måbjergværket	Ca. 10 til 15 stk. pr. år.
Jern og metal	Bygning nr. 2.	Midt Vest Skrot	Midt Vest Skrot	500 til 1.000 kg pr. år
Kanyler og spidse genstande	I slagfast plastbeholder i bygning nr.7 i forrum.	Ejer v. Jakob Andersen	Kommunal modtagerstation v. Måbjergværket	< 1 kg år
Medicinrester	I aflåst skab i bygning nr. 7 i forrum.	Ejer v. Jakob Andersen	Kommunal modtagerstation v. Måbjergværket.	< 1 kg år
Døde dyr	På gammel ensilage plads på markering nr. 17	DAKA	DAKA	Ca. 6.000 kg

Spildeolie opsamles i lukket olietønde i værksted bygning nr. 2, jf. bilag 2, indtil aflevering til kommunal modtagestation for farlig affald. Rester af evt. kemikalier opbevares i nr. 3 i kemirum nr. 15 indtil aflevering til kommunal modtagestation for farligt affald ved Måbjergværket. Pesticidrester opbevares i nr.3 i kemirum nr.15 indtil aflevering til kommunal modtagestation for farlig affald ved Måbjergværket.

Til opsugning af eventuelt spild findes der savsmuldspakker og kattegrus i kemikalierummet eller i værkstedet. Der gøres opmærksom på, at sand, savsmuld og andet materiale med olierester og opsamlet olie skal bortskaffes som farligt affald, ligesom spildolie. Spildolie afleveres til NVR-affald eller køres til erhvervsugenbrugspladsen.

Der stilles vilkår om, at farligt affald, såsom spildolie og oliefiltre, såfremt de senere opbevares på husdyrbruget, skal opbevares i lukkede beholdere på fast underlag uden mulighed for, at eventuelt spild kan løbe af til jord, afløb, dræn, vandløb, borer eller brønde m.v.

Eventuelle medicinrester opbevares i medicinskab på kontor i malkecenter, hvorefter det afhændes til dyrlægen eller til NVR-affald. Kemikalierester opbevares forsvarligt i aflukket rum i maskinhus.

Det vurderes, at affaldshåndteringen opfylder krav om BAT og øvrig lovgivning som beskrevet. Området er reguleret af gældende lovgivning, og der stilles ikke yderligere vilkår til husdyrbrugets affaldshåndtering.

DØDE DYR

I henhold til bekendtgørelse nr. 439 af 11. maj 2007 om opbevaring af døde dyr, skal selvdøde og aflivede dyr straks fjernes fra besætningen, og opbevares på en skyggefuld afhentningsplads i tilknytning til den pågældende besætning. Afhentningsstedet skal ligge i en passende afstand fra produktionsbygninger og offentlig vej. Afhentningsstedet skal ligge ved fast tilkørselsvej, og være tilgængelig for opsamlingsmateriellet. Dyrene skal place-

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

res på et underlag, så de er hævet i en passende afstand fra jorden, og hvor det er nødvendigt, skal afhentningspladsen sikres mod ådselædende dyr. I tilfælde, hvor dyrene er overdækkede, skal dette ske med en fast overdækning. Alternativt kan dyrene opbevares på frost eller køl.

Opbevaring af kadavere må ikke medføre uhygiejniske forhold eller være til gene for omboende. Selvdøde og aflivede dyr skal inden for 24 timer tilmeldes afhentning til godkendt destruktionsanstalt. Afhentning af dyr opbevaret i container kan afvente, indtil denne er fuld. Dog skal tilmelding til afhentning ske senest 5 dage efter, at påfyldning af containeren er påbegyndt. Alternativt kan afhentning udsættes indtil containeren er fuld, dog maksimalt 3 uger efter påbegyndt påfyldning, såfremt dyrene opbevares på køl. Ved øget dødelighed i besætningen skal kadaverne opbevares overdækket i en til formålet egnet container, således at der ikke opstår risiko for uhygiejniske forhold.

Dødeligheden har ligget på ca. 3 % hos slagtekalvene og slagtesvinene i nudriften 5.737 kg. Det forventes uændret i ansøgt produktion med slagtekalve, hvilket vil give ca. 6.160 kg.

De døde dyr anbringes på markeringen nr. 17 på situationsplanen (jf. bilag 2), på den befæstede ensilage plads i skygge fra silohuset. Dyrene bliver placeret på en palle med kadaverdække, indtil afhentning af destruktionsanstalt. Evt. udsivet væske vil blive opsamlet i gyllesystemet.

Pladsen ligger tæt på vejen således at afhentningsmateriellet har nemt ved at køre til, samtidig med at pladsen ikke er synlig fra vejen. Med husdyrbrugets beliggenhed forventes det ikke, at pladsen vil være til gene for naboer og eventuelle forbipasserende. Der gøres opmærksom på, at Fødevarestyrelsen er myndighed vedrørende bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr.

Under forudsætning af, at ovenstående forhold overholdes, vurderes det, at opbevaringen ikke giver anledning til uhygiejniske forhold i perioden indtil afhentning, og således ikke giver anledning til forurening eller gener for omboende. Derved er der ikke særlige forhold, som taler for vilkår ud over gældende lovgivning.

Gødningsproduktion og håndtering

OPBEVARING AF FLYDENDE HUSDYRGØDNING

Håndtering af husdyrgødning: omlægning fra gylle til dybstrøelsen, vil kun give meget lille opsamling fra vejestald og opsamlet vand fra plads nr. 9 dette kvantum suges med sugeskran fra gyllevogn fra tank, og nedfældes på mark. Dybstrøelsen vil blive opbevaret i dybstrøelsesmåtten i staldene og 87 % spredes direkte herfra på mark og nedpløjes straks, resterende mængde opbevares i markstak under varetagelse af gældende regler for opbevaring i markstakke.

Ejendommen en gyllebeholder på 807 m³ og en på 1.200 m³, gyllebeholderne er fra hhv. 1986 og 1990, er ikke forsynet med fast overdækning. Begge beholdere er tilmeldt 10 års beholderkontrol. I ansøgt skal gyllebeholderen fra 1986 anvendes til opsamlet overflade-

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

vand fra forurenede vand fra befæstede pladser, samt det gylle der måtte opsamles i vejecenter. Gyllebeholderen fra 1989 udlejes til anden husdyrproducent til lager af gylle.

Ud over markstakken anvendes der kummer til opbevaring af dybstrøelsen; Der er beregnet at dybden er omkring 1,5 m, og derfor kan der opbevares 1.500 m³ i stalden. Der er vedlagt beregning for produktion af husdyrgødning via "Næsgaard mark"; Der er opgjort en årligt produceret mængde på 2.234 m³. Dette giver en kapacitet på 8 mdr. opbevaring hvilket harmonerer fint med kravet om direkte udspredding i det der udbringes dybstrøelse i august-september til vintersæden og der udbringes igen dybstrøelse i marts-april til vårkorn.

Endelig har ejer mulighed for at lægge den komposterede dybstrøelse i markstak. Denne løsning er dog forholdsvis tung, da den kræver meget manuel arbejde til overdækning. Markstakken anvendes derfor som en stødpude.

Men de 1.500 m³ kapacitet er kravet til opbevaringskapacitet overholdt.

Husdyrbruget skal, i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsens § 6, råde over en opbevaringskapacitet svarende til mindst 6 måneders tilførsel, om end opbevaringskapaciteten skal være tilstrækkelig til, at husdyrgødningen kan udbringes miljømæssigt forsvarligt. Dette betyder reelt, at et husdyrbrug skal råde over en opbevaringskapacitet svarende til 9 måneders produktion for at sikre, at udnyttelsen af husdyrgødningens næringsstofindhold opfylder kravene i bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække. Det vurderes derfor, at opbevaringskapaciteten er tilstrækkelig efter § 6 i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Håndtering

Gylle føres fra gyllekanalerne i staldene via fortank til husdyrbrugets gyllebeholdere. Fra fortank overpumpes gylle med elpumpe, via fast jordledning, til gyllebeholder. Der er luftindtag i toppen af overføringsrøret, og dermed sikret, at der ikke kan ske tilbageløb. Der vurderes ikke at være risiko for forbundne kar ved overførsel af gylle. Ansøger oplyser, at han forinden overpumpning af gylle til gyllebeholderne sikrer sig, at der er den fornødne kapacitet i beholderne.

Ombygningen vil fjerne eksisterende kanaler i staldene 6 og 8. Fortanken beliggende mellem bygning 5 og 6, jf. bilag 3 sløjfes og der etableres en brønd, hvor vandet tilledes fra den befæstede ensilage plads. Fra brønden vil det opsamlede vand blive pumpet til gyllesystemet i stald nr. 7 og derfra videre til fortank ved gyllebeholderne og derfra i gyllebeholderen.

BAT i forhold til opbevaring af flydende husdyrgødning

I forbindelse med pilotprojekt om standardvilkår for BAT for mellemstore slagtesvine- og minkbrug blev der udarbejdet en teknologibeskrivelse for fast overdækning med beholdere med svine- og minkgylle. Beskrivelsen er lavet på baggrund af ekspertvurderinger, da der ikke foreligger afprøvning, der viser effekten af fast overdækningen på emission af ammoniak, lugt og klimagasser. Det anslås, at teknologien halverer ammoniakfordampningen i forhold til beholdere med lovpligtig overdækning med flydelag. Der er ikke lavet en særskilt

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

teknologibeskrivelse for fast overdækning af beholdere med kvæggylle, da effekten vurderes at være i samme størrelsesorden som effekten for svine- og minkgylle. De økonomiske fordele ved teknologien for landmanden er veldokumenteret, da lagring og udbringning af regnvand undgås.

Ansøger har fravalgt fast overdækning af de eksisterende gyllebeholdere fra 1986 og 2000, er fravalgt, i det tankene primært anvendes til opsamling af overfladevand, hvormed en investering i overdækning af gyllebeholderen fra 1986 vil have en ringe effekt på ammoniakemissionen. Gyllebeholderen fra 1989 udlejes.

BAT i forhold til gødningsopbevaring er desuden følgende tiltag:

- at anlæg til opbevaring af gødning mindst én gang om året tømmes så godt som muligt for inspektion for revner/utætheder m.v. og vedligeholdelse.
- at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på husdyrbruget.
- at flydelag på gyllebeholder opretholdes, og at flydelaget hurtigt reetableres, når det brydes.

Det er i ansøgningen oplyst, at:

- Beholderne kontrolleres ved 10-års beholderkontrol.

For at sikre anvendelsen af BAT, som ikke er omfattet af gældende lovgivning, stilles der vilkår om, at gyllebeholderne minimum én gang om året, eksempelvis i forbindelse med forårstømning, skal inspiceres for revner/utætheder m.v. og vedligeholdes. Inspektion og eventuel vedligeholdelse skal noteres i driftsjournal, jvf. bilag 11. Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget med de stillede vilkår og overholdelse af gældende lovgivning anvender BAT for opbevaring af flydende husdyrgødning.

PÅFYLDNING AF GYLLEVOGNE

På husdyrbruget anvendes gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb. Erfaringer viser, at gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb ikke medfører spild af husdyrgødning ved påfyldning af gyllevognen. Det er derfor ikke fundet nødvendigt at kræve, at påfyldning af gyllevogne, og lignende, foregår på en plads med afløb til en opsamlingsbeholder. Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der opstår spild, ved påfyldning af gyllevogne, kan tilsynsmyndigheden kræve, at påfyldning og lignende skal ske på en plads med afløb til en opsamlingsbeholder.

Såfremt påfyldning sker, med en på gyllebeholderen fastmonteret pumpe, skal der forinden etableres en påfyldningsplads med afløb til opsamlingsbeholder. Der stilles vilkår herom.

På eksisterende gyllebeholdere (1.1.5) og (1.1.6) er der pumpe, hvor ledning afmonteres efter brug.

De generelle regler for pumper, anvendt til gyllepumpning, blev den 15. september 2008 ændret ved bekendtgørelse nr. 1695 af 19/12 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. I henhold til de nye regler skal pumperør monteret på åbne gyllebeholdere enten svinges ind over beholderen og fastlåses i

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

denne position, eller være forsynet med en afspærringsventil til pumperøret eller lignende foranstaltning, når pumpen ikke anvendes, og ikke er under opsyn. Pumper, der anvendes til tømning af gyllebeholdere, skal være forsynet med en timer eller lignende foranstaltning, der sikrer, at der ikke kan pumpes mere gylle fra beholderen ad gangen end hvad der svarer til indholdet i en gyllevogn. Pumper skal være forsynet med en afbryder, som sikrer, at pumpen ikke kan sættes i gang utilsigtet. Eldrevne pumper skal, når de ikke anvendes, og ikke er under opsyn, f.eks. ved arbejdsdagens ophør, afbrydes ved hovedtavlen. Afbryderen skal aflåses eller opbevares under aflåste forhold.

Holstebro Kommune vurderer, at forhold omkring pumper er tilstrækkeligt reguleret igennem de generelle regler, og der stilles derfor ikke skærpede vilkår. Det vurderes, at kravet om BAT og øvrig lovgivning er opfyldt med det stillede vilkår.

OPBEVARING AF DYBSTRØELSE OG FAST GØDNING

Dybstrøelsen fra staldende samt udbringes fortrinsvis direkte fra stald til mark og pløjes ned, idet der kun udmuges 2 gange årligt i dybstrøelsesafsnittene. Andel af direkte nedpløjning af dybstrøelse er valgt som et virkemiddel til nedsættelse af ammoniakfordampningen i ansøgningen, hvorfor der stilles vilkår om, at 87 % af dybstrøelsen køres direkte ud på marken og nedpløjes.

Undtagelsesvis kan der forekomme dybstrøelse, der oplagres på lager i markstak, idet der ikke er møddingsplads på husdyrbruget. I ansøgning er det oplyst, at dybstrøelse i markstak overdækkes og at markstakken ikke placeres samme sted inden for en 5-årig periode.

Som hovedregel skal fast husdyrgødning, inklusiv dybstrøelse, opbevares på en plads med fast bund og afløb til gyllesystemet. Komposteret dybstrøelse må dog opbevares i marken såfremt tørstofprocenten er mindst 30 % for ethvert delparti. Dybstrøelse skal i gennemsnit ligge mindst 3-4 måneder i stalden eller på møddingsplads, før det kan betegnes som kompost.

Det vurderes, at opbevaring af dybstrøelseskompst i markstakke er u hensigtsmæssig på store husdyrbrug, da store mængder dybstrøelse, i markstakke, let vil kunne give anledning til punktkildeforurening eller gener i form af lugt eller fluer. Opbevaring af dybstrøelse på en møddingsplads nær staldanlæggene sikrer, at møddingen hyppigere bliver kontrolleret med hensyn til lugt og fluer eller anden utilsigtet forurening, end hvis stakkene var placeret i markstak ude på marken.

Ved udmugning i foråret udbringes fast gødning og dybstrøelse direkte fra stald til mark, hvor den spredes og nedpløjes. Ved udmugning på øvrige tidspunkter overføres den faste gødning enten som flydelag i gyllebeholder eller komposteret dybstrøelse opbevares overdækket i markstak.

Ved senere udvidelse, hvor der eventuelt er tale om større mængder dybstrøelse, kan det forventes, at der stilles krav om opbevaring af dybstrøelse på møddingsplads i perioden indtil udbringning.

Sikring af omgivelser mod gener og forurening

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Der stilles vilkår om, at komposteret dybstrøelse, der opbevares i markstak, skal placeres mindst 150 meter fra nabobeboelse uden landbrugspligt, samt at omlastning af komposteret dybstrøelse skal ske minimum 30 meter fra nabobeboelse. Dette af hensyn til at reducere risikoen for gener forbundet med lugt og fluer. En omlastning må højst tage en uge.

Desuden stilles vilkår om, at markstakkene ikke må ligge det samme sted i mere end et år og ikke det samme sted igen før efter 5 år. Yderligere stilles der vilkår om, at placeringen af markstakke løbende noteres på kortbilag, som et redskab til sikring af, at vilkår omkring markstakkenes placering overholdes.

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT, at opbevare fast gødning på en plads med fast bund. Holstebro Kommune vurderer derfor, at husdyrbrugets opbevaring af fast gødning som flydelag i gyllebeholder lever op til BAT. Da det kun er en mindre mængde komposteret dybstrøelse, der opbevares i markstak, vurderes dette som acceptabelt. Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbrugets opbevaring af fast gødning og dybstrøelse opfylder øvrig lovgivning.

Foderester m.v.

Gødning, foderrester mv. fra den daglige rengøring må ikke opbevares i markstak, da det ikke opfylder kravene i loven for opbevaring af kompost i markstakke, men skal i stedet opbevares på godkendt opbevaringsanlæg, eksempelvis ensilagesilo, container beregnet til mødding, gyllebeholder eller lignende.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

AMMONIAK

Den samlede ammoniakfordampning fra anlægget forventes at være på 1.809 kg kvælstof (N) pr. år, hvilket er en meremission på -1.038 kg N/år i forhold til den nuværende drift. Ammoniakfordampningen fra stalde og opbevaringslagre er sammenstillet i tabel 8.

Tabel 8. Ammoniakfordampning fra husdyrbrugets staldanlæg og opbevaringslagre.

Beskrivelse	N-emission [kg N/år]
Emission fra stalde omfattet af kravet om 25 % reduktion, men eksisterende uændret produktion (staldafsnit for eksisterende produktion)	0
Emission fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakkrav (staldafsnit hvor udvidelse foregår)	1.378
Emission fra stalde m.v., der ikke er omfattet af det generelle krav	0
Ammoniaktab fra lagre af flydende gylle	0
Ammoniaktab fra lagre af fast gødning	430
Samlet emission efter udvidelse og minimum 25 % reduktion	1.809
Meremission	-1.038

Det generelle krav om ammoniakreduktion – 25 %

Ansøgningen er omfattet af krav om reduktion af ammoniakudledningen med 25 % i forhold til de angivne referencesystemer i bilag 3 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. Kravet om 25 % ammoniakreduktion gælder for stalde, hvor der

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

sker etablering, udvidelse eller ændring. Kravet er opfyldt jvf. IT-ansøgningen. Virkemidler, som er anvendt for at opnå reduktionen køres 87 % af dybstrøelsen direkte ud på marken og nedpløjes. Der stilles vilkår til at alle udkørsler med dybstrøelse skal noteres i driftsjournalen med angivelse af tidspunkt og mængde.

Det vurderes på baggrund af ovenstående, at husdyrlovens beskyttelsesniveau for ammoniak er overholdt.

Natura 2000-områder

Det nærmest liggende Natura 2000-område i forhold til ejendommen er EF-Habitatområde nr. 225, Idom Å og Ormstrup Hede.

Mindsteafstanden hertil er ca. 1 km.

Store områder har her karakter af tør hede, naturtype 4030, med en tålegrænse på 10-20 kg N/ha/år. Med en baggrundsbelastning omkring 16 kg N/ha/år kan tålegrænsen være overskredet.

Idet den samlede ammoniakemission fra ejendommen ved projektet vil falde med godt 1000 kg N/år, vil udvidelsen ikke have nogen negativ effekt på habitatområdet.

Områder beskyttet af naturbeskyttelseslovens §3 samt højt målsatte naturområder

Ejendommen ligger indenfor bufferzone II, jf. §7 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug. Idet den samlede ammoniakemission fra ejendommen ved projektet vil falde væsentligt, er der dog ikke problemer med at overholde kravene.

De naturarealer, som ligger nærmest ejendommen og som er højt målsatte i den gældende naturplan (A-målsatte), er nogle rigkær med bl.a. maj-gøgeurt og engblomme ved Råsted Lilleå. Idet den samlede ammoniakemission fra ejendommen ved projektet vil falde med godt 1000 kg N/år, vil udvidelsen ikke have nogen negativ effekt på den A-målsatte natur.

Arter på habitatdirektivets bilag IV

Følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter) kunne tænkes at forekomme i nærområdet til ejendommen:

Småflagermus: På baggrund af de insektædende småflagermus' livsform vurderes projektet ikke at være til skade for disse.

Birkemus: Arten er ikke registreret i området.

Odder: Lever udbredt i Vestjylland, men er med sin levevis næppe truet af projektet.

Markfirben: Holstebro Kommune har ikke kendskab til forekomster nær ejendommen.

Stor vandsalamander, løgfrø, spidssnudet frø og strandtudse: Ingen af disse er registreret nær ejendommen eller dens udbringingsarealer.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Grøn kølleguldsmed: Forekommer udbredt i Storåen, men vil ikke blive negativt påvirket af projektet.

LUGT

Der udledes lugt fra stalde, gyllebeholdere m.v. De primære kilder til lugt fra dyrehold er staldventilationsluft samt håndtering og opbevaring af husdyrgødning. Mange forhold kan influere på lugtemissionen fra stalde. Ud over arten, antallet og størrelsen af dyreholdet, er eksempelvis staldindretning, ventilationssystem, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem samt hygiejne i stalden.

Reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen har blandt andet til formål at begrænse lugtgener. Normalt vil der ikke forekomme påtaleværdige lugtgener fra aktiviteter vedrørende gødningshåndtering og -opbevaring, når reglerne i denne bekendtgørelse efterleves.

Lugt fra ventilation af stalde udgør et særligt problem, som der ikke fuldt ud tages højde for ved bekendtgørelsens fastsættelse af minimumskrav til afstande mellem stald og nabo-ejendomme.

Lugtemissionen fra husdyrbruget skal vurderes ud fra to modeller, der omtales FMK-modellen og Ny Lugtvejledning. Den model, som resulterer i den højeste lugtemission, anvendes for det pågældende område. Staldlugtemission beregnes ved et produktions-tidspunkt i sommertiden med maksimalt antal dyr på stald, det vil sige under forhold, der resulterer i maksimal lugtafgivelse. I tabel 9 fremgår resultatet af lugtberegningen, som er foretaget i den elektroniske ansøgning. I dette tilfælde er der mere end 1,2 gange den beregnede geneafstand til de tre områdetyper. Beregningerne viser, at genekriterierne i forhold til byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig er overholdt efter beregningsmodellerne.

Tabel 9. Beregnet geneafstand for lugt.

Områdetype	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Geneafstand nudrift	Vægtet gennemsnitsafstand	Genekriterie overholdt
Byzone	267m (ny model)	---	---	---	Ja, ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand
Samlet bebyggelse	182 m (ny model)	---	---	---	Ja, ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand
Enkelt bolig (ikke landbrugspligt)	85 m (ny model)	---	---	---	Ja, ingen nabobeboelse indenfor 1,2 gange geneafstand.

På bilag 1 ses nærmeste nabobeboelser. Nærmeste enkelt bolig i landzone, Blæsbjergvej 8, ligger i en afstand af ca. 130 meter vest for husdyrbrugets staldbygninger. Samlet bebyggelse er Råsted som er beliggende ca. 2,2 km nordvest for ejendommen. Byzonen til Idom Kirkeby er beliggende i en afstand af ca. 4 kilometer nordøst for husdyrbruget.

Fast gødning/dybstrøelse nedmuldes efter udbringning. Håndtering og udbringning af husdyrgødning sker normalt på hverdage i tidsrummet 7.00 til 18.00. I forbindelse med forårsarbejde vil der kunne forekomme udkørsel udenfor dette tidsrum.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Samlet vurdering for lugt

Geneafstanden til byzoneområde, samlet bebyggelse og enkeltboliger er overholdt. Lugt vil kunne registreres udenfor geneafstand, men i en grad, så man ikke vil karakterisere det som generende. Hvorvidt en lugtpåvirkning opleves som generende afhænger af modtagerens tolerancetærskel samt af lugtpåvirkningens intensitet og varighed. Genekriterierne efter både FMK-modellen og Ny Lugtvejledning er overholdt. På den baggrund vurderes det, at produktionen af slagtekalve ikke vil give anledning til væsentlige gener for naboer.

Der stilles vilkår om, at såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at der forekommer lugtgener, der er væsentligt større end der kan forventes, ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om lugtmålinger og om, at der skal indgives og gennemføres projekter for afhjælpende foranstaltninger.

Konsekvensradius

Lugtkonsekvensradius er beregnet til 329 meter.

TRANSPORT

Transporter på offentlig vej sker i forbindelse med håndtering af dyr, gødning, ensilage, korn, halm og foderstoffer m.v. Omkring forårs- og høstarbejde vil markarbejdet betyde intensiveret trafik på og omkring anlægget samt på udbringningsarealerne. Sæsonbetonede transporter kan dog foregå hele døgnet.

Den daglige transport foregår med enkelte undtagelser indenfor normal arbejdstid. Ansøger ikke indflydelse på eksempelvis leverancer fra foderfirmaer, disse foregår sædvanligvis indenfor normal arbejdstid. Idet husdyrbruget drives i samarbejde med Estrupvej 5, 7500 Holstebro. Transporterne mellem de to ejendomme foregår dagligt transporter imellem de to ejendomme indenfor normal arbejdstid. Vejafstanden mellem de to ejendomme er ca. 5,5 kilometer ad offentlig vej.

Transportveje for husdyrgødning og øvrige transporter vil foregå ad de veje, der er indtegnet på bilag 4 Det estimerede antal transporter per år og transporttype er sammenstillet i tabel 10.

Tabel 10. Oversigt over transporttype og antal årlige transporter.

Transporttype	Nudrift antal/år	Ansøgt antal/år	Afvigelse + -
Udkørsel af gylle	146	9	-137
Udkørsel af dybstrøelse		202	202
Korn	13	13	
Halm	5	46	41
Handelsgødning	1	1	
Indkøbte foderstoffer	26	21	-5
Modtagelse af svin og kalve	24	52	28
Levering af svin og kalve	30	25	-5
Kørsel med markmaskiner	40	40	

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Dieselolie	7	7	
Døde dyr	50	17	-33
Andet, hjælpestoffer m.m.	25	25	
Erhvervsrenovation	25	25	
Dagrenovation	52	52	
Ialt	444	535	91

Transporterne stiger med ca. 91 stk. en stigning på 21 %. Der sker en omlægning i produktionen af husdyrgødning fra gylle til dybstrøelse, det giver en samlet forøgelse på 47 transporter. Andre markante ændringer er transporter i døde dyr der falder med 33 transporter, hvilket skal ses i at der ikke er døde svin der skal afhentes i ansøgt. Derimod er der flere transporter i levering af levende dyr idet der skal modtages kalve i hver uge i modsætning til svinene der havde hold levering, stigningen er på 28 transporter. Sidste markante ændring er halm da der skal bjærges/leveres et større kvantum på grund af stor forbrug af halm til dybstrøelse i ansøgt stigningen er på 41 transporter.

Der er 3 ind- og udkørsler (se situationsplan), en til Blæsbjergvej to til Ormstrupvej. Hovedparten af transporter vil foregå mod nord af Blæsbjergvej, som er asfalteret kommunevej til Ringkøbingvej, ved vejen ligger spredt landbrugsbebyggelse.

Tidspunkter for transporters benyttelse af indkørsler: Foderstoffer og andre lastbil leverancer foregår mellem kl. 7 til 16 mandag til fredag. Levering af tyrekalve til opfødning finder sted mellem kl. 7 og 16 mandag til fredag 1 til 2 gange ugentlig. Afhentning af slagtekalve sker fradag morgen kl. 7. Udkørsel af staldgødning foregår fra kl. 7 til 18 mandag til fredag kl. 18 på dage i marts april samt september, der kan i andre måneder ske tilkørsel til markstak. I foråret kan der efter kl. 18 være traktorkørsel med plove, harver, såmaskiner m.m. I høst kan der være kørsel efter kl. 18 samt i weekender i august og september.

Transporter med egne produkter, såsom foder og husdyrgødning, vil normalt ikke passere gennem samlet bebyggelse. Der passerer dog transporter med husdyrgødning i yderkanten af byzonen og den samlet bebyggelse ved Idom Kirkeby, Holstebro Kommune har dog ingen bemærkninger hertil. Jvf. Miljøklagenævnets afgørelser, blandt andet MKN-130-00160 og MKN-130-00087, betragtes landzone som landbrugets erhvervsområde, hvorfor beboere i landzone må acceptere visse ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug, herunder ligeledes tilgang til husdyrbrugets udbringningsarealer.

Idet den valgte rute er nærmeste adgangsvej til de nordligst beliggende udbringningsarealer vurderes det, at transportruten er acceptabel. Der stilles vilkår om, at transport af husdyrgødning til øvrige marker, hvor det kan lade sig gøre at passere udenom bymæssig bebyggelse, skal foregå udenom bymæssig bebyggelse.

Beboere langs de viste transportveje (bilag 4) og tilstødende veje, som anvendes til transport, må således forvente at opleve et øget antal transporter til og fra husdyrbruget. Idet transporterne normalt foregår i dagtimerne og ikke har karakter over, hvad der er normalt forekommende for lastvogne og traktorer, forventes transporterne ikke at medføre væsentlige gener for omboende. Ved hensynsfuld kørsel til og fra husdyrbruget kan støj, støv og

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

rystelser herfra minimeres. For at mindske gener skal transport primært foregå indenfor normal arbejdstid. Sæsonbetonet arbejde kan dog forekomme udenfor disse tidspunkter, men skal søges begrænset. Der stilles vilkår herom.

Færdsel på offentlig vej reguleres af politiet og henhører under færdselsloven og øvrige bestemmelser, der er fastsat af Justitsministeriet. Husdyrbrugets trafikale belastning af omgivelserne skal vurderes i forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse, inden afgørelse om godkendelse træffes. Efter dette tidspunkt kan selve trafikken ikke reguleres af miljømyndigheden. Ved vurdering af hensigtsmæssig lokalisering af husdyrbruget indgår til- og frakørselsforholdene for husdyrbruget. Hvis kørsel forbundet med husdyrbruget medfører væsentligt øgede trafikale- og miljømæssige gener i nærområdet (f.eks. mange transporter igennem landsbyområder m.v.), og hvis disse gener ikke kan afhjælpes ved valg af alternative til- og frakørselsforhold, kan det indgå i overvejelserne, hvorvidt kommunalbestyrelsen skal meddele afslag på godkendelse til etablering af udvidelse af et eksisterende husdyrbrug.

Herudover skal det bemærkes, at ved tilsvining af offentligt tilgængelige veje i forbindelse med arbejdskørsel, skal der opstilles skilte, der informerer andre trafikanter om forholdene. Det offentlige vejareal skal rengøres efter arbejdskørselsens ophør, jvf. færdselslovens kapitel 14. Politiet er myndighed herfor, hvorfor forholdet ikke reguleres i denne miljøgodkendelse.

BAT

BAT i forbindelse med transport er blandt andet:

- at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel,
- at transport primært foregår indenfor normal arbejdstid.

Det vurderes, at transport til og fra husdyrbruget kan foregå uden væsentlige gener for omboende, ved overholdelse af gældende lovgivning og de stillede vilkår, samt at kravet om BAT er overholdt.

STØJ

Støjkilder i forbindelse med bedriften kommer fra produktionsapparatet på husdyrbruget, fra transporter til og fra husdyrbruget og markarbejde, i forbindelse med udbringning af husdyrgødning, ensilering samt høst.

På husdyrbruget er de primære støjkilder kompressorer, transport med foder og blanding af foder, fuldfodervogn, indblæsning af foder og udmugning.

Støjkilder

Der er en kornvalser og kompressor i maskinhus (nr. 3 på bilag 2). Der er 9 ventilatorer (vertikale) på bygningerne 6, 7 og 8 af støjsvag type, der er en blæser i bygning nr. 5, som vil være i funktion på varme sommerdage. Derudover er der ikke andre støjkilder udover de almindelige transporter.

Driftsperiode for støjkilder

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Kornvalser vil blive anvendt mandag til fredag i tidsrummet fra kl. 7 til 16 og kompressor vil være i brug lejlighedsvis i tidsrummet fra kl. 7 til 16, dog vil den blive anvendt efter kl. 16 og i weekender i høst efter behov. Ventilatorer kører efter behov i døgnet, med størst driftstid i varme perioder. Blæser i nr. 5 kører kun i varme sommerperiode i juni til august.

Tiltag mod støjkilder

Da der er 154 m til nærmeste nabo beboelse uden landbrugspligt og kornvalser og kompressor står indendørs og der anvendes støjsvage ventilatorer, skønnes det ikke være nødvendigt med tiltag.

Samlet vurdering af støj

Transportgener er beskrevet og vurderet i ovenstående afsnit om transport.

Der findes ingen generelle regler for det maksimale støjniveau fra husdyrbrug i landzone. Miljøstyrelsen har angivet en række vejledende støjgrænser for virksomheder i det åbne land. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelsen af miljøgodkendelsen, og det faktuelle støjniveau kendes derfor ikke, og kan ikke sammenholdes med de vejledende støjgrænser. For at imødekomme eventuelle støjgener for naboer fastsættes derfor vilkår om, at de vejledende støjgrænser skal overholdes. Såfremt der skulle opstå gener for omboende, eller såfremt Holstebro Kommune finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger/beregninger efter nærmere definerede anvisninger, så det kan godtgøres, at støjgrænserne overholdes.

For de beskrevne støjkilder vurderes det, at kravet om BAT er opfyldt, ved almindelig anvendelse af det pågældende materiel m.m. og ved de stillede vilkår. Såfremt der ændres ved eksisterende stalde eller anlæg, der kan medføre ændring i støjniveauet for omboende, skal ændringen vurderes i henhold til principperne for BAT.

STØV

I forbindelse med anvendelse af halm til udstrøning i staldene anvendelse af kornvalser samt indblæsning af foder. Dette foregår indendørs og forventes ikke at medfører støvgener for omkringboende. Fodersiloerne har samme placering indendørs og de øgede leverancer forventes ikke at give gener, da der er cykloner på indblæsningsrørene.

Støvgener må påregnes i kortere perioder i forbindelse med høstarbejdet, og i tørre perioder kan der forekomme støv fra husdyrbruget ved færdsel med køretøjer og transportere til og fra husdyrbruget. Der vurderes dog ikke at være tale om støvgener af væsentlig karakter, som ligger udover det forventelige. Der henvises til god landmandspraksis, det vil sige at for at begrænse støvgener skal al transport til og fra husdyrbruget foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på husdyrbruget planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt. Der har ikke været klager over støvgener fra husdyrbruget.

Husdyrbruget er beliggende relativt langt fra naboer. Generelt forventes der ikke støvproblemer på eller omkring husdyrbruget. Til sikring af omgivelserne mod støvgener, stilles vilkår om, at driften ikke må medføre væsentlige støvgener udenfor husdyrbrugets eget areal. Det er Holstebro Kommune, der afgør, hvad der er væsentlige gener. Det vurderes,

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

at kravet om BAT er opfyldt ved almindelig god landmandspraksis og den beskrevne håndtering af foder.

LYS

Lysforhold

Der findes 4 spotlys på bygning nr. 6 nordside ud mod indkørsel, på nr. 6 østgavl og nr. 7 østside ud mod gårdsplads findes 3 spotlys. På stuehuset findes 2 spotlys og mellem garage nr. 2 og carport nr. 2a findes 1 spotlys mod indkørsel. Der er endvidere lysarmatur på stald nr. 8 øst gavl og stald nr. 6 vest gavl. Der er ikke planlagt vågelys i staldene, som vil være oplyst indendørs i vinterhalvåret indenfor arbejdstid.

Ansøger oplyser, at der løbende vil blive skiftet til energisparepærer på husdyrbruget.

Det er BAT at reducere energiforbruget gennem anvendelse af lavenergibelysning. Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget lever op til BAT.

Det vurderes, at lys ikke vil give anledning til væsentlige gener for omboende, da der er relativt langt til naboer, og udendørsbelysningen er slukket om natten. Videre vurderes det, at lyset fra husdyrbruget ikke vil medføre gener for forbigående.

SPILDEVAND

Spildevand, herunder husholdnings- og processpildevand fra husdyrbruget håndteres som angivet i tabel 11. Afløbsplan fremgår af bilag 3.

Tabel 11. Oversigt over spildevandstype og håndtering.

Spildevandstype	Håndtering
Tagvand	Ledes til grøft og mergelgrav
Overfladevand fra befæstede arealer med foderoplæg	Ledes til gyllebeholder
Vaskeplads	Ledes til gyllebeholder
Vaskevand fra stalde	Ledes til gyllebeholder
Husspildevand	Septiktank og sivedræn

Forhold i øvrigt omkring ejendommens husspildevand reguleres ikke i denne godkendelse. I forbindelse med revision af kommunens spildevandsplan, kan ejendommen eventuelt blive pålagt at forbedre spildevandsforholdene på ejendommen.

Vaskevand fra stalde samt afløb fra befæstede arealer

Det er oplyst, at vaskevand fra produktionen udgør 80 m³ og afløb fra befæstede arealer udgør 206 m³, som er inkluderet i beregningen af opbevaringskapaciteten for husdyrgødning. Fra vask af stalde og befæstede arealer ledes spildevand via gyllekanaler og/eller fortank til gyllebeholder.

Al vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester, foregår på ensilageplads, som er støbt, tæt plads med bortledning af spildevandet til opsamlingsbe-

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

holder eller gyllesystemet. Udbringning skal ske jvf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for udbringning af husdyrgødning.

Tagvand

Nord for indkørslen fra Blæsbjergvej er der opsamling af tagvand fra bygningerne 1 og 2. Tagvandet herfra føres i rørledning op til læhegn hvor det løber i åben grøft i læhegn, indtil det over en strækning går i rørlægning der munder ud i en åben grøft der går igennem et større hedeområde med udløb i Idom Å.

Syd for denne indkørsel er der tagrender på alle bygninger og det opsamlede tagvand ledes til brønd nord for Ormstrupvej, ligeledes opsamles overfladevand fra befæstet plads vest for bygning til denne brønd. Via rørledning ledes det under Ormstrupvej og ca. 150 m mod sydøst til mergelgrav.

På baggrund af ovenstående vurderes det samlet set, at forhold omkring spildevand opfylder kravet om BAT og i øvrigt ikke vil give anledning til væsentlig forurening eller gener. Dog kan der på udenomsarealer være risiko for forurening af omgivelserne, hvis arealerne ikke holdes fri for gødnings- og foderspild. Der stilles derfor vilkår til renholdelse af udenomsarealerne.

SKADEDYR

Det oplyses i ansøgningen, at skadedyr generelt søges bekæmpet.

Generel bekæmpelse af skadedyr

Muldvarpe og mosegrise vil blive bekæmpet i det omfang problemet måtte forekomme. Muldvarpe bekæmpes med saks eller ved hjælp af fosforbrintekapsler.

Fluer

Fluerne bekæmpes med påsmøring af et klæbemiddel.

Forebyggende foranstaltning er regelmæssig udmugning i dybstrøelsesstaldene og klækningsstederne for flueæg/-larver minimeres ved at holde tørt, pænt og ryddeligt på husdyrbruget.

Fluegener kan forebygges ved at holde en god hygiejne på husdyrbruget, særligt i staldene og omkring foderopbevaring. Effektiv fluebekæmpelse i staldene er betinget af en god staldhygiejne og fjernelse af gødnings- og foderrester, så fluerne ikke har mulighed for at yngle heri. I Statens Skadedyrlaboratoriums retningslinier for bekæmpelse af fluer på gårde med husdyrbrug, er forskellige metoder til forebyggelse og bekæmpelse gennemgået.

Såfremt husdyrbruget skulle give anledning til fluegener for omboende, stilles der vilkår om, at Holstebro Kommune kan forlange, at der føres en journal over fluebekæmpelsen.

Rotter

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Ejendommen er tilmeldt en bekæmpelsesordning ved Hedegård Service (IIS). De kommer hver kvartal og tilser opstillede fælder med gift og forhører sig om evt. rotteproblemer. Skulle der i mellemtiden opstå rotteproblemer kontaktes IIS for bekæmpelse.

Ejer har det overordnede ansvar, for at sikre en effektiv bekæmpelse.

Ved mistanke om rotter på husdyrbruget tilkaldes rottefænger og nødvendige tiltag iværksættes. Forebyggende foranstaltninger er rengøring og renholdelse af stalde og omkring foderoplag for foderrester m.v.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, da husdyrbruget, i henhold til miljøbeskyttelseslovens bestemmelser, er forpligtet til at sikre, at bygninger bliver fornuftigt vedligeholdt, og fremtræder i gennemført renholdt stand, så rotternes leveduligheder på husdyrbruget begrænses mest muligt. Dette betyder, at husdyrbruget skal sikre, at affald eller foder ikke er tilgængeligt for eksempelvis rotter, undgå rod på husdyrbruget og kontrollere rottesikringen ved døre, vinduer, rørgennemføringer og ventilationsåbninger, riste, lyskasser, skakte etc., bevoksninger, eventuelt ru mure, tagkonstruktioner, facaden generelt, kloaksystemets tilstand samt anmelde rotter og rette sig efter påbud meddelt af kommunalbestyrelsen.

DRIFTSFORSTYRELSE ER UHELD

Ved håndtering af olie, kemikalier og gylle er der en potentiel risiko for forurening ved spild eller udslip som følge af driftsforstyrrelser eller uheld.

Håndtering af olie

Dieseltanken er placeret på fast bund i maskinhuset (bygning 16)(bilag 2). Ved eventuel lækage, vil olien flyde ud på betongulvet, hvor savsmuld og kattegrus er til rådighed for opsamling af spild.

Håndtering af bekæmpelsesmidler

Hvis bekæmpelsesmidler ved uheld blandes eller klumper sammen i sprøjtebeholderen, således at de ikke kan anvendes i en afgrøde, skal den ubrugelige sprøjtevæske bortskaffes som affald. Det samme gælder for større spild, som opsamles i forbindelse med uheld. Godkendelsesmyndigheden skal underrettes herom ved uheld. I akutte situationer skal beredskabet underrettes via 112. Godkendelsesmyndigheden skal klassificere affaldet som enten farligt affald eller ikke-farligt affald, og affaldet skal bortskaffes efter reglerne i affaldsbekendtgørelsen, herunder Holstebro Kommunes affaldsregulativ.

Håndtering af gylle

Overpumpning af gylle fra fortank og fra løsdriftsstald til gyllebeholder sker manuelt med elpumpe. Risikoen for forurening, hvis pumperne startes utilsigtet, er begrænset til det tidspunkt, hvor gyllebeholderne er helt fyldt lige før udbringning af gyllen. Der er luftindtag i toppen af overføringsrøret, og det er dermed forsøgt sikret, at der ikke kan ske tilbageløb. Ansøger oplyser, at al overpumpning af gylle altid foregår under opsyn.

Tømning af gyllebeholdere sker ved hjælp af gyllevognens egen pumpe.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Holstebro Kommune vurderer, at en væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med overpumpning af gylle. Pumper, der pumper gylle fra fortank til gyllebeholder og fra stald til gyllebeholder, skal være forsynet med en afbryder, som sikrer, at pumpen ikke kan sættes i gang utilsigtet. Eldrevne pumper skal, når de ikke anvendes, og ikke er under opsyn, afbrydes ved hovedtavlen. Afbryderen skal aflåses eller opbevares under aflåste forhold. Overpumpning skal altid ske under opsyn. Herved sikres det, at der ikke pumpes meget store mængder gylle ud af beholderen ved et uheld, og at risikoen for udslip af store mængder gylle, ud af beholderne, dermed minimeres.

Der stilles ikke vilkår om anvendelse af dødemandsknapper, timere eller lignende i forbindelse med gylleanlæg, da det er Holstebro Kommunes opfattelse, at disse forhold er reguleret i eksisterende lovgivning.

Gylleuheld

Såfremt en gyllebeholder eller pumpeledning springer læk eller en pumpe starter utilsigtet vil gyllen, grundet dels terrænets flade struktur, arealerne op til gyllebeholderne er hverken detailafvandede eller drænet, yderligere er der en afstand på over 600 meter til nærmeste vandløb – Råsted Lilleå. Et gylleuheld vurderes derfor ikke at kunne forårsage stor forurening på de omkringliggende naturarealer.

Der vil i miljøgodkendelsen ikke blive stillet vilkår til anvendelse af dødemandsknapper, timere og lign. i forbindelse med gylleanlæg, da det er Holstebro Kommunes opfattelse, at disse forhold er reguleret i eksisterende lovgivning, jvf. afsnit under påfyldning af gyllevogne.

Strømsviqt

Ved strømsviqt over 2 timer iværksættes opstart af nødstrømsgenerator, og der ringes til elvagten.

Beredskabsplan

En beredskabsplan kan medvirke til at begrænse skadens omfang ved driftsforstyrrelser og uheld, og derigennem mindske risikoen for forurening, såfremt der skulle ske et uheld, herunder mindre uheld som eksempelvis oliespild, og mere alvorlige hændelser som eksempelvis brand etc. Ved brand kontaktes brandvæsnet, og der informeres om placering af flugtveje ved ankomst til husdyrbruget. Ved fare for forurening med olie, kemikalier, husdyrgødning, ensilagesaft m.v. kontaktes kommunen.

Det er Holstebro Kommunes opfattelse, at en beredskabsplan er til stor hjælp for landmanden. Beredskabsplanen giver landmanden en mulighed for at gennemgå sin bedrift, og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift således, at risikoen for forurening i forbindelse med uheld minimeres. I forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse er forslag til beredskabsplan udarbejdet af ansøger.

Beredskabsplanen skal indeholde et oversigtskort over placering af afløb og deres udløbspunkter samt diverse rørforbindelser mellem stalde, fortank/gyllebeholdere, befæstede arealer, opsamlingsstank og drænbrønde.

BAT, som anvendes i forbindelse med beredskabsplanen, er blandt andet:

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

- at husdyrbruget har en beredskabsplan, der kan benyttes i tilfælde af uheld eller lignende,
- at alle, der arbejder på husdyrbruget, er bekendt med beredskabsplanens indhold og véd hvor den findes,
- at beredskabsplanen hænges op flere synlige steder på husdyrbruget,
- at beredskabsplanen løbende holdes ajour i forhold til driften.

Det vurderes, at BAT er anvendt. Der stilles vilkår til sikring af ovenstående. Beredskabsplanen fremgår af bilag 13.

RENERE TEKNOLOGI OG RESSOURCESTYRING

Renere teknologi

Renere teknologi sigter blandt andet mod at minimere forbruget af energi, vand og andre råvarer per produceret enhed, at udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige stoffer samt at gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet.

Renere teknologi er samtidig det bærende element i husdyrloven og i miljøbeskyttelsesloven. Loven pålægger alle et ansvar, og som landmand kan man selv indføre renere teknologi og påvirke andre til at indføre renere teknologi, blandt andet ved at stille krav, når der købes ind.

På husdyrbruget er der iværksat følgende tiltag for renere teknologi, herunder besparelser på vand og energi:

El/energi

- Der udskiftes løbende til energisparepærer i staldene.
- Rengøring af vinduer, ovenlysvinduer samt tagplader holdes rene for at udnytte sollyset optimalt
- Lyse stalde kalkning/hvidtning af stalde giver bedre udnyttelse af sollys
- Reflektorer på lysstofrør samt hyppige vask
- Genanvendelse af staldvarme samt etablering af jordvarme
- Effektiv intern logistik i forbindelse med foderopbevaring, fuldfoederblander og stald, så afstanden medfører færrest muligt driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.

Vand

- Husdyrbrugets drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild. Eventuelle lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.

Management

- Husdyrbrugets medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.
- Der er tilknyttet en række fagkonsulenter, der gennemgår bedriften med ejer og medarbejder efter behov.
- Der er fast dyrlægeaftale.
- I husdyrbrugets driftsregnskab registreres forbrug af vand, energi og indkøbt foder, pesticider og handelsgødning.
- Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab på husdyrbruget, hvor såvel forbrug af handelsgødning og husdyrgødning dokumenteres.
- Kvælstoftilførslen korrigeres årligt i forbindelse med kvælstofprognosen, der offentliggøres omkring 1 april. (N-prognosen afhænger af klima de enkelte år)
- Fodersammensætning og foderstrategi (f.eks fasefodring) evalueres og tilpasses løbende, således at nyeste viden anvendes.
- Der føres journal over udbringning af handels- og husdyrgødning.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Gødningsopbevaring Gødningsudbringning

- Indretning af husdyrbruget er indrettet så der er god logistik, hvilket sparer en del intern kørsel og dermed reducerer støj og forbrug af brændstof.
- Gyllebeholderen er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige 10 års eftersyn.
- Udbringning af husdyrgødningen afpasses afgrødernes behov samt eventuel tilførsel af handelsgødning.
- Husdyrgødningen udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer.
- Så vidt det er muligt, i forhold til afgrødetyper og driften i øvrigt, vælges udbringning af husdyrgødning på tidspunkter, hvor fordampningen er mindst.
- Husdyrgødning udbringes under hensyn til de generelle regler, og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandskab, hvilket vil sige, at der tages hensyn til naboer, byområder m.v.

Ressourcestyring

Ressourceforbruget vurderes for at sikre, at husdyrbruget udvikler sig i takt med de stigende krav til ressourcebevidsthed og miljøforhold. Miljø- og ressourcestyring bygger på en helhedsvurdering ud fra et princip om, at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen. Sagt med andre ord drejer det sig om, at minimere forbruget af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tab til omgivelser bliver minimeret, under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

Forbruget af råstoffer til husdyrproduktionen består primært af foder, vand, el og olie. Desuden er der et forbrug af handelsgødning. Husdyrbrugets ressourceanvendelse før og efter udvidelsen fremgår af tabel 12.

Tabel 12. Husdyrbrugets ressourceanvendelse.

Type	Forbrug før udvidelse	Forbrug efter udvidelsen	Ændring %
El [kWh]	107.200	99.200	-7
Vand [m ³]	3.691	6.661	80
Markvanding [m ³]	?	84.000	
Dieselolie [liter]	8.350	8.770	5

Energiforbrug

Elektricitet anvendes til pumpning af gyllepumper, elhegn, markvanding samt belysning. Energiforbruget forventes reduceret i ansøgt drift, idet pumpning af gylle skønnes at reducerer forbruget med ca. 8.000 kWh til et ca. forbrug på 99.200 kWh. Forbruget kan variere en del mellem årene, blandt andet afhængig af behov for at anvende vandingsanlægget.

For i øvrigt at sikre fokus på muligheder for energibesparelser, stilles der vilkår om, at husdyrbruget skal gennemgås af en energikonsulent med henblik på implementering af lønsomme ressourcebesparende teknologier. Det er Holstebro Kommunes opfattelse, at energigennemgang eksempelvis kan tage udgangspunkt i Videncenter for Landbrugs energisparekatalog, og som minimum skal indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold samt mulighederne for implementering af energibesparende teknologi vedrørende belysning, køleanlæg, varmeanlæg, maskinel og lignende samt de heraf afledte forhold, såsom eksempelvis varmegenindvindingspotentialer, pumpetyper etc. Gennemgangen skal foretages første gang senest et år efter, at miljøgodkendelsen er meddelt. Herefter skal gennemgangen foretages hvert 5. år. Der stilles vilkår om, at 5-års lønsom-

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

me teknologier som udgangspunkt skal indføres. En energifaglig person kan eksempelvis være en konsulent fra et el-selskab eller lignende.

Forbrug af diesel olie, i I/S driftsregnskabet er der et forbrug på 20.864 l., heraf skønnes der forbrugt ca. 40 % på Blæsbjergvej 5 ca. 8.350 l. I ansøgtdrift forventes en stigning på 5 % på grund af øget håndtering af halm og dybstrøelse til 8.770 l.

Energibesparende foranstaltninger

Glødepærer, som er tændt et par timer om dagen, bør erstattes af A-pærer. En A-pære sparer 75 % i forhold til en tilsvarende glødepære.

Det billigste lys er sollyset. Ved at holde vinduer, ovenlysvinduer og -tagplader rene kan der opnås en besparelse på dette område. De lyse farver i staldene, giver en bedre udnyttelse af lyset. Kalkning/hvidtning giver tillige mere lys.

Der sidder reflektorer på lysstofrør, således at lyseffekten er høj. Hyppig vask af lysstof rør sikrer ligeledes at energien til belysning udnyttes optimalt.

Der er en varmegenindvinding fra staldene til opvarmning af beboelse, en kombination af gyllekøling og staldvarme. I ansøgt vil der også være genindvinding af staldvarme kombineret med jordvarme. Det skulle give et lavere energi forbrug i forhold til opvarmning med el eller olie.

Vandforbrug

Ejendommen har vandforsyning fra Idom Vandværk. Der har i sidste driftsregnskab været et forbrug på 4.620 m³ incl. privat.

Forbruget i erhvervsdelen er indirekte opgjort med normtal fra Landscentret. Forbrug drikkevand slagtesvin 2.565 m³ vandspild 225 m³ i alt slagtesvin 2.790 m³ forbrug slagtekalve drikkevand 672 m³ vandspild 39 m³ i alt slagtekalve 711 m³, rengøring stalde 100 m³ vask maskiner 40 m³ andet 50 m³ i alt et samlet forbrug på 3.691 m³ i nudrift.

I ansøgt er forbruget opgjort til drikkevand til tyrene 6.498 m³, vandspild 33 m³, en årlig vask af stalde 40 m³, vask af maskiner 40 m³ og andet forbrug 50 m³ i alt 6.661 m³. En stigning på ca. 80 %, stigningen i forbruget ligger i drikkevandet til det større antal slagtekalve.

Vandbesparende foranstaltninger

Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild og evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt. Ansøger vil ved vedligehold og reovering af drikkekummer m.v. have fokus på at vælge systemer med mindst muligt vandspild.

Holstebro Kommune har den 10.05.2010 givet tilladelse til indvinding af grundvand til markvanding tilhørende ejendommen Blæsbjergvej 5, 7500 Holstebro. Der blev meddelt tilladelse til 84.000 m³, 42 m³/time, tilladelse bortfalder den 10 maj 2018. Markerne vandes efter behov, hvorfor forbruget af vand til markvanding vil variere fra år til år.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

BAT

For at forbedre den generelle miljømæssige drift er BAT blandt andet følgende:

- at husdyrbruget gennemgås med henblik på besparelse på elforbrug og andre energikilder, eventuelt sammen med husdyrbrugets energiselskab/konsulent,
- at der føres regnskab over forbrug af vand, energi, foder samt handelsgødning,
- at vandingssystemet vedligeholdes, således at vandspild undgås,
- at der anvendes energibesparende belysning,
- at opdage og reparere eventuelle lækager hurtigst muligt,
- at anlæg og maskiner til stadighed renholdes og vedligeholdes, således at de fungerer optimalt.

Samlet vurdering

I husdyrgødningsbekendtgørelsen er der fastsat en række krav til anlæg, indretning og drift af husdyrbrug, som gælder for alle husdyrbrug. En række af disse krav bygger på anvendelse af renere teknologi eller den bedste tilgængelige teknologi (BAT).

Generelt skal husdyrbruget registrere forbrug af el, vand og andre ressourcer og være opmærksom på muligheden for besparelse. Der stilles vilkår om, at husdyrbruget, i forbindelse med tilsyn, skal redegøre for muligheden for at indføre renere teknologi i form af ændrede råvarer, nyt materiel, ny management eller besparelser på materialer og ressourcer, som kan nedsætte miljøbelastningen. Desuden stilles der vilkår om løbende registrering af ressourceforbruget med henblik på, at der løbende er fokus på at reducere forbruget.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at husdyrbruget, med de stillede vilkår, lever op til BAT på management. Herunder skal det bemærkes, at tiltag til minimering af gener ved udbringning af husdyrgødning er behandlet senere i miljøgodkendelsen.

Husdyrbrugets udbringningsarealer

DRIFT AF HUSDYRBRUGETS AREALER

Udbringningsarealerne modtager husdyrgødning fra husdyrbruget på Blæsbjergvej 5, 7500 Holstebro.

Ejendommen Blæsbjergvej 5 drives i I/S samarbejde med Estrupvej 5, 7500 Holstebro, hvorfor dennes arealer indgår i nærværende godkendelse.

Husdyrgødningen er sammensat som vist i tabel 13. Der stilles vilkår om den maksimale mængde og sammensætning af udbragt husdyrgødning på udbringningsarealerne, jvf. tabel 13, eftersom dette ligger til grund for de beregninger, ansøgningen er vurderet ud fra. Der må ikke modtages slam eller andet affald med næringsstofindhold til udbringning på arealerne.

Tabel 13. Husdyrgødningstyper og næringsstofsammensætning til udbringning på udbringningsarealerne.

Besætning	Gødningstype	Kg N	Kg P	DE
Blæsbjergvej 5, 7500 Holstebro	Dybstrøelse	25.847	4.250	237,37

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Tilført husdyrgødning				
Estrupvej 5, 7500 Holstebro	Dybstrøelse	4.246	698	39
I alt		30.093	4.948	276,37

Husdyrbruget råder over et samlet udbringningsareal (ejet og forpagtet) på 168,35 ha, hvoraf de forpagtede udbringningsarealer udgør 34,2 ha. Udbringningsarealernes beliggenhed og fordeling fremgår af bilag 5 og tabel 14.

Tabel 14. Oversigt over arealstørrelse og ejerforhold for de udbringningsarealer, der indgår i miljøgodkendelsen.

Mark nr	Ejerlav	Matrikelnummer	Ha	Ejer
1-0	Den mellemste Del, Idom	13b	5,49	Jørn Stjernholm Olesen, Estrupvej 5, 7500 Holstebro
2-0	Den mellemste Del, Idom	13b	4,58	Jørn Stjernholm Olesen, Estrupvej 5, 7500 Holstebro
3-0	Den mellemste Del, Idom	13b	4,4	Jørn Stjernholm Olesen, Estrupvej 5, 7500 Holstebro
4-0	Den mellemste Del, Idom	13b	3,64	Jørn Stjernholm Olesen, Estrupvej 5, 7500 Holstebro
5-0	Den mellemste Del, Idom	12a	5	Jørn Stjernholm Olesen, Estrupvej 5, 7500 Holstebro
5-1.	Den mellemste Del, Idom	12a	0,49	Jørn Stjernholm Olesen, Estrupvej 5, 7500 Holstebro
6-0	Den mellemste Del, Idom	12a	2,64	Jørn Stjernholm Olesen, Estrupvej 5, 7500 Holstebro
7-0	Den mellemste Del, Idom	12a	3,5	Jørn Stjernholm Olesen, Estrupvej 5, 7500 Holstebro
8-0	Den mellemste Del, Idom	12a	1,61	Jørn Stjernholm Olesen, Estrupvej 5, 7500 Holstebro
8-1.	Den mellemste Del, Idom	12a	1,28	Jørn Stjernholm Olesen, Estrupvej 5, 7500 Holstebro
9-0	Den mellemste Del, Idom	12a	2,7	Jørn Stjernholm Olesen, Estrupvej 5, 7500 Holstebro
10-0	Den mellemste Del, Idom	12a	0,95	Jørn Stjernholm Olesen, Estrupvej 5, 7500 Holstebro
11-0	Den mellemste Del, Idom	12a	3,13	Jørn Stjernholm Olesen, Estrupvej 5, 7500 Holstebro
12-0	Den mellemste Del, Idom	12a	3,23	Jørn Stjernholm Olesen, Estrupvej 5, 7500 Holstebro
12-1.	Den mellemste Del, Idom	12a	2,30	Jørn Stjernholm Olesen, Estrupvej 5, 7500 Holstebro
13-0	Den mellemste Del, Idom	12a/13h	3,64	Jørn Stjernholm Olesen, Estrupvej 5, 7500 Holstebro
14-0	Den mellemste Del, Idom	12a /13h	5,17	Jørn Stjernholm Olesen, Estrupvej 5, 7500 Holstebro
14-2.	Den mellemste Del, Idom	12a	2,99	Jørn Stjernholm Olesen, Estrupvej 5, 7500 Holstebro
18-0	Den mellemste Del, Idom	13b	8,12	Jørn Stjernholm Olesen, Estrupvej 5, 7500 Holstebro
19-0	Den mellemste Del, Idom	18a	15,10	Jørn Stjernholm Olesen, Estrupvej 5, 7500 Holstebro
20-0	Den mellemste Del, Idom	13b	0,58	Jørn Stjernholm Olesen, Estrupvej 5, 7500 Holstebro

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

21-0	Den mellemste Del, Idom	20ax	3,42	Jørn Stjernholm Olesen, Estrupvej 5, 7500 Holstebro
22-0	Den mellemste Del, Idom	20ax	4,95	Jørn Stjernholm Olesen, Estrupvej 5, 7500 Holstebro
24-0	Den mellemste Del, Idom	19c	8,03	Jørn Stjernholm Olesen, Estrupvej 5, 7500 Holstebro
40-0	Stenum Hgd., Råsted	16a	5,74	Birgit Stjernholm Andersen, Blæsbjergvej 5, 7500 Holstebro
41-0	Stenum Hgd., Råsted	16a	5,7	Birgit Stjernholm Andersen, Blæsbjergvej 5, 7500 Holstebro
42-0	Stenum Hgd., Råsted	16a	3,19	Birgit Stjernholm Andersen, Blæsbjergvej 5, 7500 Holstebro
42-1	Stenum Hgd., Råsted	16a	2,35	Birgit Stjernholm Andersen, Blæsbjergvej 5, 7500 Holstebro
43-0	Stenum Hgd., Råsted	16a	1,06	Birgit Stjernholm Andersen, Blæsbjergvej 5, 7500 Holstebro
44-0	Stenum Hgd., Råsted	16a	5,35	Birgit Stjernholm Andersen, Blæsbjergvej 5, 7500 Holstebro
45-0	Stenum Hgd., Råsted	16a	4,9	Birgit Stjernholm Andersen, Blæsbjergvej 5, 7500 Holstebro
46-0	Stenum Hgd., Råsted	16a	0,91	Birgit Stjernholm Andersen, Blæsbjergvej 5, 7500 Holstebro
47-0	Stenum Hgd., Råsted	16a	4,34	Birgit Stjernholm Andersen, Blæsbjergvej 5, 7500 Holstebro
49-0	Stenum Hgd., Råsted	24f	3,72	Birgit Stjernholm Andersen, Blæsbjergvej 5, 7500 Holstebro
60-0	Stenum Hgd., Råsted	16c	4,69	Gert Larsen, Ormstrupvej 11, 7500 Holstebro
61-0	Stenum Hgd., Råsted	16c	1,05	Gert Larsen, Ormstrupvej 11, 7500 Holstebro
62-0	Stenum Hgd., Råsted	16c	2,21	Gert Larsen, Ormstrupvej 11, 7500 Holstebro
63-0	Stenum Hgd., Råsted	32	6,2	Marius Barslund Maarbjerg, Ormstrupvej 16, 7500 Holstebro
63-1	Stenum Hgd., Råsted	32	0,7	Marius Barslund Maarbjerg, Ormstrupvej 16, 7500 Holstebro
75-0	Den mellemste Del, Idom	13g	0,96	Poul Bank Pettersson, Estrupvej 14, 7500 Holstebro
76-0	Den mellemste Del, Idom	11a	18,36	Chr Stens Christensen, Borrisvej 2, 7500 Holstebro

I henhold til husdyrlovens § 17, stk. 3 og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen §§ 15 og 16, må der ikke ske ændringer i udbringningsarealet eller indgås aftaler om udbringning af husdyrgødning på tredjemands arealer uden forudgående godkendelse fra godkendelsesmyndigheden.

I miljøgodkendelsen indgår arealspecifikke vurderinger. Der vil derfor i miljøgodkendelsen blive stillet vilkår om, at husdyrbruget, i forbindelse med indgåelse af aftaler om overførsel af husdyrgødning, der ikke er omfattet af en selvstændig arealgodkendelse, skal kunne dokumentere, at husdyrgødningen udbringes på de gylleaftalearealer, der fremgår af miljøgodkendelsen. Dette kan blandt andet sikres gennem privatretslige aftaler, der er indskrevet i overførselsaftalen. I praksis betyder dette, at der ikke må udbringes husdyrgødning på de omhandlede arealer fra et eventuelt dyrehold på den modtagende ejendom, eller kan indgås andre gylleaftaler på de anmeldte udbringningsarealer, såfremt harmonitrykket på de pågældende arealer er fuldt udnyttet.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Harmonikrav

I husdyrgødningsbekendtgørelsen stilles der krav om et bestemt forhold mellem det areal, der kan anvendes til udbringning af husdyrgødning på bedriften, og den mængde husdyrgødning, der udbringes (harmonikrav). På en landbrugsbedrift med kvæg, får eller geder må husdyrgødningsmængden, må der i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsens § 27, stk. 2 udbringes en husdyrgødningsmængde svarende til 1,7 DE/ha pr. planperiode (1. august – 31. juli), når driften af arealerne sker i overensstemmelse med husdyrgødningsbekendtgørelsens bilag 2.

På husdyrbruget udbringes husdyrgødning svarende til 276,37 DE i kalve på de ejede og forpagtede udbringningsarealer. For at opfylde husdyrgødningsbekendtgørelsens harmonibestemmelser (forholdet mellem størrelse af dyrehold og udbringningsareal) skal der være et udbringningsareal på minimum 162,35 ha (276,37 DE / 1,7 DE/ha). Der er 168,35 ha til rådighed, hvorfor det generelle harmonikrav er opfyldt.

BAT

BAT i forhold til udbringningsarealer er blandt andet, at den producerede husdyrgødning afstemmes med udbringningsarealerne, afgrødernes gødningsbehov og i forhold til anvendt mængde og type af handelsgødning. Dette sikres, ifølge Holstebro Kommunes vurdering, ved gældende lov. Håndtering og udbringning af husdyrgødning vurderes i øvrigt at overholde bestemmelserne i husdyrgødningsbekendtgørelsen. På baggrund heraf vurderes det, at kravet om BAT er opfyldt for udbringningsarealerne.

Dokumentation

Til sikring af ovenstående stilles vilkår om, at der til enhver tid, over for Holstebro Kommune, skal kunne fremlægges diverse sædskifteplaner, gødningsplaner, afregninger, regnskaber eller lignende, som dokumenterer, at gødningen udbringes og opbevares miljø-mæssigt forsvarligt i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen. Ved indgåelse af aftale om forpagtning af jord og/eller overførsel af husdyrgødning skal der til stadighed foreligge skriftlige aftaler.

UDSKIFTNING AF UDBRINGNINGSSAREALER

Alle ændringer i udbringningsarealer skal godkendes af Holstebro Kommune. Anmeldelse af udskiftning af bedriftens udbringningsarealer, eller udskiftning af markarealer hos tredjemand til udbringning af husdyrgødning, skal senest fremsendes til kommunen før planårets begyndelse 1. august. Kommunalbestyrelsen skal inden 1. oktober tilkendegive, om de anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de udbringningsarealer, der skiftes ud. Hvis arealerne bedømmes som mere sårbare, kan anmeldelsen trækkes tilbage, og der kan anmeldes nye arealer senest den 15. oktober. Hvis kommunalbestyrelsen har indsigelser imod de anmeldte arealer, skal dette meddeles anmelder senest den 31. december.

UDBRINGNING AF HUSDYRGØDNING

Ansøgers betragtninger i relation til udbringning

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Gyllen analyseres for indhold af kvælstof og fosfor. Udbringning af husdyrgødningen afpasses afgrødernes behov samt eventuel tilførsel af handelsgødning. Husdyrgødningen udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer. Husdyrgødning udbringes under hensyn til de generelle regler, og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandsskab, hvilket vil sige at der tages hensyn til naboer, byområder osv. Gyllen nedfældes på sort jord og i græsmarker.

Der udarbejdes hvert år mark- og gødningsplan, hvorved det sikres, at mængden af gødning afpasses afgrødernes behov, og udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer.

Transport

Transport af husdyrgødning til udbringningsarealerne fremgår af bilag 4, og er vurderet under afsnittet 'Transport'.

Bynære udspretningsarealer

Ifølge husdyrgødningsbekendtgørelsens § 24 må udbringning af husdyrgødning på arealer nærmere end 200 meter fra byzone, sommerhusområder, samt områder i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål, ikke ske i weekend og på helligdage. Markerne 1-0, 2-0, 3-0, 4-0, 18-0, 19-0, 22-0, 76-0 og 75-0 er delvist beliggende nærmere end 200 meter fra byzone og lokalplanlagte boligområder på godkendelsestidspunktet. Holstebro Kommune vurderer, at generne, trafikale og lugtmæssige, fra udbringning af husdyrgødning fra husdyrbruget, er begrænsede, idet der er tale om udbringning over en begrænset tidsperiode. Det vurderes, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning.

BAT

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF), som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af gældende love og bekendtgørelser, såsom husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det eksempelvis er et generelt lovkrav at:

- udarbejde mark- og gødningsplaner,
- at den producerede husdyrgødning aftemmes med udbringningsarealet og afgrødens gødningsbehov og i forhold til anvendt mængde og type af handelsgødning,
- ikke at udbringe husdyrgødning mindre end 200 meter fra byområder i weekend og på helligdage,
- anvende lovlige udbringningsmetoder (eksempelvis er det ikke tilladt at bruge bredspreader til gylle),
- nedfælde gylle på sort jord og i græs mindre end 1000 meter fra sårbare naturtyper,
- nedbringe fast husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer,
- overholde maksimalt tilladt harmonitryk (DE/ha),
- etablere efterafgrøder til reduktion af nitratudvaskning i relation til produktionsform,
- ikke at udbringe flydende husdyrgødning på skrånende arealer (> 6 grader) beliggende tættere end 20 meter fra overfladevande,
- der skal være en 2 meter ubehandlet bræmme langs højt målsatte og naturlige vandløb.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Herudover er der en række BAT-forhold, der ikke er direkte reguleret i dansk lovgivning eller kan tolkes i en bredere miljømæssig såsom:

- at man anvender BAT med hensyn til de maskiner, man anvender til udbringning og om nødvendigt nedpløjning af husdyrgødningen,
- at man ved afgrødehøjde under 10 cm tilstræber, at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning,
- at man ikke tilfører husdyrgødning, når marken er vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket,
- anvendelse af godt landmandskab, såsom at udbringe gødning i løbet af dagen, når der er mindre sandsynlighed for at folk er hjemme samt at undgå weekender og helligdage, og at være opmærksom på vindretning i forhold til nabobeboelser,
- behandling af husdyrgødning med henblik på at minimere lugtemissioner, hvilket kan tillade mere fleksibilitet til identificering af passende områder og vejrforhold i forbindelse med tilførsel på markerne,
- udbringe gødning så tæt som muligt før den maksimale afgrødevækst og optagelse af næringsstoffer finder sted,
- ikke at tilføre gødning til stejlt hældende marker,
- ikke at tilføre gødning på arealer, der støder op til vandløb (ved at efterlade et stykke jord ubehandlet).

Holstebro Kommune forholder sig primært til de sidst nævnte forhold, da de ikke direkte er omfattet af generel lovgivning. Husdyrbruget har gjort sig overvejelser omkring muligheden for at anvende maskinel og tekniker til udbringning af husdyrgødningen, der blandt andet reducerer ammoniakfordampningen. Herudover er management beskrevet i relation til godt landmandskab, såsom udbringning af gylle på hverdage under hensynstagen til vejrforhold, hvilket minimerer risikoen for lugtgener for omboende. Der stilles derfor vilkår om, at udbringning sker i overensstemmelse med godt landmandskab, og at der ikke må udbringes husdyrgødning, når marken er vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket. Det er husdyrbrugets ansvar, at eventuelle leverandører overholder godkendelsens vilkår. Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget lever op til BAT med hensyn til udbringning af husdyrgødning med de stillede vilkår og gældende lovgivning.

SÆDSKIFTE

Alle arealerne (med undtagelse af 63-0 og 63-1) drives med K2 sædskifte, der er identisk med referencesædskiftet. Da beregningerne er foretaget på et sædskifte, der ikke afviger fra referencesædskiftet, stilles der vilkår til anvendelsen af et specifikt sædskifte, eller andet sædskifte som har en mindre udvaskningsindeks, jf. bilag 12.

Jvf. den miljøtekniske vurdering under grundvand stilles der vilkår om grundvandssædskifte med 80 % miljøgræs (G8) på markerne 63-0 og 63-1.

Begrebet miljøgræs dækker over efterafgrøder med græs, som ikke samtidigt må indgå i de lovpligtige efterafgrøder (generelt krav om 14 % efterafgrøder). Herudover er der følgende krav til "Miljøgræs":

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

- Der skal hvert dyrkningsår etableres mindst den angivne andel miljøgræs på arealer med det pågældende sædskifte.
- Tilsynsmyndigheden skal hvert år kunne konstatere, at efterafgrøderne er etableret korrekt på hele det pågældende areal med miljøgræs fra høst og frem til 1. februar det følgende år.
- Det er ansøgers ansvar at etableringen er vellykket
- Udlæg af græs skal ske i forbindelse med etablering af dækafgrøden. Dvs. miljøgræs må ikke etableres som udlæg af græs om foråret i vintersæd og udlæg efter høst af hovedafgrøden.
- Der må ikke anvendes gødning eller græssende dyr på arealet fra høst og frem til 1. februar.
- Sædskiftet på arealerne må ikke indeholde bælgplanter.
- Efterafgrøder må ikke erstattes af 100 % vintersæd, da udvaskningsindekset herfor er højere end det, der er forudsat i vurderingen.

Der stilles vilkår til sikring af ovenstående.

GRUNDVAND

Udspretningsarealerne mark nr. 63-0 ligger delvist indenfor område med særlige drikkevandsinteresser. Udspretningsarealerne mark nr. 63-0 og 63-1 ligger indenfor indvindingsopland til Idom Vandværk. Alle udspretningsarealer ligger udenfor nitratfølsomme indvindingsopland og 300 meters beskyttelseszone for vandværksboringer (hygiejnezone).

Mark nr. 63-0 og 63-1 ligger indenfor områder, hvor vi modtager kortlægningen i løbet af sommeren, hvorefter der skal udarbejdes en indsatsplan.

Der vurderes i det følgende kun på udspretningsarealerne mark nr. 63-0 og 63-1, da risiko for forurening af grundvand vil forekomme her.

Terrænkoten for udspretningsarealerne ligger i kote mellem 38 og 42 meter.

Der er ikke mange boringer i området. Den nærmeste boring ca. 1000 meter øst for viser til en dybde af 48 meter ingen ler. I boringer ca. 1500 meter vest for, ses der i hovedtræk i de øverste 50 meter et akkumuleret lerdække på mellem 1 og 20 meter over grundvandspejlet, som kan være opsprækket og 2 meter under grundvandspejlet.

Ro-vandspejlet ses i de omkringliggende boringer mellem 3 og 27 meter under terræn. Det terrænnære og regionale grundvandsmagasins trykpotentiale er i kote henholdsvis 25 og 20 meter og 22,5 og 20 meter, faldende mod nordvest. Der er en nedadrettet gradient, som medfører transport af stoffer fra overfladen til grundvandet.

Jordbundstypen ved udspretningsarealerne er grovsandet jord (JB 1).

Ved arealerne er der altså ud fra nuværende viden dårligt lerdække, hvor strømning af stoffer sker fra overfladen og nedad til underliggende grundvand.

Der ses ingen tegn på nitratforurening i råvandsanalyser fra Idom Vandværk.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Ifølge ansøgningsskemaet er nitratudvaskningen fra rodzonen på mark nr. 63-0 og 63-1 beregnet til 46 mg/l med en reduktion på 14 mg/l.

Lovgrundlag

Der er foretaget en vurdering på baggrund af de kvalitetskrav listet i EU's Grundvandsdirektiv. Det vil på baggrund af ovennævnte ikke være svært at overholde kvalitetskravet i grundvandsdirektivet med et nitratindhold på maksimalt 50 mg/l i grundvandet med den beregnede udvaskning af nitrat på de pågældende arealer.

Grundvandsdirektivet er en opfølgning på Vandrammedirektivet, som er ved at blive implementeret i dansk lovgivning. I udkast til bek. om fastsættelse af miljømål for vandløb, søer, kystvande, overgangsvande og grundvand er kvalitetskravet for nitrat i grundvand sat til 50 mg/l, og kommunernes forpligtelse i forbindelse med væsentlig og vedvarende opafgående tendens af et forurenende stof er også medtaget i samme bekendtgørelse.

I henhold til bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrugs §11, stk. 2 og 3 kan kommunen stille vilkår der skærper de fastlagte beskyttelsesniveau i forhold til bekendtgørelsens bilag 3 og 4, når det vurderes at være en væsentlig miljøpåvirkning af regionale eller lokale beskyttelsesinteresse. Jf. § 11, stk. 6. skal kommunalbestyrelsen meddele afslag, hvis det vurderes, at der med de fastlagte beskyttelsesniveauer i bilag 3, eller de efter stk. 2 og 4 fastsatte vilkår vil være en væsentlig miljøpåvirkning af særlige regionale og lokale beskyttelsesinteresser.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at der i miljøgodkendelsen af ejendommen Blæsbjergvej 5 ikke skal sættes yderligere vilkår om sikring af grundvand til drikkevand.

GENERELLE BETRAGTNINGER

Natura 2000 er en fællesbetegnelse for EU's naturdirektiver; EF-fuglebeskyttelsesdirektiv, EF-habitatdirektiv samt Ramsar-konventionen, der tilsammen beskytter Natura 2000-områderne gennem de i direktiverne opstillede beskyttelseskrav.

Før kommunalbestyrelsen træffer afgørelser i sager iht. husdyrloven §§ 10, 11, 12 eller 16, om etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug, skal der, i henhold til § 8, stk. 6, nr. 2-3 i habitatbekendtgørelsen⁴, af kommunalbestyrelsen, foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, vil medføre forringelser af internationale naturbeskyttelsesområder eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, eller for arter beskyttet af direktivets bilag IV. Denne vurdering skal foretages ud fra forsigtighedsprincippet jf. EF-domstolen⁵. Dette medfører, at hvis det ikke på baggrund af objektive kriterier, kan udelukkes at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre, påvirker udpegningsgrundlaget væsentligt eller medfører negativ påvirkning af bevaringsmålsætningen. Dette medfører udarbejdelse

---

⁴ Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegnings og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

⁵ Hjertemuslingedommen fra 2004 danner præcedens for anvendelse af forsigtighedsprincippet.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

af en konsekvensvurdering, derudover er der krav om konsekvensvurderinger, hvis et Natura 2000-området efter kommunalbestyrelsens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt.

I praksis betyder dette udarbejdelse af en foreløbig vurdering af, hvorvidt der skal stilles skærpede krav ud over det almindelige beskyttelsesniveau opstillet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens⁶ bilag 3. Vurderer kommunalbestyrelsen, at det er nødvendigt at stille skærpede vilkår for at der ikke vil ske skade på et Natura 2000-område, er kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde forpligtet til at stille skærpede vilkår. Vurderes de skærpede vilkår ikke at være tilstrækkelig til at imødegå en skade på et internationalt naturbeskyttelsesområde, skal kommunalbestyrelsen afslå at godkende ansøgningen.

Der er med baggrund heri foretaget en vurdering af udpegningsgrundlagets miljøtilstand og eventuelle påvirkninger som følge af miljøgodkendelsen. Vurderingen er bl.a. foretaget på baggrund af basisanalyserne, oplandsanalysen⁷, DMU's forskningsresultater og Danmarks Miljøportal⁸. Derudover inddrages Vandmiljøplan III, Grøn Vækst og de kommende Natura 2000-planers mulige betydning, således at miljøgodkendelsen ikke strider imod andre tiltag, der sammen har til formål at fremme udpegningsgrundlagets miljøtilstand.

BILAG IV-ARTER

Følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter) kunne tænkes at forekomme i nærområdet til ejendommen:

Småflagermus: På baggrund af de insektædende småflagermus' livsform vurderes projektet ikke at være til skade for disse.

Birkemus: Arten er ikke registreret i området.

Odder: Lever udbredt i Vestjylland, men er med sin levevis næppe truet af projektet.

Markfirben: Holstebro Kommune har ikke kendskab til forekomster nær ejendommen.

Stor vandsalamander, løgfrø, spidssnudet frø og strandtudse: Ingen af disse er registreret nær ejendommen eller dens udbringningsarealer.

Grøn kølleguldsmed: Forekommer udbredt i Storåen, men vil ikke blive negativt påvirket af projektet.

AMMONIAKBELASTNINGEN VED UDBRINGNING AF HUSDYRGØDNING

Ammoniakpåvirkningen fra et udbringningsareal til et naturområde, uanset om der er tale om Natura 2000, § 7- eller § 3-beskyttet natur, er en geografisk begrænset problematik. Det er pt. ikke muligt at beregne den eksakte ammoniakpåvirkning af udbragt husdyrgød-

---

⁶ Bek. nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

⁷ Oplandsanalysen består af 3 publikationer udarbejdet for Ringkøbing Amt i 2006; Nissum Fjord og opland – analyse af miljøtilstand og næringsstoftransport, Modelanalyse af den fremtidige vandkvalitet i Nissum Fjord og Foreløbig rapport Oplandsmodel for N-belastning af Nissum Fjord.

⁸ Danmarks Miljøportal herunder Naturdatabasen, Overfladevand (STOQ).

ning på et naturområde. I værste fald forventes der i en afstand på 100 meter fra markkanten ikke påvirkninger over 1 kg N/ha. I normale tilfælde er der påvirkninger på over 1 kg N/ha i op til ca. 20-30 meters afstand fra markkanten. Den reelle påvirkning vil afhænge af udbringningsform, temperatur, vindforhold etc. i det enkelte år. Såfremt kommunen vurderer, at udbringningsarealer, der grænser op til naturområder, som er følsomme for ammoniakpåvirkninger, kan have væsentlige negative miljøpåvirkninger, skal der stilles skærpede krav om eksempelvis nedfældning inden for en vis afstand til naturområdet eller etablering af randzone, hvor husdyrgødning ikke må udbringes. Ved nedfældning vurderes der ikke at være randpåvirkninger større end 1 kg N/ha.

Naturbeskyttelseslovens § 3

Der er ikke konstateret overlap imellem de angivne udbringningsarealer for husdyrgødning og arealer, der er registreret som beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Enkelte arealer grænser direkte ned til kvælstoffølsomme naturområder. Der stilles vilkår om 20 meter brede beskyttelsesbræmmer ned imod disse naturområder (vist med blå streger herunder). Indenfor disse bræmmer skal udbringning af husdyrgødning ske ved nedfældning. Vilkåret gælder dog ikke for udbringning i vinterafgrøder.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Figur 1 Arealer med krav om 20 meter beskyttelsesbræmmer

Enkelte af udbringningsarealerne ligger i internationalt naturbeskyttelsesområde, og er dermed omfattet af naturbeskyttelseslovens § 19 b – læs mere på:
http://www.blst.dk/NATUREN/Natura2000plan/EU_naturdirektiver/anmeldeordning/

I tilknytning til udbringningsarealerne for husdyrgødning er registreret enkelte vandhuller beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Der gøres opmærksom på, at der om vandhuller med til- og afløb i alle tilfælde gælder krav om 2 meter brede dyrkningsfrie bræmmer.

Husdyrlovens beskyttede naturområder (§ 7-områder)

Siden den 1. august 2007 har det været et generelt krav, at flydende husdyrgødning skal nedfældes på sort jord og græsmarker beliggende i en afstand under 1.000 meter fra de naturarealer, der er omfattet af "bufferzonereglen". Markerne; 40-0, 41-0, 42-0, 42-1, 43-0, 44-0, 45-0, 46-0, 47-0, 49-0, 60-0, 61-0, 62-0, 63-0 og 63-1 er omfattet af bufferzonekravet jf. bilag 8. Hvorfor der er krav om nedfældning på sort jord og græsmarker. Den resterende del af udspretningsarealerne vil derfor først blive omfattet af det generelle nedfældningskrav på sort jord og græsmarker fra den 1. januar 2011.

Internationalt beskyttede naturområder (Natura 2000)

Markerne; 7-0, 8-1, 9-0, 10-0, 11-0, 12-0 og 12-1 er delvist beliggende indenfor Natura 2000-området, Idom Å og Ormstrup Hede jf. bilag 8. De nærmest liggende naturområder, der er kortlagt indenfor habitatområdet og som er følsomme overfor atmosfærisk ammoniak, er områder med mose, overdrev og eng. Tålegrænsen er her mellem 5-20 kg N/ha/år, og med en baggrundsbelastning i størrelsesordenen 15-16 kg N/ha/år kan den være overskredet. Den overlappende del af arealerne drives med et krav udbringning af husdyrgødning skal ske ved nedfældning. Vilåret gælder dog ikke for udbringning i vinterafgrøder.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

BESKRIVELSE AF NATUR 2000-VANDOPLAND NISSUM FJORD OG UDPEGNINGSGRUNDLAG

Ejendommen og udspretningsarealerne er beliggende i oplandet til Nissum Fjord som er udpeget til Natura 2000-område (N65), Habitatområde (H58), Fuglebeskyttelsesområder (F38) og Ramsarområder (R4).

Nissum Fjord består af 3 bassiner: Yder Fjord (inkl. Bøvling Fjord), Mellem Fjord og Felsted Kog. Ca. 70 % af ferskvand tilledt fjorden kommer via Storå-systemet, der udmunder i Felsted Kog. Nissum Fjords opland er på 167.876 ha, og er domineret af landbrugsarealer, som udgør ca. 69 % af oplandet, hvilket svarer til et landbrugsareal på ca. 117.400 ha⁹. Nissum Fjord, inkl. den yderste del af Storå, samt området omkring Indfjorden og Tang Sø, er udpeget som Natura 2000-område¹⁰.

Udpegningsgrundlaget for Nissum Fjord¹¹ fremgår af nedenstående tabeller. Naturtyper, hvis primære påvirkning forventes at skyldes atmosfærisk kvælstofdeposition behandles under tør natur, mens de resterende behandles i det efterfølgende. Fuglearter i udpegningsgrundlaget fremgår af tabel 2, og andre arter fremgår af tabel 3.

Tabel 1 Udpegningsgrundlaget for Nissum Fjord jf. SNS 2009¹². Den naturtype der er anført med "" er særligt prioriteret.

Nr.	Naturtype
1150*	Kystlaguner og strandsøer
3130	Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden
3140	Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger
3150	Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
3260	Vandløb med vandplanter

Tabel 2 Udpegningsgrundlaget omfatter følgende fuglearter, for hvilke det skal sikres, at de kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde.

Fuglearter	Ynglende	Trækkende
Rørdrum	X	
Knopsvane		X
Pibesvane		X
Sangsvane		X
Bramgås		X
Kortnæbbet gås		X
Lysbuget knortegås		X
Pibeand		X
Krikand		X
Spidsand		X

⁹ Ud fra gødningsregnskaberne, beregnet gennem CTtools af Holstebro Kommune. Gødningsregnskaberne fra 2006 er ikke medtaget grundet datafejl.

¹⁰ For yderligere beskrivelse af området henvises til bl.a. basisanalyserne.

¹¹ Udpegningsgrundlaget for den tørre natur er medtaget under afsnittet "Tør natur" såfremt husdyrbruget eller arealerne vurderes at have en effekt på disse.

¹² By- og Landskabsstyrelsens opdateret udpegningsgrundlag 2009.

Fuglearter	Ynglende	Trækkende
Toppet skallesluger		X
Stor skallesluger		X
Rørhøg	X	
Plettet rørvagtel	X	
Klyde	X	X
Hvidbrystet præstekrave	X	
Almindelig Ryle	X	
Brushane	X	
Lille kobbersneppe		X
Splitterne	X	
Fjordterne	X	
Havterne	X	
Dværgterne	X	

Tabel 3 Udpegningsgrundlaget omfatter følgende arter, for hvilke det skal sikres, at de kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde. Den art der er anført med "*" er særligt prioriteret

Nr.	Art
1095	Havlampret
1096	Bæklampret
1099	Flodlampret
1103	Stavsild
1106	Laks
1355*	Odder
1831	Vandranke

Regionplanens målsætning

Nissum Fjord er i Ringkøbing Amts regionplan udlagt med en skærpet målsætning: *"Der skal være et naturligt og alsidigt plante- og dyreliv, som er upåvirket eller kun svagt påvirket af næringsstoffer, miljøfarlige stoffer og anden kulturpåvirkning."* Følgende parametre anvendes til at vurdere opfyldelse af den overordnede skærpede målsætning:

- Udbredt vegetation med en dybdegrænse større end 2 m.
- Sommersigt dybde større end 2 m.
- Størst mulig vandskifte med Vesterhavet og saltholdighed på 8-20 ‰ i Yder Fjord, op til 12 ‰ i Mellem Fjord og højst 4 ‰ i Felsted Kog.
- Mindst mulig variation i saltholdigheden over kortere tidsrum.
- Varieret dyreliv tilpasset saltholdighedsforholdene i fjorden.

Tilstand

Regionplanens målsætning for Nissum Fjord er ikke opfyldt. *"Næringsstofftilførslerne vurderes til i mange år at have været hovedårsag til manglende opfyldelse af regionplanens målsætning for miljøtilstanden i fjorden. Ændret arealanvendelse i oplandet i forhold til intensiveret jordbrug, færre naturområder, byudvikling med deraf følgende udledninger af spildevand mm., industriudledninger mm. er hovedfaktorer i forhold til den generelle påvirkning af fjorden med næringsstoffer"* Samt *"Den interne fosforbelastning fra sedimentet i*

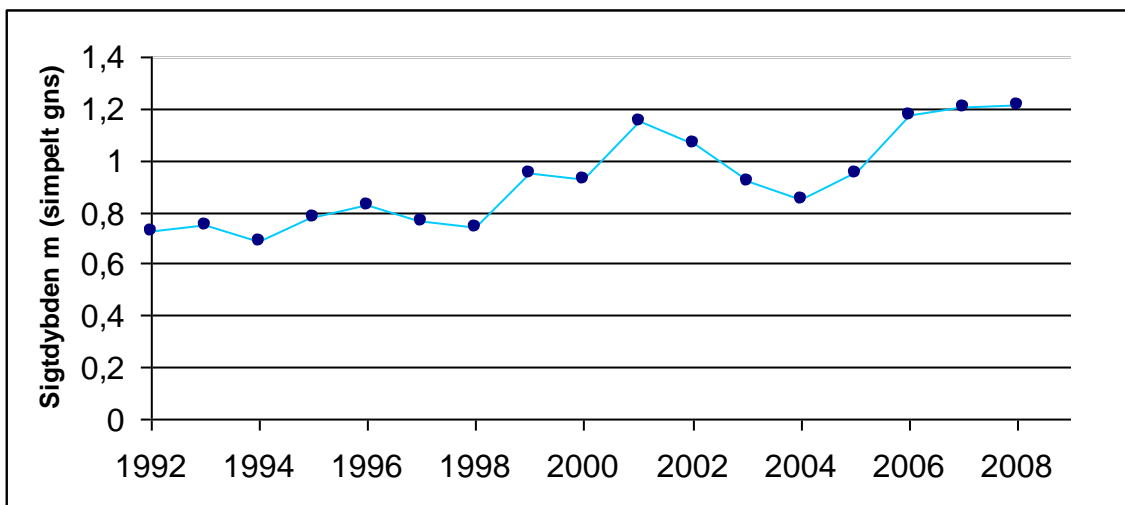
TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

fjordbunden har også betydning for miljøtilstanden i fjorden i form af en forsinket effekt af reduceret fosforbelastning fra kilder i oplandet.”¹³

Det fremgår af figur 1, at sigtddybden de sidste 5 år er blevet forbedret i Felsted Kog, hvor indsatsen bør koncentreres jf. oplandsanalysen¹⁴. Vandets klarhed (sigtddybden) er en god parameter til på enkel måde, at registrere og beskrive mulighederne for udbredelsen af bundplanter, idet mængden og dybdeudbredelsen primært styres af lys. Årsagen til den dårlige sigtddybde er først og fremmest meget store planktonmængder, som følge af de store tilførsler af næringsstoffer fra oplandet.

Figur 1 Udvikling i sigtddybde i Felsted Kog (simpelt gns.)¹⁵

Det fremgår af basisanalysen at Felsted Kog, som er kategoriseret som ”kystlagune” (1150) og derfor en del af udpegningsgrundlaget, har ugunstig bevaringsstatus, primært grundet en fortsat høj næringsstofbelastning fra de omkringliggende landbrugsarealer. Belastningen af næringsstoffer er en trussel for naturtypen kystlagune, Felsted Kog er derfor en stærk eutrofieret brakvandslagune, hvor eutrofieringen er slået fuldt igennem. Dette betyder bl.a., at dækningsgraden af bundplanter er vurderet at være langt fra den målsatte udbredelse.

Byn og Søndersund er ”Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden” (3130), og i Ringkøbing Amts regionplan er de udlagt med en målsætning om at være naturvidenskabeligt referenceområde. Byn lever op til sin målsætning og har jf. basisanalysen i perioden 2001-2005 haft stabile vandkemiske data. Søndersund lever ikke op til sin målsætning omkring de vandkemiske parametre, og basisanalysen indikere at tilstanden kan blive forringet grundet øget næringsstofberigelse. Tang Sø og Indfjorden som er kategoriseret som ”Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks” (3150). Begge med en målsætning på A1/B i regionplanen¹⁶. Indfjorden er via

¹³ Basisanalysen, del II.

¹⁴ Oplandsanalysen 2006.

¹⁵ Danmarks Miljøportal, Overfladevand (STOQ).

¹⁶ Søer hvor særlige naturværdier ønskes beskyttet selv om søen udsættes for en vis kulturpåvirkning. A1-målsætningen henfører til beskyttelsen af særlige naturværdier, og B-målsætningen henfører til basismålsætningens krav til vandkvalitet og naturindhold i øvrigt, jf. Ringkøbing Amts regionplan 2005.

Grønkær Bæk forbundet med Søndersund og Byn som sammen med drængrøftning har en negativ effekt på undervandsvegetation i Indfjorden. Tang Sø lever ikke på til den fastsatte målsætning, hvilket primært er forårsaget af næringsstofberigelse fra Flynder Å-området. jf. basisanalysen.

Holstebro Kommune er ikke i besiddelse af tilstrækkeligt data vedr. naturtypen "Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger (3140)" og naturtypen lader sig derfor ikke nærmere vurdere.

For "vandløb med vandplanter" (3260) vurderes grødeskæring at være den primære trussel, idet det medfører markant ændrede forhold for plante- og dyrelivet i vandløbet og omkring dette. Vandplanterne udgør således en nøglerolle i vandløbet ved at stabilisere bunden, skabe variation i strømmen, differentiere aflejring af partikler og fjerne næringsstoffer. Eutrofiering kan have en betydning for sammensætningen af plantesamfundet, men den største trussel i forhold til biodiversiteten vurderes at være udretning af vandløb samt grødeskæring.

Vegetationen udgør fødegrundlaget for en række fuglearter, som udgør dele af udpegningsgrundlaget for Nissum Fjord. En øget næringsstofudvaskning vil jf. basisanalysen kunne have betydning for de fuglearter, der lever af bundvegetationen, da mængden af planter reduceres som følge af eutrofiering. De planteædende fuglearter, hvis fødegrundlag vil blive yderligere reduceret, er lysbuget knortegås, knopsvane, krikand, spidsand og pibeand som har været i markant tilbagegang grundet eutrofieringen af Nissum Fjord. Derudover er spidsand, kobbersnepe, alm. ryle og brushane som tidligere har været udsat for kraftige tilbagegange. Brushane er nu helt forsvundet som ynglefugl fra strandengene omkring Nissum Fjord primært grundet tilgroning af ynglelokaliteter. Det forventes, at de øvrige udpegede fugle som eksempelvis pibe- og sangsvane, rørdum, bram- og kortnæbbet gås ikke nødvendigvis vil blive påvirket negativt som følge af en svagt øget næringsstofbelastning, idet en øget tilførsel dels kan øge fødegrundlaget for disse fugle, dels fordi visse arter ændrer fourageringsadfærd. Mens arter som toppet og stor skallesluger primært er afhængige af opretholdelse af både fouragerings-, raste- og overnatningslokaliteter som ikke umiddelbart vurderes truet. lille kobbersnepe, klyde, splitterne, fjorderne, havterne, dværgterne, hvidbrystet præstekrave og plettet rørvagtel forventes de primære trusler enten at være manglende ynglelokaliteter grundet tilgroning, forstyrrelse eller prædation. Der vurderes ikke umiddelbart at være trusler for rørhøg inden for det udpegede område ved Nissum Fjord.

En forbedring af forholdene for de internationalt beskyttede arter, vil også betyde en forbedring af forholdene for en række truede danske ynglefugle som vibe, rødben og stor kobbersnepe.

De væsentligste trusler mod flod- og havlampretten vurderes generelt at være tilknyttet opholdet i ferskvand, hvor etablering af fysiske spærringer, såsom opstemninger kan forhindre fiskene i at nå egnede gydesteder. Eksempelvis forventes havlampretten at gyde i Tvis Å og Nissum Fjord benyttes derfor som migrationsrute for havlampretternes gydevan- dring. Flodlampretten forekomst i Nissum Fjord er ukendt. I forbindelse med undersøgel-

sesprogrammet over Skjern Å Naturprojektet var et af de vigtigste resultater fra 2000 undersøgelsen, at hav- og flodlampretlarverne udviste udpræget substratpræference for slam aflejret i kantvegetationen (typisk siv) og finkornet sand/ slam aflejret i grødedøer¹⁷. Kendskabet til hav- og flodlamprettens specifikke krav er dog mangelfuldt, og truslerne mod hav- og flodlampretter i Nissum Fjord lader sig derfor ikke nærmere vurdere.

I modsætning til hav- og flodlampret lever bæklampret hele sit liv i vandløbene. Bæklampretten er fundet almindelig udbredt i tilløbene til Nissum Fjord, arten vurderes ikke at være truet i Nissum Fjord udpegningen.

De væsentligste trusler mod stavsilden vurderes generelt at være: fiskeri, eutrofiering i vandløb og fjorde, udledning af surt vand og okker fra drænede arealer samt dårlige fysiske forhold i vandløbene. Kendskabet til stavsildens specifikke krav er dog mangelfuldt, og truslerne mod stavsilden i Nissum Fjord kan derfor ikke vurderes nærmere.

Nissum Fjord er primært et gennemgangsvand for laksens vandring til og fra gydepladserne i ferskvand og ud i havet. Den største trussel mod laksens overlevelse i Nissum Fjord vurderes at være fiskeri.

På baggrund af odderens positive fremgang i Jylland i løbet af 1990'erne, og forekomsten mange steder i Nissum Fjordområdet vurderes der ikke umiddelbart at være trusler mod den inden for Nissum Fjord udpegningen. Det er dog vigtigt, at der forsat findes yngle- og fourageringsmuligheder inden for området.

Vandranke, den sidste art som udgør udpegningsgrundlaget, antages generelt at være en konkurrencesvag art, der kun vokser, hvor der i miljøet er lave næringsstofkoncentrationer, svag strøm og gode lysforhold. Den store forekomst af vandranke i afvandningskanalen syd for Felsted Kog hænger givetvis sammen med en relativt hårdhændet vedligeholdelse med 2 årlige grødeskæringer. Herved får vandranken forbedrede lysforhold. Det formodes ikke at vandranke ynder at blive grødebeskåret. Bestanden i afvandningskanalen vurderes at være stabil og synes ikke umiddelbart truet.

Herbicider

En del af regionplanens målsætning for Nissum Fjord er udbredt vegetation med en dybdegrænse større end 2 m. Der forventes, at denne vegetation primært vil bestå af ålegræs, der er den mest almindelige blomsterplante i vore kystnære farvande. Ålegræsområder fungerer bl.a. som fourageringsområder for fugle og opvækstområder for fisk og smådyr. Udbredelsen af ålegræs ud fra kysten anvendes ofte som en indikator på miljøtilstanden i de kystnære områder. I efteråret 2007 igangsatte DMU og MCR et projekt, der havde til formål, at undersøge forekomsten af landbrugsherbicider i Nissum Fjord¹⁸. Vandprøverne blev taget i hhv. Mellem Fjord og Felsted Kog i Nissum Fjord. Undersøgelserne verificerede en række stoffer og nedbrydningsprodukter af stoffer, hvoraf 12 er herbicider og 8 er nedbrydningsprodukter af herbicider. Det er tidligere påvist, at ukrudtsmidler kan skade bl.a. plantetilvæksten på ålegræs ved lavere koncentrationer end de koncentrationer, hvor

¹⁷ DFU-rapport 134-04.

¹⁸ Arbejdsrapport fra DMU nr. 244, 2008. Forekomst af herbicider i Nissum Fjord

de enkelte stoffer har effekt¹⁹. Den anvendte målemetode er oprindeligt udviklet til ferskvand, men da Felsted Kog er relativ fersk (~4 ‰), kan det ikke afvises, at anvendelsen af herbicider i oplandet til Nissum Fjord har en negativ effekt på målsætningen i Nissum Fjord. Anvendelsen af herbicider i på landbrugsjord reguleres ikke i lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug, og behandles derfor ikke yderligere.

Næringsstoffer

I Felsted Kog er fosfor sandsynligvis den begrænsende faktor for algeproduktionen, men betydningen af nitratudvaskningen øges ud mod slusen, jf. Basisanalysen del II²⁰. Oplandsanalysens begrundelse for vigtigheden, af en reduktion af næringsstofftilførslerne til Felsted Kog i forhold til den resterende del af Nissum Fjord er, at Felsted Kog modtager ca. 70 % af næringsstofftilførslen via Storå-systemet, samt at en reduktion til Felsted Kog vil gavne hele Nissum Fjord sammenlignet med hvis reduktionerne blev foretaget i Flynderå's vandsystem, hvor reduktionen kun vil gavne Yder Fjord og Indfjorden.

Fosfor

Vandmiljøplan III indeholder en målsætning om en halvering af fosforoverskuddet fra landbruget i 2015 i forhold til overskuddet på 32.700 ton P i 2001/2002 på landsplan²¹. Landbruget bidrager med ca. 40 % af fosfortilførslen til Nissum Fjord²². Det fremgår af basisanalysen, at der ikke forventes en reduktion af fosforafstrømningen til Nissum Fjord, således at den samlede fosforbelastning i 2015 forventes at ligge på det nuværende niveau på 65 ton fosfor. I denne vurdering er ikke medtaget omlægningen af dyreenhedsberegningen, der vil medvirke til en reduktion på minimum 10 % af den udbragte fosfor i oplandet til Nissum Fjord.

Fosfor kan tabes til overfladevande som opløst og partikulært bundet organisk eller uorganisk fosfor. Tabet af partikelbundet fosfor fra dyrkede oplande udgør i mange situationer mere end halvdelen af det totale fosfortab. Partikelbundet fosfor tilføres ferske vande via vind-, vand- og brinkerrosion og fra kunstigt drænede arealer. Tab af opløst fosfor fra landbrugsjord sker via overfladeafstrømning og udvaskning fra landbrugsjord til dræn og øvre grundvand. Fosfortab fra det dyrkede areal er også præget af meget stor rumlig variation, uanset hvilken tabsproces, der måtte være aktiv. Det er anslået, at omkring 10 % af det dyrkede areal resulterer i omkring 90 % af fosfortabet til overfladevande. Når jordens infiltrationskapacitet overskrides, begynder vandet at løbe af på jordoverfladen. Det strømmende vand kan rive jord med partikelbundet fosfor løs, som skylles med vandet, hvorefter det deponeres i lavninger, vandløbsbræmmer eller transporteres videre til grøfter, vandløb og søer. Erosion foregår som overfladeerosion, konvekse skrånninger med konkav tværsnitsprofil er mest udsatte for erosion, da den konkave tværsnitsprofil bevirker, at vandet fra et større område samles i en koncentreret strøm. Erosion kan derfor lokalt medføre meget store tilførsler af fosfor til vandmiljøet.

¹⁹ Nielsen, L.W. & Dahlløf, I. 2007: Direct and indirect effects of the herbicides Glyphosate, Bentazone and MCPA on eelgrass (*Zostera marina*). - Aquatic Toxicology 82(1): 47-54.

²⁰ Vandrammedirektivets basisanalyse del II

²¹ Vandmiljøplan III – aftale om vandmiljøplan III 2005-2015 mellem regeringen, Dansk Folkeparti og Kristendemokraterne

²² Miljøministeriet, vandområde, 1.4 Nissum Fjord

Yderligere er jordens fosforbindingskapacitet afgørende for om fosfor tabes til vandmiljøet fra dyrkede jorde, jorde med lav bindingskapacitet har således en øget risiko for tab af gødningsfosfor. Bindingskapaciteten varierer meget i Danmark, for jorde der ikke kan kategoriseres som værende lavbundsjord gælder at jordens bindingskapacitet for fosfor stiger i takt med stigende indhold af ler og jern- og aluminiumoxider, og jordens fosforbindingskapacitet varierer meget i Danmark. I mineraljorde findes hovedparten af jordens fosfor bundet i lerfraktionen eller på belægninger af jern- og aluminiumoxider på større partikler. På jorde med højt lerindhold kan der, især i forbindelse med kraftig nedbør, opløses fosfor og løsrives fosforrige partikler fra overjorden, som transporteres ned gennem sprækker og større porer til eventuelle drænrør dybere nede, og via disse blive transporteret ud til vandmiljøet. Der er en principiell sammenhæng mellem jordens fosforstatus og risikoen for fosfortab. Dette er vist ved flere enkeltstående undersøgelser, hvor fosforstatus, målt f.eks. ved fosfortallet, varierede, medens transportbetingelserne var ensartede²³. Der er imidlertid ikke lavet tilstrækkeligt med undersøgelser til at kvantificere denne sammenhæng under praktiske forhold.

For lavbundsjord (med eller uden okkerklasse) gælder at arealernes årstidsvariation i vandmætningsgraden har afgørende betydning for tab af fosfor. Lavbundsjord er udstrømningsområder for grundvand og mange lavbundsjord har derfor periodisk eller permanent meget højt grundvandsspejl. Ved vandmætning af jorden (anaerobe forhold) opløses jernet og fosfor frigives. Risikoen for reaktiv opløsning af jern betyder, at de jorde der har et højt indhold af jern og ikke er vandmættede (aerobe forhold) og dermed besidder en høj fosforbindingskapacitet, ved vandmætning (anaerobe forhold) får reduceret fosforbindingskapaciteten med højere risiko for fosforfrigivelse – og dermed en markant øget udvaskningsrisiko.

Dansk landbrugsrådgivning anbefaler, at der tilføres samme mængde fosfor, som afgrøden bortfører ved fosfortal >4 ²⁴. for lavbundsjord svarer dette niveau til at forholdet mellem bikarbonat-dithionite ekstarherbart jern og fosfor skal være større end 20.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at forsigtighedskriteriet medfører, at der skal foretages en individuel konkret vurdering af bedriftens jorde baseret på tabsrisiko og jordernes fosforbindingskapacitet.

Fosforoverskud

Oplandsanalysen indikerer at fosforoverskuddet har betydning for den samlede fosfortilførsel til Fjorden. *"Fosfor fra landbruget bidrager væsentligt til den samlede fosfortilførsel, og på de arealer der er defineret som fosfor-risikoarealer, vil det have gavnlig effekt på fosfortilførslen til fjorden at mindske fosforoverskuddet"*²⁵.

²³ Heckrath, G. et al., 1995. Phosphorus leaching from soils containing different P concentrations in the Broadbalk experiment. J. Environ. Qual. 24, 904-910. & Pote, D.H., et. Al., 1999. Relationship between phosphorus levels in three ultisols and phosphorus concentration in runoff. J. Environ. Qual. 28, 170-175.

²⁴ Knudsen, L., 1998. "Pas på fosfor". Landbrugets Rådgivningscenter, Århus, Danmark.

²⁵ Oplandsanalysen, Nissum Fjord og opland – analyse af miljøtilstand og næringsstoftransport.

Fosforoverskuddet var i perioden 2005-2008 i gennemsnit 11,5 kg P/ha i oplandet til Nissum Fjord, hvor fosforoverskuddet er mindst i området syd for Nissum Fjord samt nord for Holstebro by²⁶.

På bedriftsniveau er der ansøgt om udspredning af en fosformængde på 4.949 kg P, hvilket er mindre end det maksimalt tilladte i henhold til husdyrbrugslovens beskyttelsesniveau, jvf. godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Udbringning af 4.949 kg P betyder, at der på arealerne på bedriftsniveau udbringes fosfor svarende til et arealspecifikt overskud på 4,7 kg P/ha, jvf. skema 5, hvilket er marginalt mindre end det gennemsnitlige i det øvrige opland.

Skema 5. Oversigt over fosfortilførsel og fraførsel i ansøgt drift, samt beregning af fosforoverskud for det ansøgte projekt.

Er fosforoverskud på bedriftsniveau overholdt i forhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau	Ja
Fosfor tilførsel i ansøgt drift	4.949 kg P/år
P tilført pr. ha/år i ansøgt drift	29,4 kg P/ha/år
P-fracførsel med sædskifte (arealvægtet gennemsnit)	24,7 kg P/ha/år
P-overskud/ha/år for ansøgt projekt	4,7 kg P/ha/år

Jordbundstyper, drænforhold og fosforklasse

Husdyrbrugets udspretningsarealer er primært JB1 og beliggende i oplandet til Nissum Fjord som er klassificeret som Natura 2000-område, der er overbelastet med fosfor. Markerne; 12-0, og 49-0 (JB1)) er drænet og delvist beliggende i udpegede lavbundsarealer udenfor okkerklasse, jf. bilag 11, skal 3,52 ha derfor behandles som værende P-klasse 2.

Risikoarealer, terrænforhold og overfladevand

Nedenstående vurderinger er baseret på en generel risikovurdering mht. om der kan ske et lille eller et stort tab af fosfor til vandmiljøet. Der er i beskyttelsesniveauet fastsat forskellige beskyttelser af forskellige jordbundsforhold. Herudover er der lavet en vurdering af alle udspretningsarealer i relation til risikoen for overfladeafstrømning og brinkerrosion ved grøfter, vandløb og søer. Såfremt terrænhældninger ned mod overfladevande er skrånende (> 6 grader) eller stærkt skrånende (> 12 grader), er der stor risiko for overfladisk næringsstofafstrømning, og arealerne er typisk ikke egnede til udbringning af husdyrgødning med mindre dyrkningsforanstaltninger til afhjælpning heraf iværksættes. I vurderingen af overfladevande tages der ikke alene hensyn til den målsætning, det primære overfladevand har i det aktuelle område, men der tages også hensyn til slutrecipientens sårbarhed, herunder vandløbstrækninger, søer og kystområder m.v. Det vurderes om vilkår om f.eks. dyrkningsfrie zoner eller ændret markdrift, såsom køreretning er tilstrækkeligt til at minimere risikoen for f.eks. overfladeafstrømning. Alternativt kan der stilles krav om, at de pågældende ikke kan indgå i driften

Udbringningsarealerne er beliggende på relativt fladt terræn, og der er på husdyrbrugets udbringningsarealer i Holstebro Kommune ikke konstateret områder med hældninger over

²⁶ Beregning af P-overskud pr. ha. Pr. blok. Beregningerne er foretaget på baggrund af gødningsregnskabet, Beregningerne er foretaget ved at lade en bedrifts sædskifte roterer over bedriftens omdriftsareal. For ikke omdriftsafgrøder foretages en stedspecifik beregning af overskud, udarbejdet gennem CTtools af Holstebro Kommune. Gødningsregnskaberne fra 2006 er ikke medtaget grundet datafejl.

6 grader i umiddelbar nærhed af vandløb eller grøfter. Udbringningsarealerne vurderes derfor ikke at være særlige risikoarealer mht. overfladeafstrømning.

For at reducere risikoen for forureningen af vandmiljøet stilles der vilkår om, at udbringning af gødning mm. ikke må foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen eller dækket af sne. Herudover stilles der vilkår om, at der ikke må etableres afvandringsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lign. Holstebro Kommune har vurderet, at der ikke herforuden er behov for at stille skærpende vilkår til sikring mod overfladeafstrømning til vandmiljø.

Risikoarealer, afvandringsforhold, og fosforbindingskapacitet

Alle lavbundsområder, drænede arealer samt alle arealer beliggende op til eller i nærheden af søer eller vandløb vurderes som værende risikoarealer mht. udvaskning af fosfor såfremt der ikke er dokumenteret en væsentlig ledig fosforbindingskapacitet i de pågældende jorde. Ejendommens arealer er gennemgået.

Mark 8-1, 14-2, 41-0, 42-0, 42-1, 44-0 og 62-0 vurderes jf. bilag 9 at være potentielle risikoarealer i det mere eller mindre er lavbundsarealer og enten vandløbsnære eller sønære eller drænede og derfor forventes at afvande til Natura 2000 områder overbelastet med fosfor. Der foreligger ikke på godkendelsestidspunktet fosfortal for arealerne, hvorfor det ikke er muligt at vurdere risikopotentialt. Holstebro Kommune vurderer, at der i overensstemmelse med forsigtighedsprincippet skal indhentes dokumentation for ledig fosforbindingskapacitet for ovenstående arealer indenfor 2 år, og fosfortal skal udtages pr. 5 ha. Holstebro Kommune vurderer, at der for arealer uden ledig fosforbindingskapacitet skal stilles vilkår om fosforbalance med henblik på at reducere risikoen for øget udvaskning af fosfor til Natura 2000 områderne. Såfremt der ikke kan påvises ledig fosforbindingskapacitet (fosfortal > 4), skal der dokumenteres fosforbalance på mark 8-1, 14-2, 41-0, 42-0, 42-1, 44-0 og 62-0. Fosforbalance opgøres som forskellen mellem den tilførte mængde fosfor og den mængde fosfor, som fraføres med afgrøderne efter de gældende normer for anvendt sædskifte jf. retningsgivende normer for fosfor iht. Plantedirektoratets vejledning om Gødnings- og harmoniregler. Der stilles vilkår om, at fosfortal maksimalt må være fem år gamle, for ejede/forpagtede udbringningsarealer.

Det er Holstebro Kommunes vurdering at der skal udtages fosfortal pr. 5 ha For lavbunds-jorde på humus gælder at der er ledig fosforbindingskapacitet, når forholdet mellem bikarbonat-dithionite ekstarherbart jern og fosfor er større end 20 og for ikke lavbunds-jorde med humus hvor det gns. fosfortal for marken er mindre end 4.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at fosfor fra landbrugets arealer ved de stillede vilkår ikke i sig selv påvirker Natura 2000-området væsentligt negativt.

Nitrat

Vandmiljøplan III fastlægger, at der skal sikres en reduktion på 13 % af nitratudvaskningen fra landbruget i 2015 i forhold til udvaskningen i 2003 på landsplan. Basisanalysens del II vurderer, at nitrattilførslen til Nissum Fjord ved udgangen af 2015 vil være på 1.952 ton N,

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

hvilket svarer til en reduktion på ca. 18 % i forhold til niveauet i 2001²⁷. Landbruget bidrager med ca. 83 % af tilførslen af nitrat til Nissum Fjord²⁸. I perioden fra 2005-2008 var det beregnede gennemsnit af nitratoverskud per ha i oplandet til Nissum Fjord på 73 kg N²⁹.

Oplandsanalysen konkluderer, at ca. 50 % af det samlede opland til Nissum Fjord er højrisikoarealer for udvaskning af nitrat til vandmiljøet, hvilket de af staten fastsatte nitratklasser langt fra kan honorere, idet disse arealer udgør 32 % af oplandet. Modelberegninger i oplandsanalysen indikerer, at en fremtidig miljøtilstand, hvor vegetationen er udbredt i størstedelen af fjorden, vil kunne opnås med en reduktion af bl.a. nitrattilførslen på ca. 30 % i forhold til 2001, svarende til ca. 700 ton nitrat. Med vedtagelsen af Grøn Vækst, som erstatter og supplerer den vedtagne vandmiljøplan III, fastsættes nye reduktionskrav for bl.a. tilførsel af nitrat til vandområder, som i perioden 2010-2015 skal reduceres med 19.000 ton nitrat (ca. 1/3 ift. i dag). I oplandsanalysen vurderes det, at en fuldt implementeret vandmiljøplan III forventes, at medføre en samlet reduktion på mellem 15-20 % i forhold til 2001. For at opnå en reduktion på 30 % vurderes det i oplandsanalysen, at nitrattilførslen til fjorden skal reduceres yderligere med 250-350 ton N.

Husdyrbrugets udbringningsarealer er enten beliggende i område med et nitratreduktionspotentiale på 76-100 %, hvorfor arealer vurderes som nitratklasse 0 eller beliggende i område med nitratreduktionspotentiale 0-50 %. Hvorfor arealerne kan skal drives med et nedsat harmonitryk.

Husdyrtrykket i oplandet til Nissum Fjord

Strukturudviklingen i husdyrproduktionen går på landsplan mod færre men større husdyrbrug. Det fremgår af basisanalysen, at antallet af dyreenheder i oplandet til Nissum Fjord er ca. 1,3 DE/ha³⁰, fordelt på 55 % kvæg, 35 % svin og 10 % andre husdyr³¹, hvilket ligger over landsgennemsnittet.

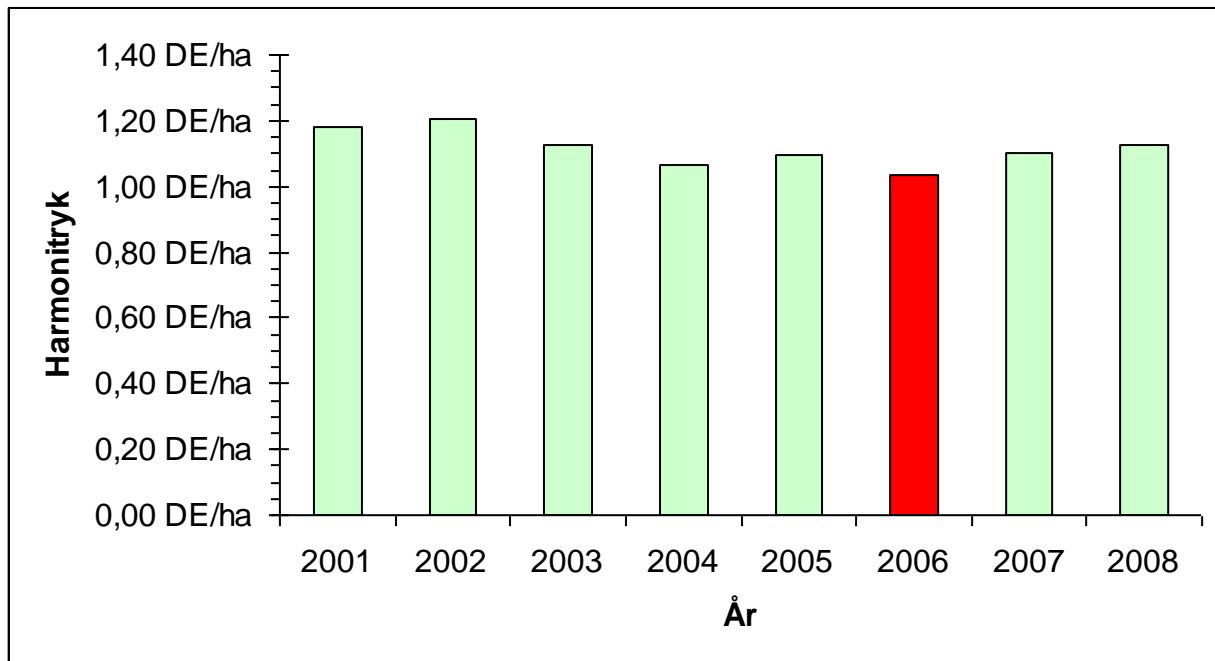
²⁷ Heri medregnet mindre korrektioner for tilførsler fra punktkilder. Ovenstående vurdering af N-reduktionen i 2015 er baseret på grove estimater og vurderes at være optimistisk, idet modelberegninger af N-belastning til Ringkøbing Fjord (Oplandsmodel for N-belastning af Ringkøbing Fjord, DHI-rapport juni 2004) har indikeret at flere tiltag i et opland vil have tendens til at "overlappe" hinanden, hvilket med andre ord medfører, at effekten af alle tiltagene ikke slår fuldt igennem.

²⁸ Miljøministeriet, vandområde, 1.4 Nissum Fjord.

²⁹ Beregning af N-overskud pr. ha. pr. blok. Beregningerne er foretaget på baggrund af gødningsregnskabet, Beregningerne er foretaget ved at lade en bedrifts sædskifte roterer over bedriftens omdriftsareal. For ikke omdriftsafgrøder foretages en stedspecifik beregning af overskud, udarbejdet gennem CTtools af Holstebro Kommune. Gødningsregnskaberne fra 2006 er ikke medtaget grundet datafejl.

³⁰ Miljøministeriet, vandområde, 1.4 Nissum Fjord.

³¹ Analyse af jordbrugserhvervene 2009.

Figur 2 DE/ha i oplandet til Nissum Fjord i årene 2001-2008³²

Udviklingen i DE/ha fremgår af figur 2 for den del af oplandet. Antallet af DE/ha er i perioden fra 2001 frem til 2008 reduceret med 0,06 DE/ha, det kan derfor konkluderes at der overordnet for Nissum Fjord ikke sker nettoudvidelser af husdyrproduktionen. Det betyder generelt, at en etablering/udvidelse i oplandet til Nissum Fjord i væsentligt omfang vil blive modregnet ved, at der sker en nedlæggelse.

I oplandet til Nissum Fjord i Holstebro Kommune ses det mindste husdyrtryk i den vestlige del af oplandet omkring Ulfborg, hvor ca. 38 % af bedrifterne har et husdyrtryk på < 1 DE/ha, mens den nordlige del af oplandet, omkring Vemb, har den største andel (ca. 34 %) af husdyrbrug med et husdyrtryk på > 1,4 DE/ha. I perioden 2001-2008 har der i gennemsnit været et DE/ha på 1,13 generelt for hele oplandet. Den vestlige del af Holstebro Kommune domineres af kvægbrug, mens pelsdyr er vurderet til at udgøre ca. 6 %.

De nye omregningsfaktorer for dyreenheder jf. den nye husdyrgødningsbekendtgørelse³³, reducerer antallet af kvæg/DE og mink/DE. For kvæg og mink skal der anvendes hhv. 15-20 % og ca. 45 % mere areal. På landsplan forventes det, at medføre et øget arealkrav på ca. 4 %, samt en reduktion i det samlede fosforoverskud på ca. 10 % jf. høringsbrev af 19.05.09³⁴. Holstebro kommune vurderer, at oplandet omkring Nissum Fjord som minimum har samme reduktion som i resten af landet.

HOLSTEBRO KOMMUNES VURDERING AF PÅVIRKNINGEN AF NISSUM FJORD

³² Beregningerne er foretaget på baggrund af gødningsregnskabet, udarbejdet gennem CTtools af Holstebro Kommune 2006 er markeret med rød idet der er fejl i datamaterialet med regnes 2006 ikke efterfølgene.

³³ Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v af 10.07.09.

³⁴ Høringsbrev, Høring over udkast til ændring af husdyrgødningsbekendtgørelsen.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Oplandsanalysen vurderede, på baggrund af modelberegninger, at det ikke var realistisk at sikre en målopfyldelse med den daværende administrationspraksis i Ringkjøbing Amt.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at regionplanens målsætning om 2 m sigtedybde i forbindelse med udarbejdelsen af Natura 2000-planerne bør revurderes således, at der opstilles en mere realiserbar målsætning. Det vurderes nødvendigt for at sikre en forbedret miljøtilstand og på sigt sikre opfyldelse af målsætningen for Nissum Fjord, at der satses på en flerstrengt proces der arbejder for, at der samlet sker en tilstrækkelig reduktion af næringsstofftilførslen.

Husdyrbrugets individuelle betydning

Udspretningsarealerne i nærværende godkendelse afvander via Storå-systemet til Felsted Kog. Udspretningsarealerne udgør 168,35 ha, hvilket svarer til 0,2 promille af det samlede landbrugsareal i oplandet Nissum Fjord.

Nitratudvaskningen fra den udbragte husdyrgødning bidrager med $< 0,2$ promille³⁵ af den samlede husdyrgødningsbetingede nitratudvaskning til Nissum Fjord. Det fremgår af Kammeradvokatens notat³⁶ til miljøministeriet om Miljøklagenævnets praksis, at et husdyrbrug der maksimalt udgør 0,5 promille af den samlede udvaskning fra samtlige arealer i oplandet, ikke alene på den baggrund, kan siges, i sig selv kan påvirke Natura 2000-området væsentligt. Nitratudvaskningen fra husdyrbrugets udbringningsarealer vurderes på den baggrund ikke at kunne påvirke Natura 2000 vandområdet væsentligt negativt.

Udvidelsens kumulative effekt

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at strukturudviklingen i landbruget i oplandet til Nissum Fjord, implementeringen af de nye omregningsfaktorer ved beregning af dyreenheder, VMP III, Grøn Vækst samt kommunens individuelle vurdering af husdyrgodkendelser i oplandet til Nissum Fjord samlet virker for en forbedret miljøtilstand for udpegningsgrundlaget. Holstebro Kommune vurderer at miljøgodkendelsen med de opstillede vilkår er tilstrækkeligt til at fremme miljøtilstanden for Nissum Fjord.

Samlet vurderer Holstebro Kommune, at husdyrbrugets samlede drift med de stillede vilkår ikke vil påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området Nissum Fjord væsentligt negativt.

GRUNDLAGET FOR VURDERINGEN

Holstebro Kommune har foretaget vurderingen på baggrund af bl.a. kommunens oplysninger om områdets natur og miljøforhold, områdets sårbarhed over for påvirkninger fra land-

---

³⁵ Første del af udregningen er foretaget i Farm N, her udregnes forskellen i nitratudvaskningen fra henholdsvis brugen af husdyrgødning i ansøgt drift og maksimal drift ved udelukkende at anvende kunstgødning på de af husdyrbrugets udspretningsarealer, forskellen divideres med brugen af husdyrgødning i ansøgt drift. Udspretningsarealernes "merudvaskning" af nitrat sættes herefter i forhold til hele oplandet til Nissum Fjord. Derved fremkommer udbringningsarealernes andel af det samlede nitratudvaskning fra samtlige landbrugsarealer i oplandet til Nissum Fjord.

³⁶ Udkast til "Bilag til notat om Miljøklagenævnets praksis i sager om miljøgodkendelser af husdyrbrug" af 28.05.09

bruget, målsætninger og retningslinier fra Regionplan 2005, CTtools, basisanalyse for N 65 samt data fra Danmarks Miljøportal.

Holstebro Kommune er i gang med, at udarbejde og operationalisere oplysninger, som kan tilvejebringe de oplysninger, der skal anvendes i fremtidige vurderinger af husdyrbrugenes betydning i forhold til de kumulative effekter (på husdyrbrugsniveau) i oplandet til Nissum Fjord. Holstebro Kommune er opmærksom på, at nærværende vurdering af husdyrbrugets eget bidrag og andel til de kumulative effekter på natur om miljø, er baseret på dels data-materiale, hvor der kan forekomme tidsforskydninger og deraf følgende unøjagtigheder, dels foretaget på skøn på baggrund af de oplysninger kommunen har til rådighed.

Holstebro Kommune foretager løbende evaluering af kommunens forudsætninger for udarbejdelsen af fremtidige forhåndsvurdering af natur og miljøeffekten af miljøgodkendelser af landbrug, således at afgørende og nyeste tilgængelige viden inddrages i vurderingerne.

Holstebro Kommunes samlede vurdering af husdyrbruget

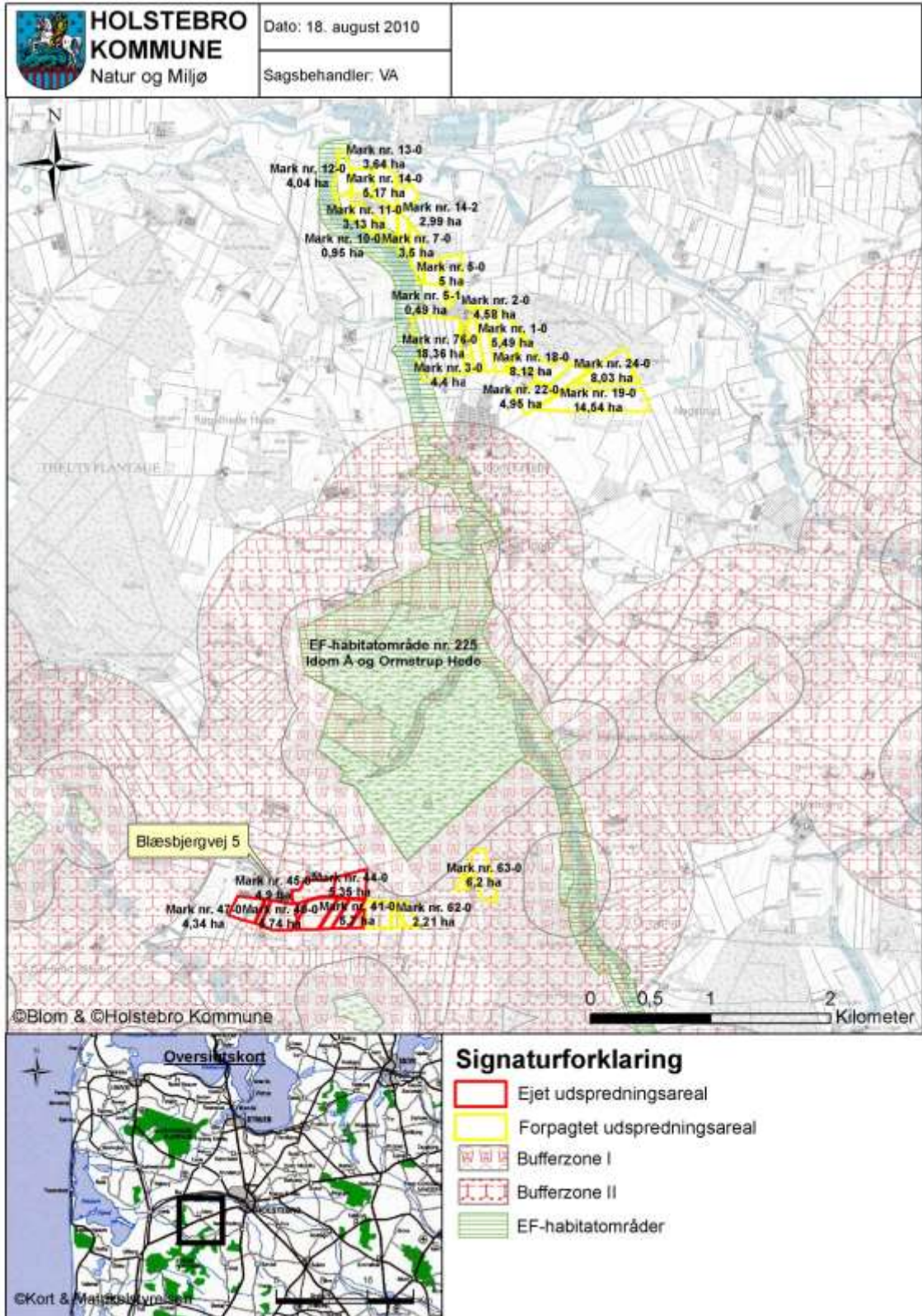
Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påføre omgivelserne forurening, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet.

Husdyrbrugets forenelighed med naturområdets sårbarhed og kvalitet er desuden vurderet og sammenfattende vurderes det, at områdernes integritet ikke ødelægges af virksomhedens drift.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at husdyrbruget kan drives uden væsentlige gener for omgivelserne og risiko for forurening, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

Bilag

Bilag 1 – Husdyrbrugets placering

TEKNIK- OG MILJØ

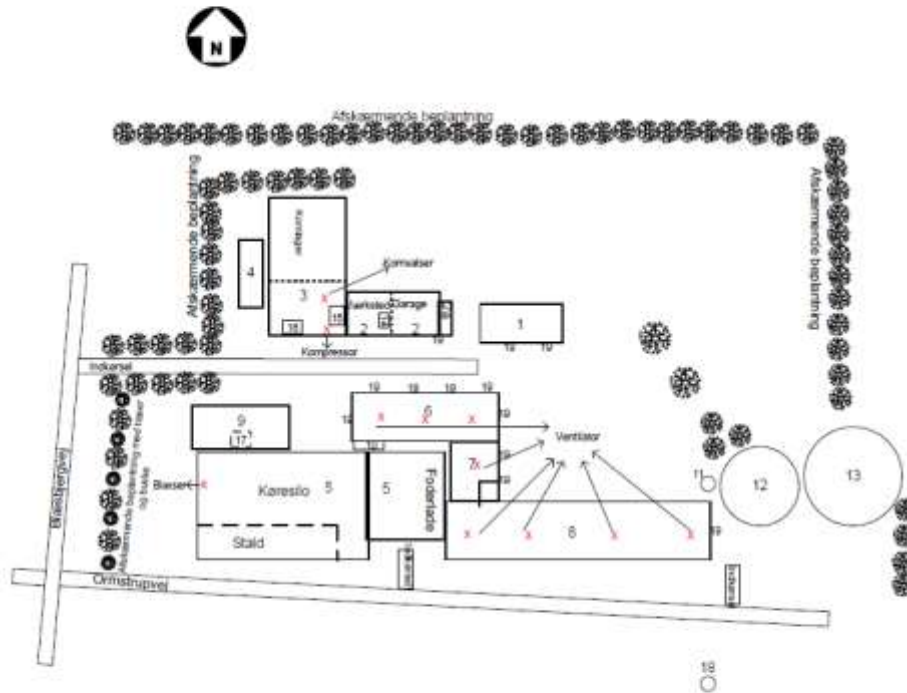
Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 2 – Husdyrbrugets indretning

Birgit Andersen
Bløsbjergvej 5
7500 Holstebro
Mål 1:1000

Situationsplan

- 1 Stuehus
- 2 Garage/værksted
- 2a Carport
- 3 Maskinhus/kornlager
- 4 Tidl. Hestetst./depot
- 5 Karesilo/stald/foderlade
- 6 Ungdyrstald
- 7 Gl. svinestald
- 8 Stald
- 9 Ensilageplads/vaskeplads
- 10 Fortank
- 11 Fortank
- 12 Gyllebeholder 1
- 13 Gyllebeholder 2
- 14 Olieoplag
- 15 Kemirum
- 16 Dieseltank
- 17 Plads døde dyr
- 18 Markvandsboring
- 19 Udendørsbelysning
- X Støjkilde

	Adresse		Bløsbjergvej 5 7500 Holstebro	
	Matrik.nr.	Sørum Højt 249		
Tegning af				
Situationsplan				
Date: 21-04-2012	Form:	Målestok:	Tegnet af:	
	A4	1:1000	JD	
Revideret:	Birgit Andersen situationsplan vst			Side:

TEKNIK- OG MILJØ

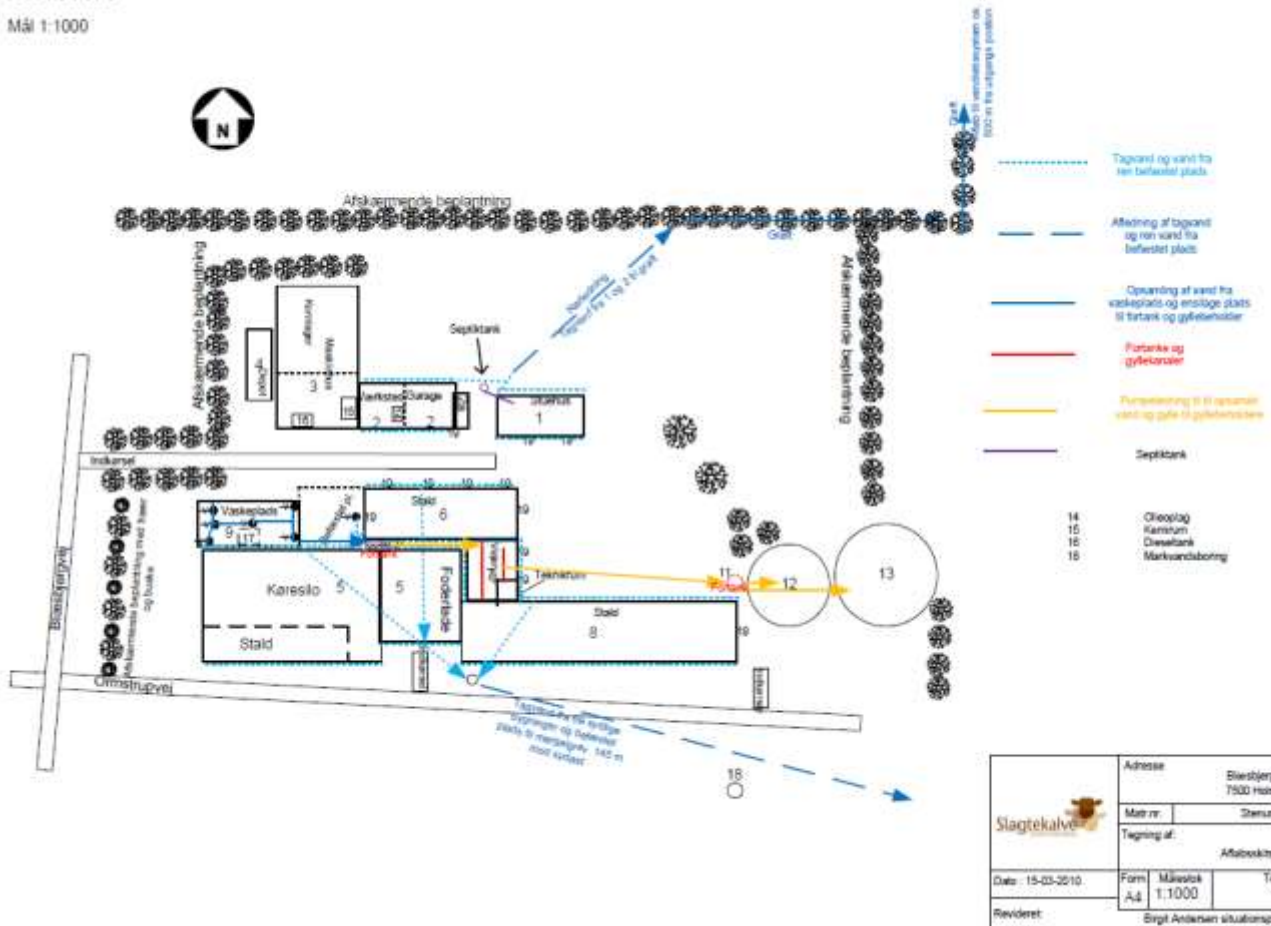
Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag 3 – Husdyrbrugets afløbsskitse

Birgit Andersen
Blæsbjergvej 5
7500 Holstebro
Mål 1:1000

Afløbsskitse

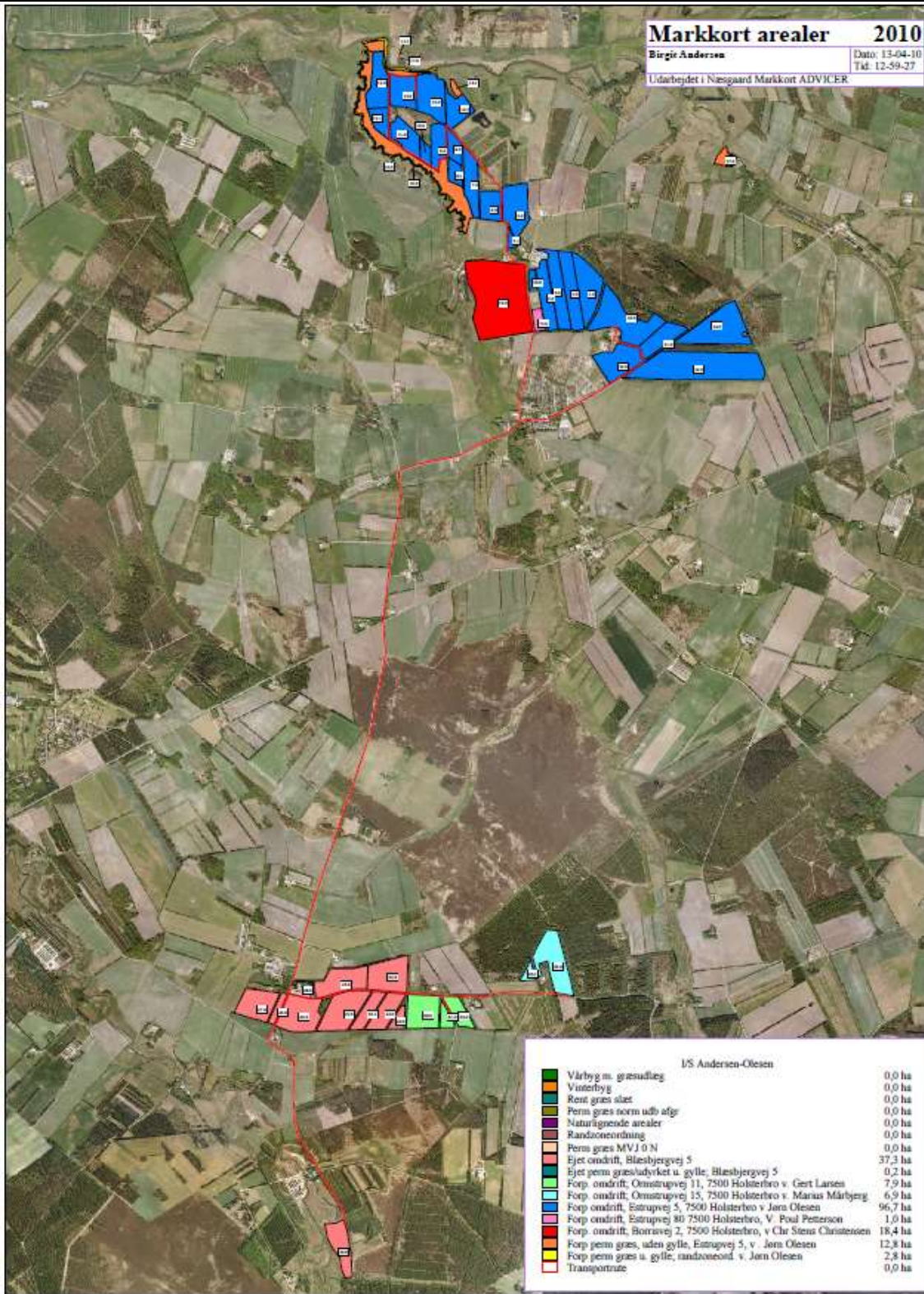
TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag 4 – Transportruter

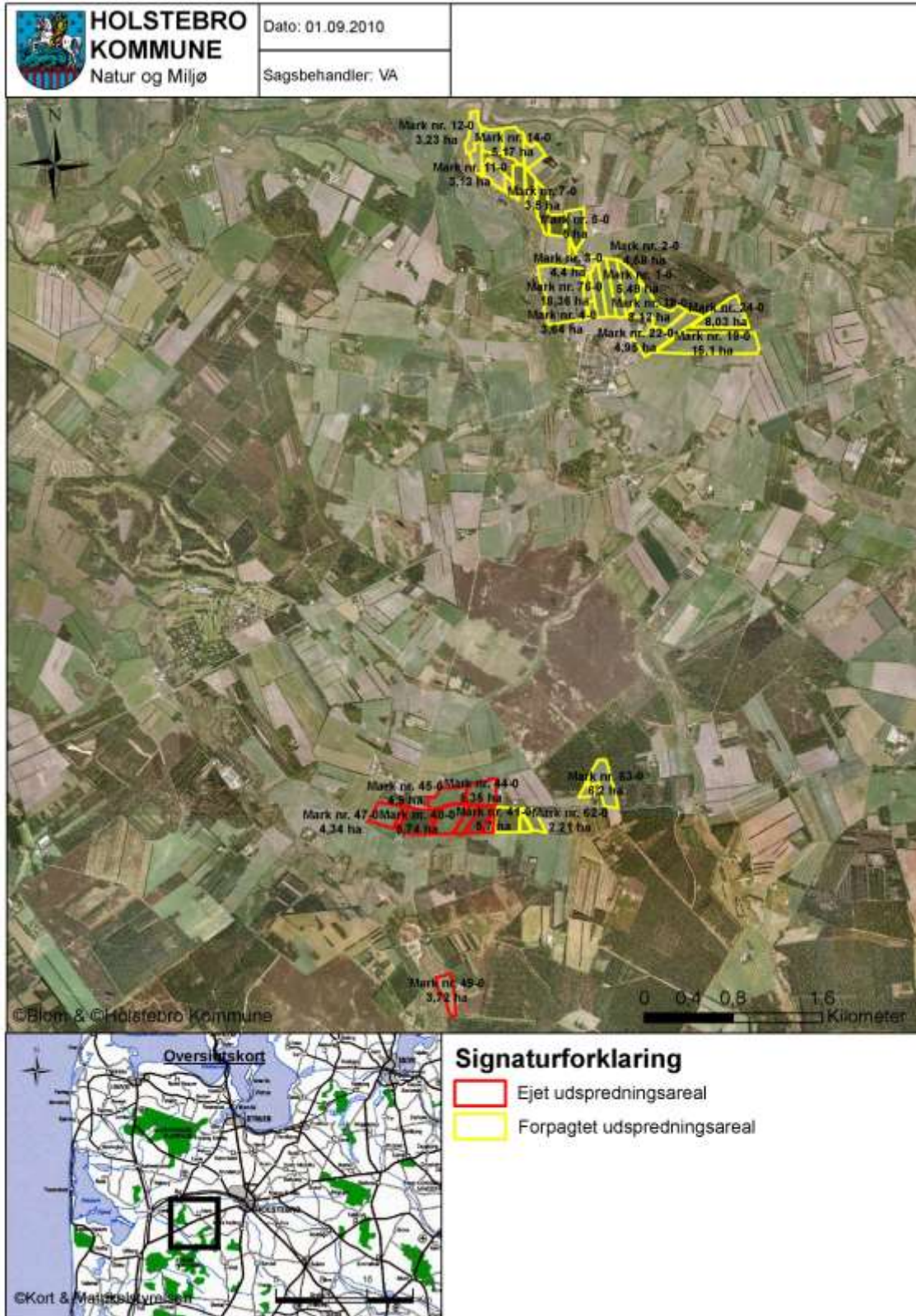

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 5 – Udspretningsarealer

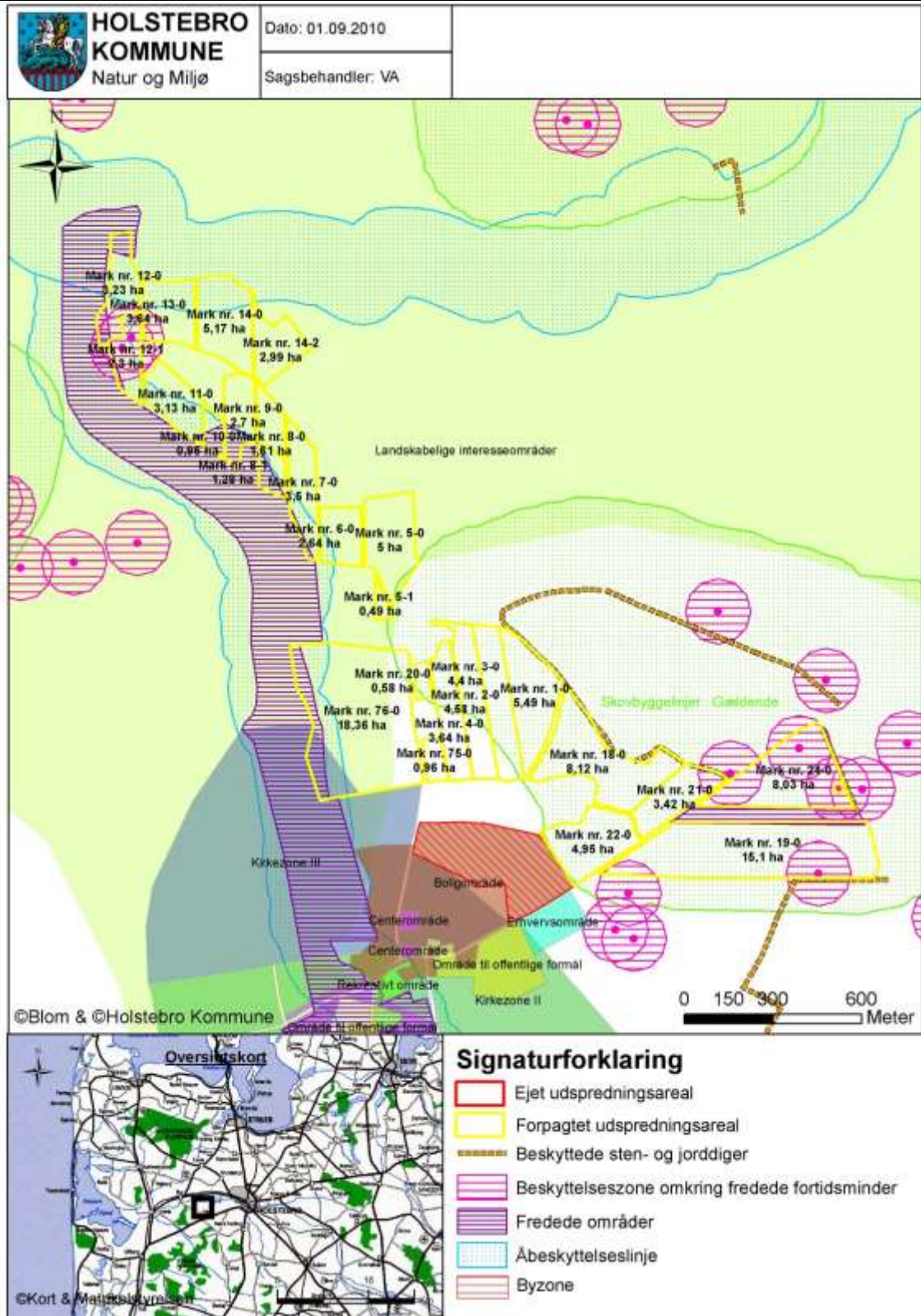

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

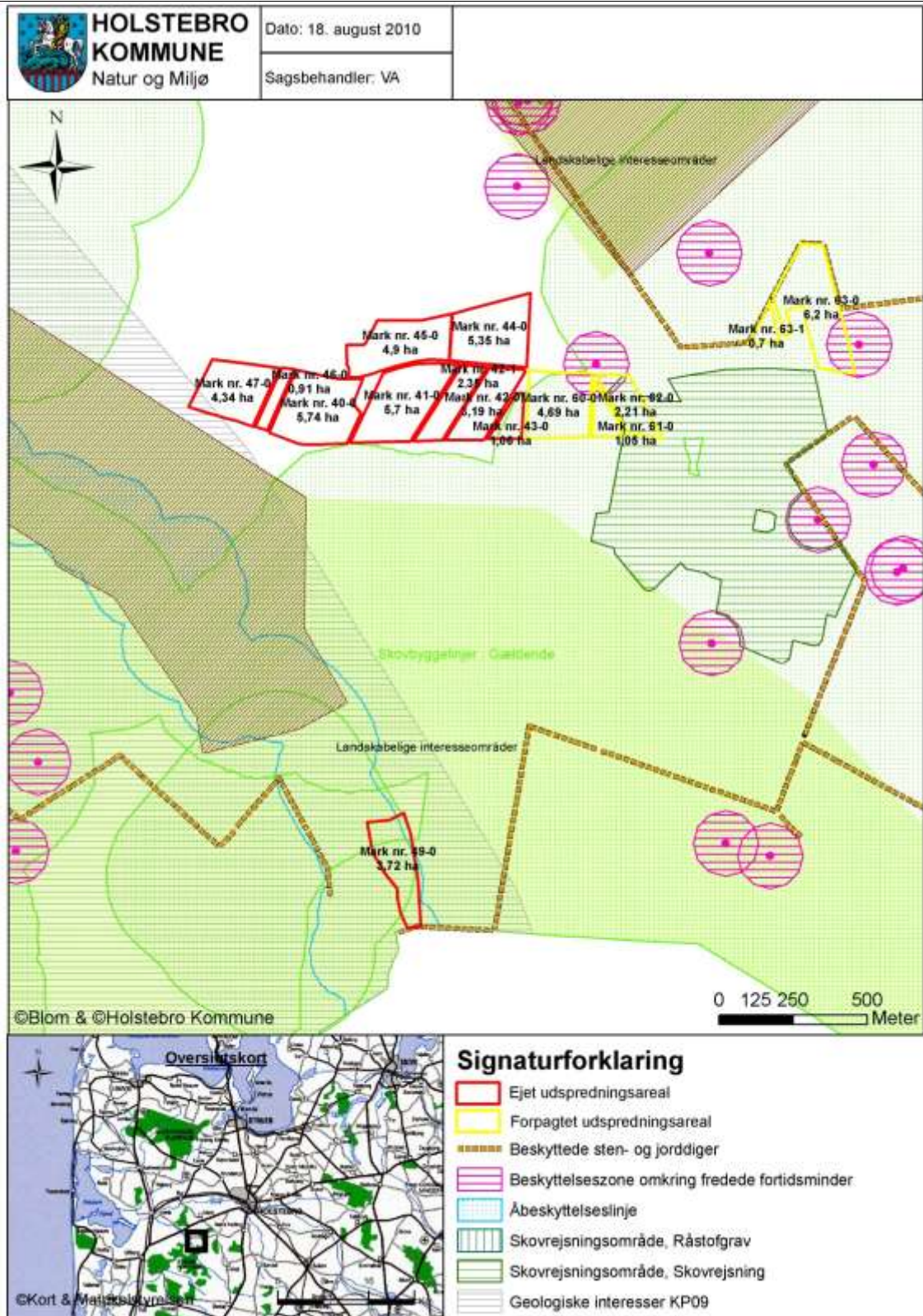
Bilag 6 – Plan- og landskabsinteresser - del 1/2

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Bilag 6 – Plan- og landskabsinteresser - del 2/2

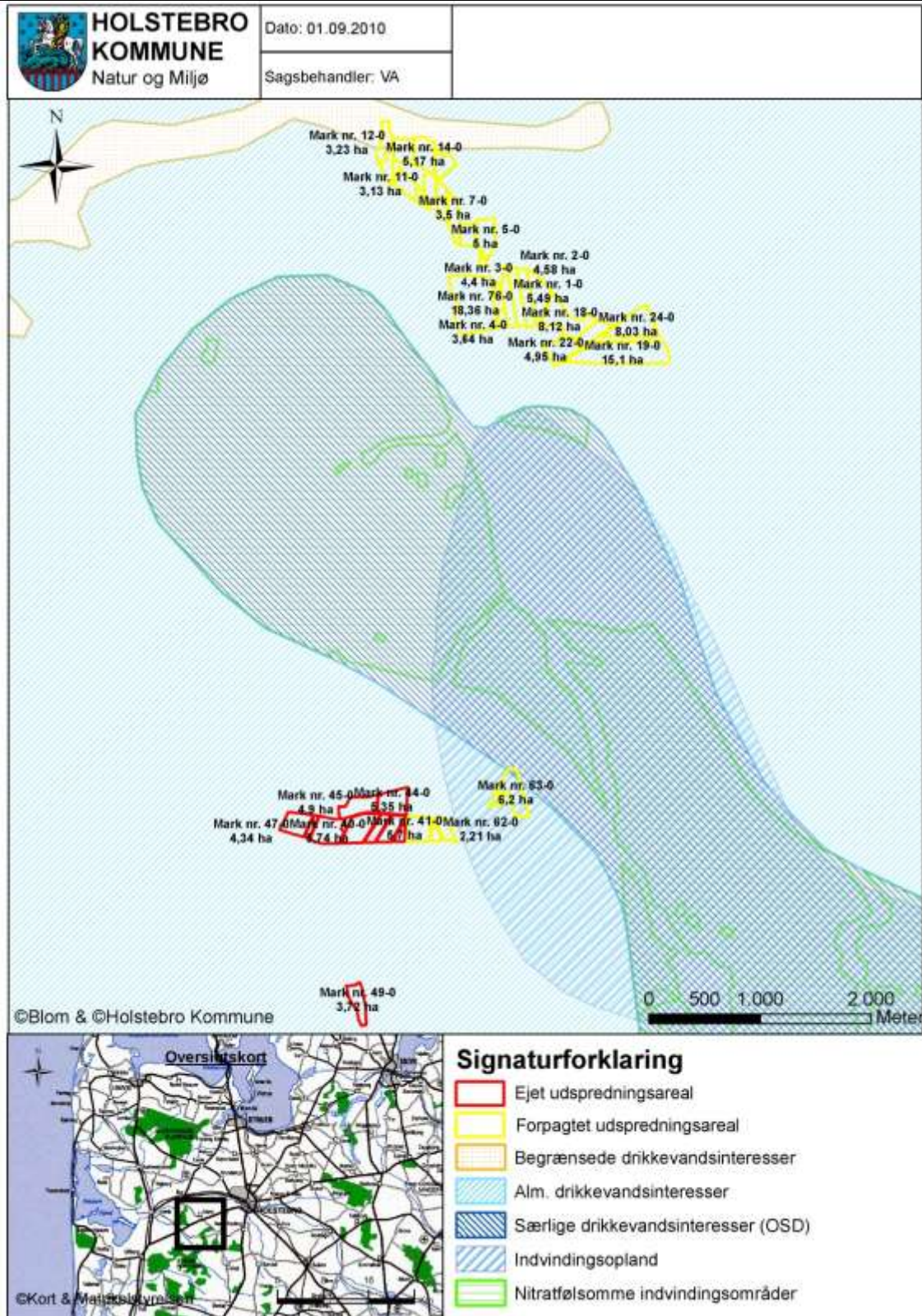

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 7 – Grundvandsinteresser

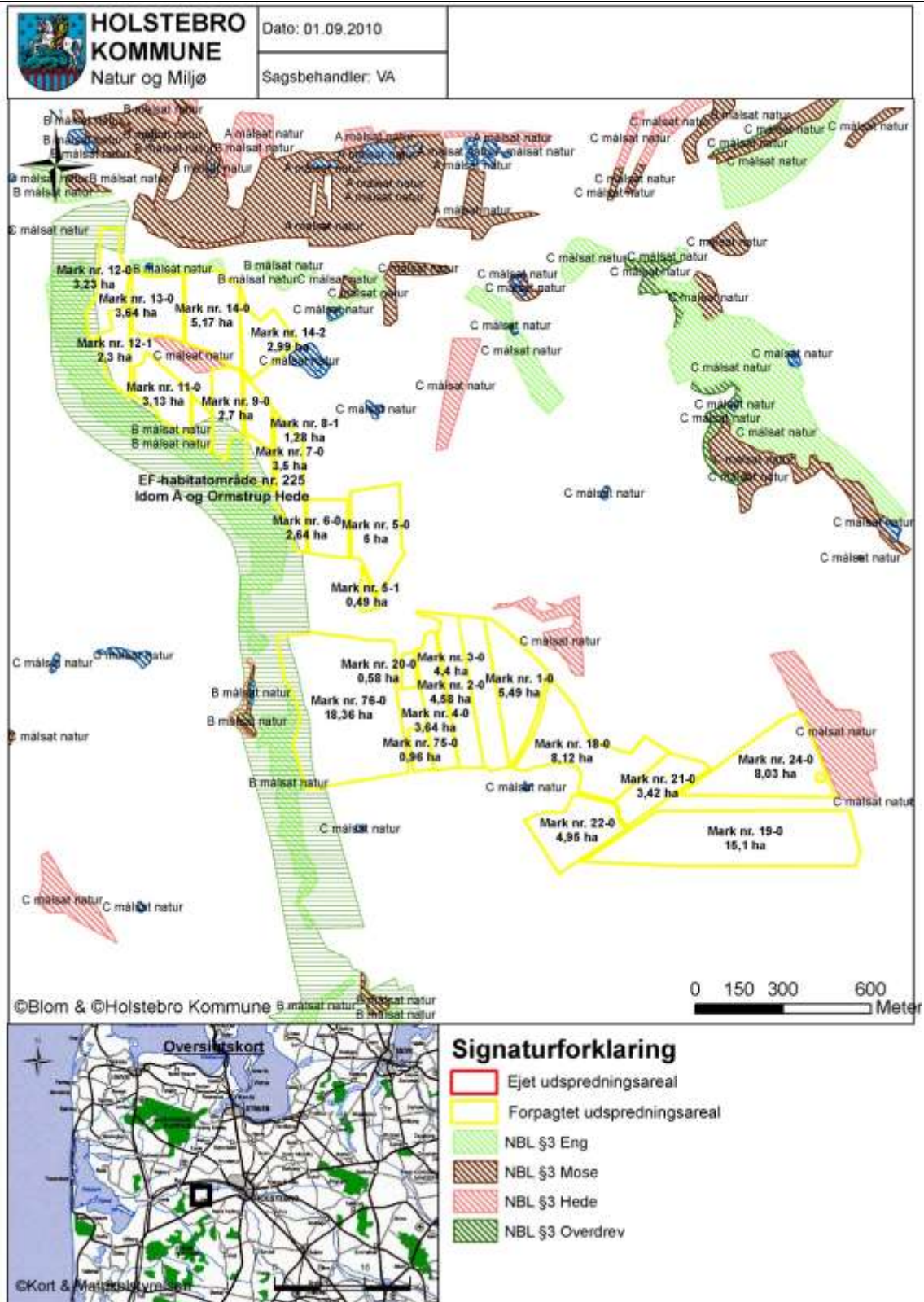

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 8 – Natura 2000-områder og §§ 3 og 7 beskyttet natur - del 1/2

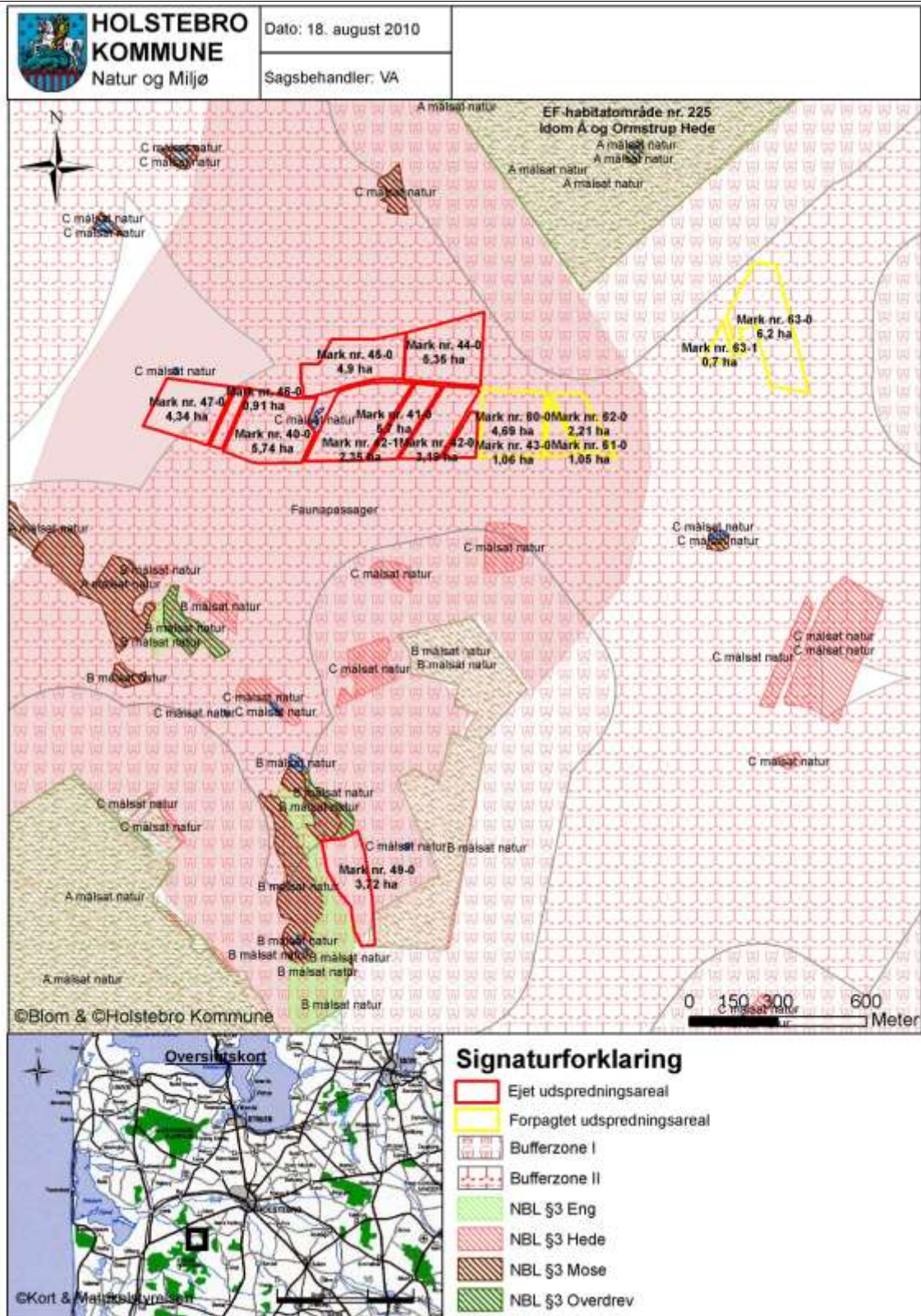

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 8 – Natura 2000-områder og §§ 3 og 7 beskyttet natur - del 2/2

TEKNIK- OG MILJØ

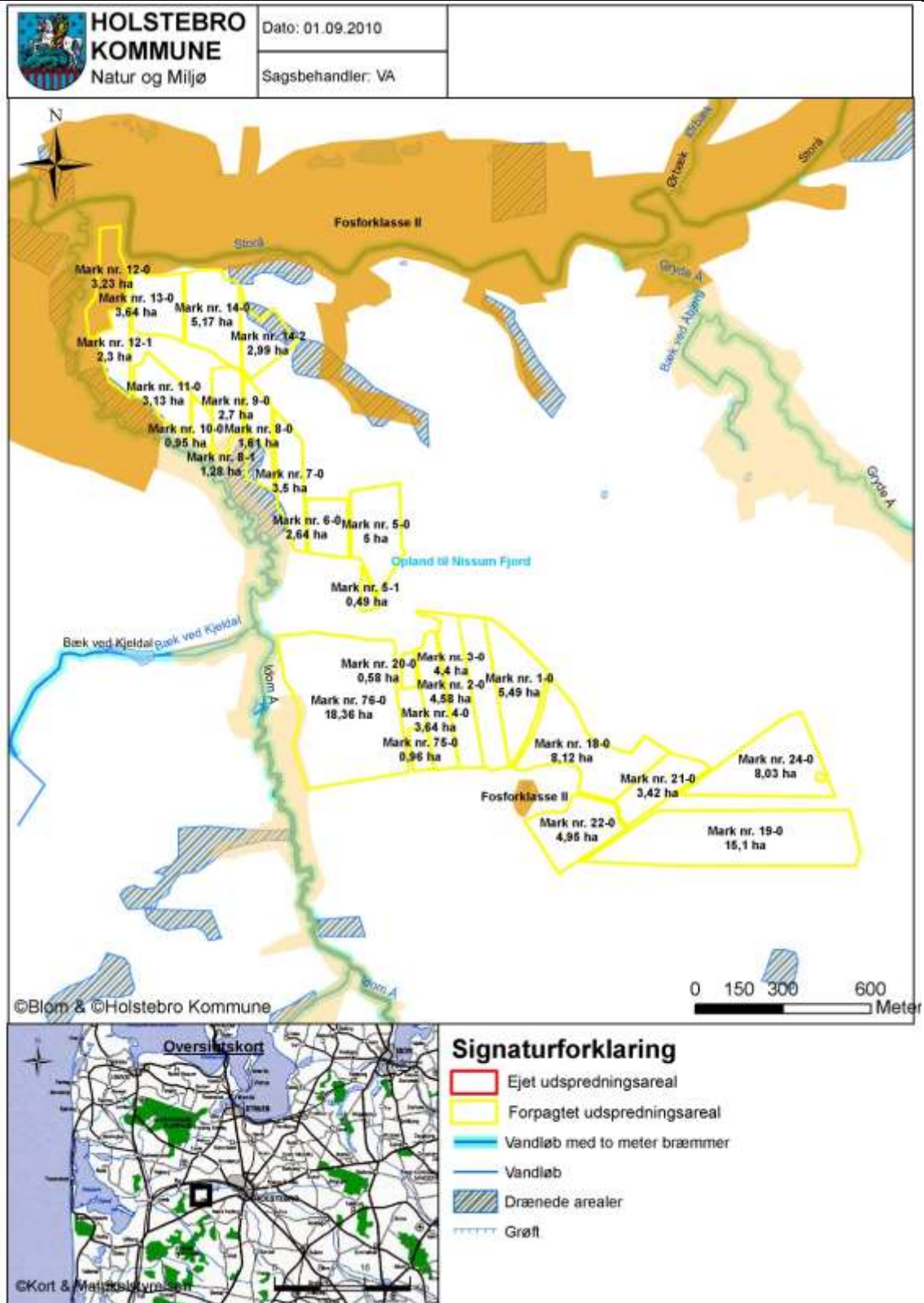
Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802

Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk

CVR: 29189927

Bilag 9 – Jordbundstyper, afvandingsforhold og fosforklasser – del 1/2

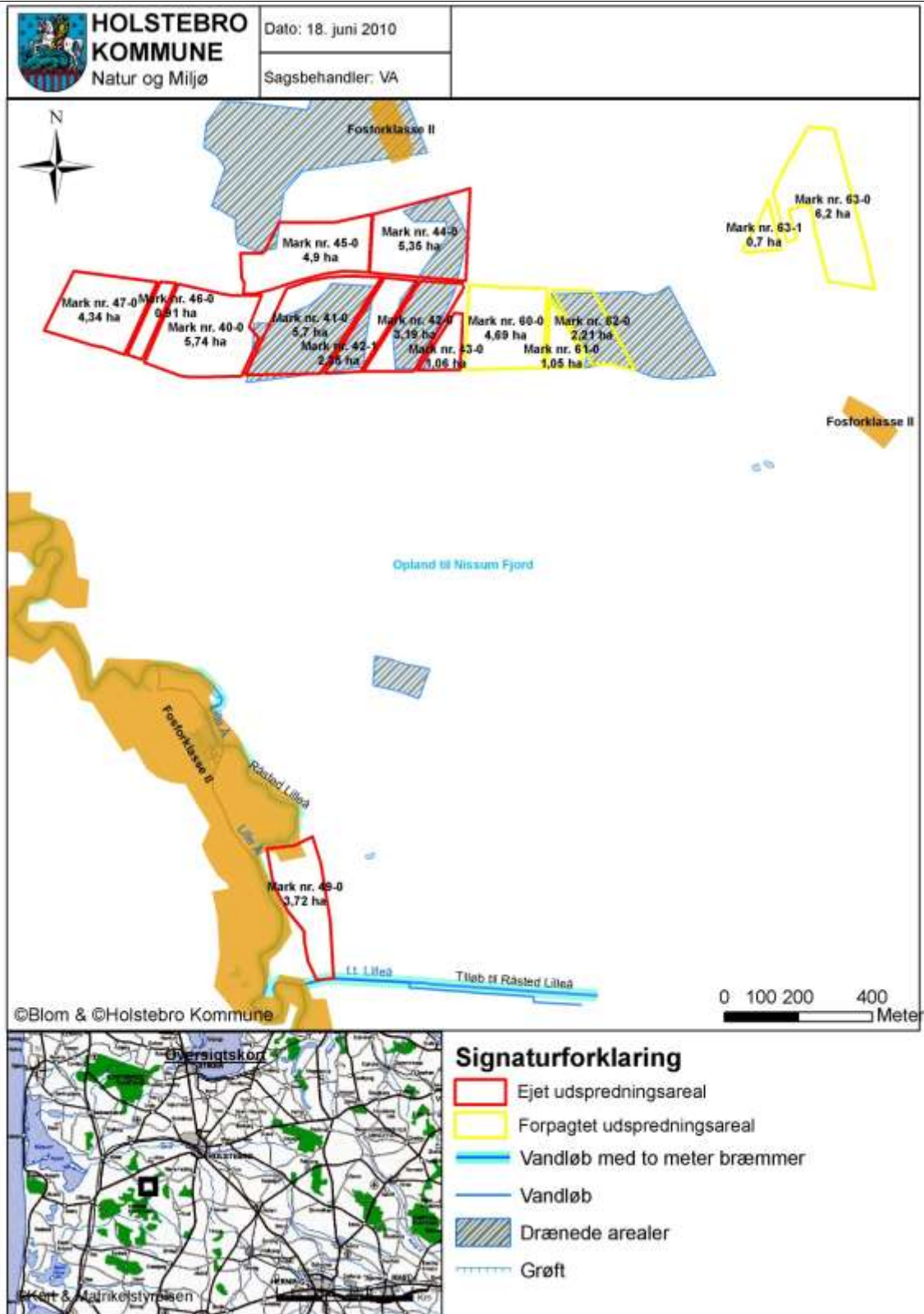
TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 9 – Jordbundstyper, afvandingsforhold og fosforklasser – del 2/2

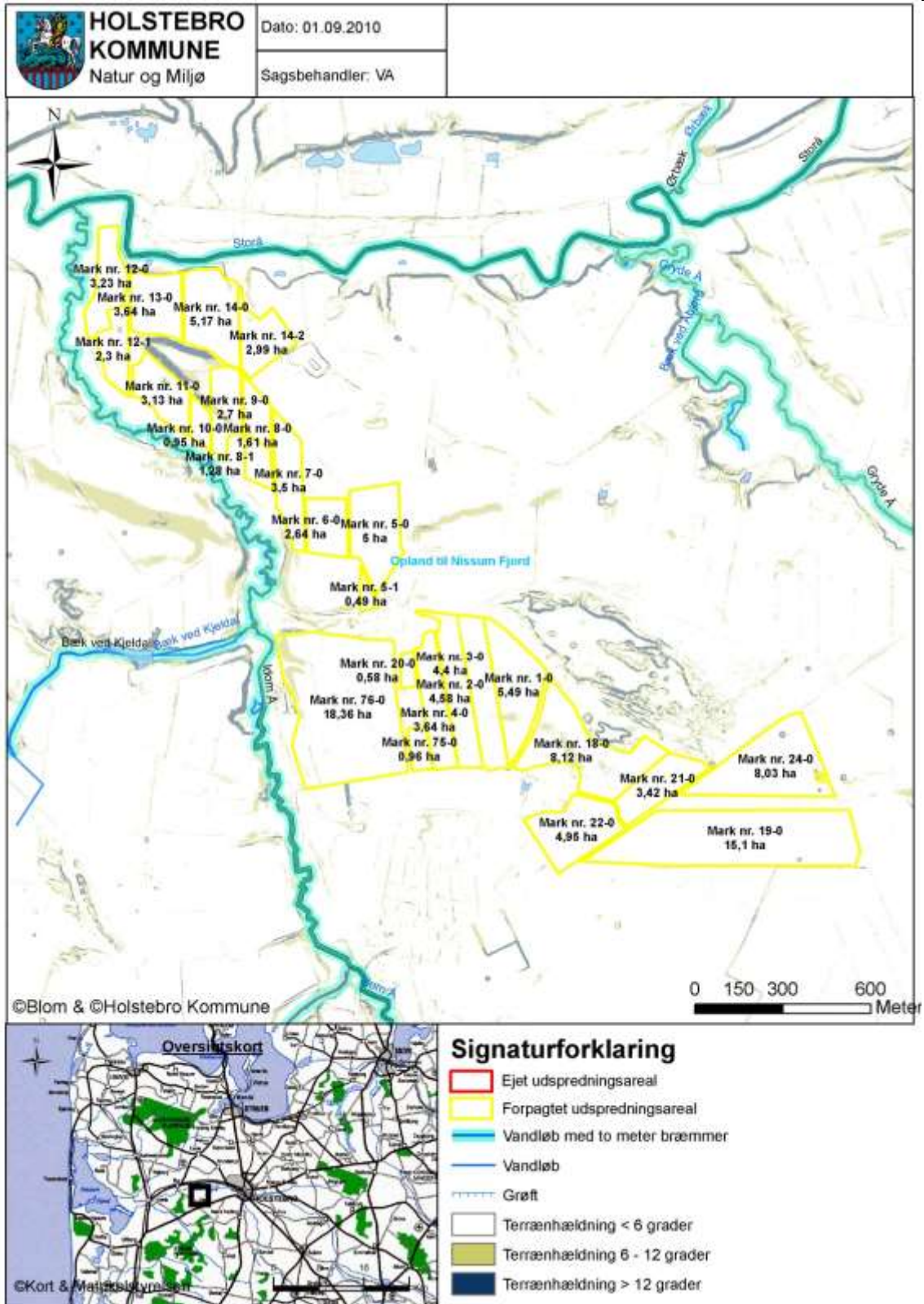

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 10 – Risikoarealer

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 11 – Driftsjournal - del 1/2

Nedenstående driftsjournal skal føres løbende i henhold til godkendelsens vilkår. Datoer, handlinger m.v. skal fremgå. De angivne skemaer og oplysninger kan erstattes af bilag, hvis disse indeholder tilsvarende oplysninger, som er opstillet på en overskuelig måde.

PRODUKTIONSKONTROL PR. PLANÅR					
Egenkontrol 01/08-31/07 _____					
Dyreart	Maksimalt antal DE	antal dyr	DE pr. dyr	DE	± DE
Kalve					
I alt					

*Kan erstattes af udskrift fra Dansk Kvæg, hvor dyrearter og alders- eller vægtintervaller er anvendt

Husk at gemme bilag til dokumentation af ovenstående.

ENSILAGE / KOMPOST I MARKSTAKKE	
1. Find kortbilag og tegn markstakkenes placering ind	
2. Skriv dato ud for den indtegnede markstak.	
3. Kontroller at der ikke har ligget markstakke på samme placering inden for de sidste 5 år.	
4. Noter ny dato på kortet, når stakken er brugt og fjernet fra marken (maksimalt 24 mdr.).	
Husk at kontrollere at afstandskrav er overholdt for hver enkelt markstak:	
Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter
Naboskel	30 meter
Enkelt vandindvindingsanlæg	25 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer, offentlig vej og privat fællesvej	15 meter
Nabobeboelse uden landbrugspligt	150 meter

Husk at gemme kortbilag i 5 år.

INSPEKTION AF GYLLEBEHOLDERE							
Gyllebeholder nr.	Størrelse	Dato for eftersyn	Er der synlige revner	Er der synlige utætheder	Er evt. kabler intakte	Reparatør tilkaldt (dato)	Dato for reparation

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 11 – Driftsjournal - del 2/2

DRIKKEVANDSSYSTEM		
Handling	Dato for vedligeholdelse	Dato for kontrol
Kontrol eller vedligeholdelse		

Husk at gemme kopi af kontrolrapporter.

ENERGIGENNEMGANG AF EJENDOMMEN			
	Dato	Forslag	Tiltag
Gennemgang af ejendommen af en energifaglig person			

Skal gennemføres minimum hvert 5. år.

Husk at gemme kontrolrapporter i minimum 5 år.

EL, VAND, BRÆNDSTOF	1. kvartal			2. kvartal			3. kvartal			4. kvartal		
	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug
år:												
El [kWh]												
Vand [m ³]												
Brændstof												
..												
..												

UHELD				
Hændelse	fra dato	til dato	Alarmcentral alarmeret	Anmeldelse til Holstebro Kommune
...				

BEREDSKABSPLAN	Dato
Revideret	
Gennemgang med ansatte	

Andet

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 12 – Sædskifter

Svine- og plante-sædskifter:			Vinterkorn	Lovpligtige efterafgrøder	Vårkorn	Efter (0 - 10%)	Vinterraps	Frøafgrøder	Sukkerroer	Kartofler	I alt	Udvasknings- indeks	Efterafgrøde- grundareal	Maksimalt areal med efterafgrøder
S1	6% efterafgr.	Typisk lerbord (> JB4)	54	6	15	5	20				100	96	100	20
S2	10% efterafgr.		50	10	15	5	20				100	93	100	20
S3	6% efterafgr.	Typisk sandjord (JB1-4)	44	6	35	5	10				100	100	100	40
S4	10% efterafgr.		40	10	35	5	10				100	98	100	40
S5	6% efterafgr.	Med frøavl	40	5	25	5	10	15			100	89	85	30
S6	10% efterafgr.		36	9	25	5	10	15			100	86	85	30
S7	6% efterafgr.	Med roer	35	5	35	5			20		100	90	80	40
S8	10% efterafgr.		32	8	35	5			20		100	88	80	40
S9	6% efterafgr.	Med frøavl og roer	35	5	35	5		10	10		100	89	80	40
S10	10% efterafgr.		32	8	35	5		10	10		100	88	80	40
S11	6% efterafgr.	Med kartofler	20	5	35	5	10			25	100	97	75	40
S12	10% efterafgr.		17	8	35	5	10			25	100	96	75	40
S13	100% vinterafgrøder		85				15				100	102		
S14			80				20				100	100		
S15			75				25				100	99		
S16			70				30				100	97		

Beredskabsplan

2010

For

**Blæsbjergvej 5
7500 Holstebro**

Ejer, Birgit Andersen

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Redegørelse

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte m.m. Og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forurening, brand og lign.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig.

Beredskabsplanen findes i: Stuehuset nr. 1

Kopi af beredskabsplanen findes i: teknikrum i vejerum nr.7

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen m.m. Med angivelse af

- Mark- og drikkevandsboringer/brønde
- Kemikalielager
- Dieseltanke og olietanke
- Drænbrønde/regnvandsbrønd/afløb
- Udløbspunkter til vandløb/jord fra dræn
- Slukningsmateriel og åndedrætsværn
- Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v.
- Vt fald/kote mod vandløb, brønde og boringer
- Trykflasker/oplag af f. eks F-gas, stationære F gasbeholdere, svejseanlæg m.v.
- Flugtveje for dyr/frigørelse m.m.

Beredskabsplanen er sket sammen med og på basis af oplysninger der er stillet til rådighed af:

Driftsleder: Jakob Andersen Telefon: 40 18 56 05

Adresse: Blæsbjergvej 5, 7500 Holstebro

Udarbejdet af: Slagtekalverrådgivning, Herningvej 23, 7300 Jelling
Jens Østergaard/Thomas Jacobsen

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Kontakter

Ved store uheld ring 112, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl ringes 112.

Nærmeste telefon står i **stuehuset** og har telefon nr. **97 48 55 05**

Ejers tlf. nr. **97 48 55 05/** drifleder **Jakob Andersen 40 18 56 05**

Miljømyndighed	112, efterfølgende til Holstebro Kommune 96 11 75 57, eller miljø- vagtten 40 20 50 57, udenfor normal ar- bejdstid 24 25 31 79	Dyrlæge	22 47 71 63
Falck	97 82 04 11	Foderfirma	97 44 88 00
Brandvæsen	112	Elektriker	97 48 50 93
Lægevagten	70 11 31 31	Smed	97 48 50 15
Tandlægevagten	97 42 47 40	VVS	97 48 50 15
Rådgiver	76 80 12 72	Ventilation	40 56 87 22

Brand- og evakueringsinstruks

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp tilkald da brandvæsenet på 112 og oplys

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og at der er en gårdbrand
- Hvorvidt der er tilskadekomne og hvor mange
- Hvorvidt dyrene er kommet ud, dyreart og antal

Ejeren kontaktes på telefon **97 48 55 05**

Driftsleder , kontaktes på telefon **40 18 56 05**

Iværksat rednings- og slukningsarbejde hvis dette er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier.

Placering af slukningsmateriel er angivet på oversigtskortet.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden, skal branden begrænses ved at lukke døre og vinduer.

Modtag brandvæsenet og udlevér denne mappe sammen med kortmaterialet og oplys om.

- Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed
- Hvor det brænder og brandens omfang

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

- Hvor der er adgangsveje

På ejendommen findes der følgende materiel som evt. kan anvendes for at afhjælpe brand

Pulverslukkere markeret som H på skitse

Overløb af gylle- instruks

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken- RING 112 og oplys

- Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring

Ved mindre spild kontaktes - ring **112 og miljømyndighederne i Holstebro Kommune 96 11 75 57 eller miljøvagten 40 20 50 57, udenfor normal arbejdstid 24 25 31 79**

Forsøg opdæmning for at undgå, at gylle løber til terræn, se kort bilag. Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer og lign. Afhængig af mængden af gylle. Er gyllen løbet til dræn skal der laves en opdæmning af vandløbet med bigballe se bilag X.

Der er terrænfald mod øst og sydøst fra gyllebeholderne, det skønnes umulig at gyllen skulle kunne løbe til dræn og vandløb. Der er ca. 760 m til Lilleåen mod sydvest hvor der også ligger vej imellem. Der skønnes ikke at være mulig at der vil ske forurening ved dambrugene ved Lilleåen.

Hvis gyllen løber i vandløbet vil det påvirke nærtliggende dambrug

Kontakt dambrug   Telefon nr.

Adresse

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kort-materialet.

På ejendommen findes følgende materiel som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen

Der er bigballe i markstak syd for gyllebeholderne og Ormstrupvej markering F på kortbilag, til opdæmning, minilæsser til brug ved flytning af bigballe vil være i folderlade nr. 5 eller maskinhus nr. 3.

Kemikalie- og oliespild- instruks

Ved større overløb af mælk, kemikalier og olie ring 112 og oplys

- Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne- ring **112 og miljømyndighederne i Holstebro Kommune 96 11 75 57 eller miljøvagten 40 20 50 57, udenfor normal arbejdstid 24 25 31 79**

Savsmuldspakker og kattegrus der kan benyttes til at opsuge spildte væsker kan findes i:

Forefindes ikke på ejendommen

Forsøg opdæmning for at undgå, at olie/kemikalier løber til grøft placeret, se kort bilag . Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer og lign. Afhængig af mængden og arten.

Er f.eks. olie løbet til dræn skal der laves en opdæmning af vandløbet med en bigballe se bilag x.

Hvis mælk, kemikalier eller olie er løbet i vandløbet vil det evt. påvirke nærtliggende dambrug

Der er terrænfald mod øst og sydøst fra ejendommen, det skønnes umulig at kemikalier eller olie skulle kunne løbe til dræn og vandløb. Der er ca. 760 m til Lilleåen mod sydvest hvor der også ligger vej imellem. Der skønnes ikke at være mulig at der vil ske forurening ved dambrugene ved Lilleåen.

Ved kemikalie spild ved maskinhus og værksted forsøg opdæmning ved rist på befæstet plads syd for maskinhus, afløb i dette system til mergelgrav sydøst for ejendommen

Kontakt dambrug Telefon nr.

Adresse

Modtag Brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

På ejendommen findes der følgende materiel som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen.

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Der er bigbatter i markstak syd for gyllebeholderne og Ormstrupvej markering **F** på kortbilag, til opdæmning, minilæsser til brug ved flytning af bigbatter vil være i foderlade nr. 5 eller maskinhus nr. 3.

Stophaner/ Hovedafbryder

Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbrydere m.v. er afmærket på oversigtskortet.

Vand

Hovedhanen er placeret: **Forrum/teknikrum i bygning nr. 7 markering E**

I stald sidder stophanen

Elektricitet

Hovedafbryder er placeret **Ved eltavle i foderlade 5, markeret C**

El tavler sidder ved: **Foderlade nr. 5, forrum/teknikrum nr. 7, maskinhus nr. 3 og stuehus nr. 1, markering D**

Nye 10-16	Ampere sikringer i foderlade, ligger over elskab
Nye 10-16	Ampere sikringer i forrum/teknikrum ligger over elskab
Nye 10-16	Ampere sikringer i maskinhus ligger over elskab.
Nye 10-16	Ampere sikringer i stuehus ligger over elskab.

Der bruges automatsikringer

Afbryder til	Sidder ved
Afbryder til	Sidder ved
Afbryder til	Sidder ved
Afbryder til	Sidder ved

TEKNIK- OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Strømsvigt

Vurderer om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme. Tjek alle stalde og se om nødoplukket er åben. Begræns trækgener og varmeudvikling.

Kontroller at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper og lignende.

Ved strømsvigt på over 2 timer, ring til el vagten NOE telefon nr. **97 42 14 88** indenfor kontortid, udenfor kontortid **97 40 20 00**

Transport af bekæmpelsesmidler.

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker. Bekæmpelsesmidlerne skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (eks. En køleboks) er velegnet.

Medbring en spand/sæk med fint savsmuld til opugning af spildt middel samt en skovl og eks. Plastpose/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtig indsats fjernes fra jorden.

Medbring altid mobiltelefon således at det er muligt hurtigt at tilkalde hjælp ved uheld

Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpsudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed.

Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, fødevarer m.v.

Derudover gælder følgende:

- Kemikalierummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning
- Der skal findes et sugende materiale, eks. Savsmuld til opsamling af spild.
- Døre skal være forsynet med en støbt kant, der kan tilbageholde evt. spild.
- Gulve skal være tætte og uden afløb.